

ریاست جمهوری  
معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی  
مرکز آمار ایران

# توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

ترجمه نسخه سال ۲۰۰۰

سازمان ملل متحد

مرکز آمار ایران

## پیشگفتار

تهیه و اجرای برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی و ارزیابی دقیق آن‌ها مستلزم استفاده از آمارهای دقیق، جامع و بهنگام است. برای آن‌که آمارهای مورد نظر بتواند تصویری روشن و گویا از ساختارهای اقتصادی ارائه کند و قابلیت مقایسه در سطوح ملی و بین‌المللی داشته باشد، ضرورت دارد از تعاریف و مفاهیم و طبقه‌بندی‌های استاندارد پیروی شود. سازمان‌های بین‌المللی برای ایجاد قابلیت مقایسه اطلاعات آماری در سطح بین‌المللی، طبقه‌بندی‌های مشخصی را تهیه و استفاده از آن‌ها را به کشورهای عضو توصیه نموده‌اند.

مرکز آمار ایران به عنوان متولی آمار کشور و بنا به وظیفه قانونی خود در بند «و» ماده ۳ و ۸ قانون تأسیس مرکز آمار ایران، پیاده‌سازی و بازنگری طبقه‌بندی‌های آماری را مورد توجه خاص قرار داده است و در همین راستا نسبت به ترجمه نسخه بین‌المللی طبقه‌بندی‌ها اقدام نموده است. یکی از این طبقه‌بندی‌ها، طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی گردشگری است که نشریه حاضر ترجمه «توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری - سال ۲۰۰۰» می‌باشد که در آن به طبقه‌بندی نیز پرداخته شده است. طبقه‌بندی مذکور توسط کمیسیون آمار سازمان ملل و سازمان گردشگری جهانی به منظور ایجاد هماهنگی و انسجام در آمارهای گردشگری تهیه شده است.

در برگردان واژه‌ها و عبارات‌های تخصصی این طبقه‌بندی، کوشش به عمل آمده است که علاوه بر استفاده از اصطلاحات ترجمه شده در طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی (که طبقه‌بندی گردشگری بر اساس آن تهیه شده است)، منابع چاپی مختلف مانند فرهنگ‌ها و واژه‌نامه‌ها مورد مراجعه قرار گیرند. هم‌چنین برای رعایت اصل امانتداری در برگرداندن واژه‌ها و اصطلاحات، کوشش شده است اصالت متن اصلی نشریه حفظ شود.

در اینجا لازم می‌داند از تمامی همکارانی که با کوشش و همکاری صمیمانه، انجام این مهم را میسر ساختند، صمیمانه تشکر کند.

امید است نظرات ارشادی و رهنمودهای مؤثر صاحب‌نظران، موجبات رفع نارسایی‌های احتمالی و غنای بیش‌تر این نشریه را فراهم آورد.

دکتر محمد مدد

رئیس مرکز آمار ایران

### تذکر:

مستند ارائه شده از سری MN83(Rev-1.0)، نخستین ویرایش از «توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری» است که در سال ۱۹۹۳ از سوی کمیسیون آمار سازمان ملل تصویب و در سال ۱۹۹۴ منتشر شده است:

- بخش یکم در برگیرنده همه مواردی است که از سال ۱۹۹۳ بهنگام شده است.
- بخش دوم مطابق با نسخه‌ای است که در سال ۱۹۹۳ تصویب شده است.
- بخش سوم کاملاً جدید است.

مرکز آمار ایران

## فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه.....
	بخش اول توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری
۱۲	۱- توسعه و نیازهای آمارهای گردشگری.....
۱۲	الف- پیشینه.....
۱۳	ب- نیاز به آمارهای گردشگری.....
۱۶	۲- مفاهیم و شکل‌های گردشگری.....
۱۶	الف- مفاهیم گردشگری.....
۱۶	ب- شکل‌های گردشگری.....
۱۸	۳- واحدهای مصرف کننده گردشگری پایه.....
۱۸	الف- بازدید کننده.....
۱۹	ب- محیط معمول یک فرد.....
۱۹	پ- اقامت.....
۲۰	ت- مقیم یک کشور.....
۲۰	ث- مقیم یک مکان.....
۲۰	ج- ملیت.....
۲۰	چ- بازدیدکنندگان بر حسب اشکال گردشگری.....
۲۲	ح- مسافرت یک روزه.....

صفحه	عنوان
۲۵	الف- طبقه‌بندی هدف از بازدید .....
۲۷	ب- مدت اقامت یا سفر .....
۲۹	پ- مبداء و مقصد سفر .....
۳۰	ث- طبقه‌بندی وسایل حمل و نقل مسافر .....
۳۱	ج- طبقه‌بندی اقامتگاه‌های گردشگری .....
۳۸	۵- طبقه‌بندی‌های عرضه گردشگری .....
۴۱	۶- اندازه‌گیری فعالیت گردشگری .....
۴۲	الف- تعریف مصرف بازدید کننده .....
۴۳	ب- اجزای مصرف بازدید کننده .....
۴۵	پ- مصرف بازدید کننده و شکل‌های گردشگری .....
۴۶	ت- پرداخت‌هایی که می‌بایست مستثنی شوند .....
۴۶	ث- طبقه‌بندی هزینه‌های مصرفی بازدید کننده .....
۵۰	<b>بخش دوم طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA).</b>
۵۰	۱- مقدمه .....
۵۰	الف- تعیین میزان و گستره گردشگری .....
۵۳	ب- اهداف .....
	پ- سودمندی و کاربرد عملی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های
۵۴	گردشگری (SICTA) در تحلیل‌های اقتصادی و سایر فعالیت‌ها .....
۵۵	ت- نقش و ساختار یک طبقه‌بندی رشته فعالیت .....

عنوان	صفحه
ث- روش های تهیه طبقه بندی استاندارد بین المللی فعالیت های گردشگری.....	۶۱
ج- سازگاری با سایر طبقه بندی های جهانی.....	۶۷
۲- واحدهای آماری .....	۶۹
الف- واحدهای آمارهای بخش عرضه .....	۶۹
ب- واحدهای آماری بخش تقاضا .....	۷۳
ج- ارتباط متقابل بین بخش های عرضه و تقاضا .....	۷۶
۳- راهنمای جدول .....	۷۸
جدول ۱- طبقه بندی استاندارد بین المللی فعالیت های گردشگری (SICTA).....	۸۱
۴- نکات تشریحی کدهای استاندارد رشته فعالیت های گردشگری <sup>۱</sup> .....	۹۴
F- ساختمان.....	۹۴
G- عمده فروشی و خرده فروشی.....	۹۵
H- هتل ها و رستوران ها.....	۹۹
I- حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات.....	۱۰۱
J- واسطه گری های مالی.....	۱۰۷
K- فعالیت های املاک و مستغلات، اجاره و کرایه و کسب و کار.....	۱۰۸
L- اداره امور عمومی.....	۱۱۲

<sup>۱</sup> گروه های فهرست شده از ویرایش سوم طبقه بندی استاندارد بین المللی رشته فعالیت های اقتصادی (ISIC) گرفته شده است. گروه های A تا E، N و P در طبقه بندی بین المللی فعالیت های گردشگری کاربرد ندارند.

## عنوان

## صفحه

- O- سایر خدمات جمعی، اجتماعی و شخصی ..... ۱۱۷
- Q- سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی ..... ۱۲۳
- پیوست ۱: طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری  
(ستون‌های ۷ و ۸) ..... ۱۲۴
- جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری  
(ستون‌های ۱ تا ۸) ..... ۱۲۶
- بخش سوم فهرست محصولات ویژه گردشگری (TSP) ..... ۱۴۴
- فهرست محصولات ویژه گردشگری (TSP) ..... ۱۴۷
- فهرست محصولات مشخصه گردشگری (TSP) ..... ۱۵۵

مرکز آمار ایران

## مقدمه

کمیسیون آمار سازمان ملل در نوزدهمین نشست خود در سال ۱۹۷۶، راهکارهای مقدماتی درباره آمارهای گردشگری<sup>۱</sup> بین‌المللی را به تصویب رسانید. این راهکارها در سال ۱۹۷۸ چاپ و در سطح گسترده‌ای توزیع شد.<sup>۲</sup> هنگام تصویب این راهکارها، کمیسیون بر مقدماتی بودن آنها تأکید کرد و خواستار ادامه کار در این زمینه از سوی کشورها و از جمله سازمان جهانی گردشگری شد.

در طی این مدت، سازمان جهانی گردشگری فعالانه درگیر بهبود آمارهای گردشگری بین‌المللی و گردشگری داخلی بوده و فعالیت‌هایی چون آماده‌سازی راهنماهای فنی برای تدوین آمارهای گردشگری و برگزاری سمینارها را به انجام رسانیده است. به این منظور، سازمان جهانی گردشگری، برای اطمینان از انسجام و هماهنگی با مفاهیم و طبقه‌بندی‌های موجود در زمینه‌های جمعیت‌شناسی، اجتماعی و اقتصادی، همکاری نزدیکی با بخش آمار سازمان ملل و سازمان‌های دیگر داشته است. طی این همکاری‌ها و سمینارها، این نکته مورد توجه قرار گرفت که در مقایسه با رشد بسیاری از رشته فعالیت‌های دیگر در دهه‌های گذشته، گردشگری با سرعت زیادی در جهان رشد یافته است و دولت‌ها، بخش‌های کسب و کار و صنایع توجه بیشتری را به گردشگری معطوف داشته و متناسب با تغییرات عمده‌ای که در بازارهای گردشگری در حال پدید آمدن است، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری می‌کنند. در این زمینه، سازمان جهانی گردشگری و دولت کانادا کنفرانس بین‌المللی آمارهای سفر و گردشگری را از ۲۴ تا ۲۸ ژوئن ۱۹۹۱ در اوتاوا سازماندهی کردند که نمایندگان دولت‌ها، رشته فعالیت‌های گردشگری، ادارات ملی آمار و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای را به منظور توجه به گسترش آمارهای قابل اعتماد گردشگری گرد هم آورد. در قطعنامه کنفرانس، نیازهای آماری گردشگری برای تجزیه و تحلیل، ارزیابی بازار، عملکرد رشته فعالیت و پیش‌بینی‌های گردشگری تشریح و تعیین شد. پس از کنفرانس، سازمان جهانی گردشگری یک کمیته را به منظور ارتقا و اجرای برنامه‌های کاری و به کار بستن قطعنامه کنفرانس برای بهبود آمارهای گردشگری و هم‌چنین هماهنگی فعالیت‌های سازمان با سایر مؤسسه‌های ملی و بین‌المللی تشکیل داد.

<sup>۱</sup> سوابق رسمی شورای اقتصادی و اجتماعی، نشست شصت و دوم، پیوست شماره N2(E/5910)، بند ۷۴.

<sup>۲</sup> راهنمای مقدماتی آمارهای گردشگری بین‌المللی، مقالات آماری، سری M, N 62 (انتشارات سازمان ملل، سری 6. XVII. 78. NE).



سازمان جهانی گردشگری هم‌چنین یک گزارش شفاهی را در زمینه آمارهای گردشگری به کمیسیون آمار در نشست بیست و ششم کمیسیون در سال ۱۹۹۱ ارائه کرد که در برگیرنده تعهدات کنفرانس اتاوا در ژوئن ۱۹۹۱ بود.<sup>۱</sup> کمیسیون آمار با توجه به اهمیت آمارهای گردشگری از سازمان جهانی گردشگری درخواست کرد تا برای نشست بیست و هفتم کمیسیون یک گزارش ارائه دهد.<sup>۲</sup>

در نشست بیست و هفتم سازمان در سال ۱۹۹۳، کمیسیون آمار پیشنهادی سازمان جهانی گردشگری در زمینه آمارهای گردشگری را که در گزارش ارائه شده بود، پذیرفت. هم‌چنین کمیسیون مذکور طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) را به عنوان یک طبقه‌بندی مقدماتی پذیرفت و درخواست کرد هر دو سند منتشر و به طور گسترده توزیع شود.<sup>۳</sup>

در پی این درخواست، نشریه کنونی انتشار یافت که در برگیرنده پیشنهادی سازمان جهانی گردشگری (بخش اول) و طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (بخش دوم) است.

سازمان جهانی گردشگری و دولت فرانسه کنفرانس جهانی انزوپاچی درباره اندازه‌گیری تأثیرات اقتصادی گردشگری را از ۱۵ تا ۱۸ ژوئن ۱۹۹۹ در نیس فرانسه سازماندهی کردند که در آن طرح منابع روش شناسی حساب اقماری گردشگری (TSA) ارائه شد. طراحی این ابزار جدید آماری، معرفی تغییرات اصلی در «توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری» (سری M، شماره ۸۳، سال ۱۹۹۴) را ضروری ساخت و ویرایش جدید این کتاب در برگیرنده آخرین تغییرات است.

<sup>۱</sup> برای اطلاعات بیش‌تر نگاه کنید به «قطعه‌نامه‌های کنفرانس بین‌المللی آمارهای مسافرت و گردشگری» (سازمان جهانی گردشگری، ۱۹۹۱).

<sup>۲</sup> سوابق رسمی شورای اقتصادی و اجتماعی، ۱۹۹۱، پیوست N5 و یادداشت اصلاحی (I,E/1991/25)، بند ۲۲۶.

<sup>۳</sup> سوابق رسمی شورای اقتصادی و اجتماعی، ۱۹۹۳، پیوست N6 (I,E/1993/26)، بند ۱۵۴.



**بخش اول**

**توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری**

مرکز آمار ایران

## ۱- توسعه و نیازهای آمارهای گردشگری

### الف- پیشینه

۱-۱- نخستین گام در زمینه بهبود تعاریف بین‌المللی درباره گردشگری توسط شورای جامعه ملل در سال ۱۹۳۷ برداشته شد که تعریفی را از «گردشگر بین‌المللی» برای هدف‌های آماری پیشنهاد داد. این تعریف به‌وسیله اتحادیه بین‌المللی سازمان‌های رسمی مسافرت (IUOTO) در گردهمایی سال ۱۹۵۰ دوبلین تا اندازه‌ای اصلاح شد. سرانجام، کمیسیون آمار سازمان ملل در سال ۱۹۵۳ مفهوم «بازدید کننده بین‌المللی» را ارائه داد.

۱-۲- در کنفرانس سازمان ملل درباره مسافرت و گردشگری بین‌المللی که در سال ۱۹۶۳ در رم برگزار شد، تعاریفی از واژه‌های «بازدید کننده» «گردشگر» و «سیاحتگر» از سوی اتحادیه بین‌المللی سازمان‌های رسمی مسافرت (IUOTO) پیشنهاد شد. این تعاریف در مرحله بعد توسط گروه کارشناسی سازمان ملل در آمارهای مسافرت‌های بین‌المللی در سال ۱۹۶۷ مورد بررسی قرار گرفت و در سال ۱۹۶۸ از سوی کمیسیون آمار سازمان ملل تأیید شد.

۱-۳- گزارش کنونی بر پایه قطعنامه پذیرفته شده توسط کنفرانس بین‌المللی آمارهای مسافرت و گردشگری در ژوئن ۱۹۹۱ در اوتاوا و کنفرانس جهانی انزوپاچی در زمینه اندازه‌گیری تأثیرات اقتصادی گردشگری در ژوئن ۱۹۹۹ در نیس فرانسه، تهیه شده است. این گزارش آخرین دستاوردهای بین‌المللی در زمینه آمارهای گردشگری به ویژه راهنمای مقدماتی آمارهای گردشگری بین‌المللی که توسط کمیسیون آمار در نوزدهمین نشست آن در نوامبر ۱۹۷۶ به تصویب رسید را هم مدنظر قرار داده است. در این گزارش، راهنمای آمارهای گردشگری که توسط کنفرانس سازمان ملل در تجارت و توسعه (آنکتاد)، اتحادیه بین‌المللی سازمان‌های رسمی مسافرت (IUOTO)، سازمان ملل و در پی آن توسط سازمان جهانی گردشگری به تصویب رسید هم به کار گرفته شده است.

۱-۴- مجموعه تعاریف و طبقه‌بندی‌هایی که در این گزارش آمده است، اقدامات انجام شده توسط سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی دیگر را نیز منعکس می‌کند، به ویژه:  
الف) پیشنهادهایی درباره مهاجرت بین‌المللی که در سال ۱۹۸۰ از سوی سازمان ملل منتشر شد، پنجمین ویرایش راهنمای تراز پرداخت‌ها که در سال ۱۹۹۳ از سوی

صندوق بین‌المللی پول انتشار یافت و نظام حساب‌های ملی که در سال ۱۹۹۳ به‌وسیله سازمان ملل، صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه و جامعه اقتصادی اروپا به چاپ رسید.

ب) همکاری بخش آمار دبیرخانه سازمان ملل و کمیسیون‌های منطقه‌ای سازمان ملل و نیز سازمان‌های منطقه‌ای و فراملی مانند سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)، اداره آمار جوامع اروپایی (EUROSTAT)، انجمن مسافرت آسیا و اقیانوسیه (PATA) و سازمان گردشگری کارائیب (CTO).

پ) فعالیت‌ها، تجربیات و کارهای کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه درباره جابه‌جایی و مشخصه‌های افراد مقیم آن کشورها که درون کشور و بیرون از آن مسافرت می‌کنند.

۵-۱- تعاریف و طبقه‌بندی‌های پیشنهادی در این گزارش بر پایه معیارهای زیر تدوین شده است:

الف) تعاریف و طبقه‌بندی‌ها می‌بایست از نظر عملی قابلیت کاربرد در سطح جهانی در هر دو گروه کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را داشته باشد.

ب) ساده و شفاف باشند.

پ) کاربرد آن‌ها به هدف‌های صرفاً آماری محدود باشد.

ت) با استانداردها و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی در زمینه‌های مرتبط چون جمعیت‌شناسی، حمل و نقل، کسب و کار، مهاجرت بین‌المللی، تراز پرداخت‌ها، حساب‌های ملی و مانند آن حداکثر سازگاری ممکن را داشته باشند.

ث) به طریق ساده‌ای بیان شده باشند تا با توجه به محدودیت‌های عملی آمارگیری‌های مربوط به بازدیدکنندگان قابل اندازه‌گیری باشند.

### ب- نیاز به آمارهای گردشگری

۶-۱- گردشگری به عنوان فعالیت افرادی شناخته شده است که برای استراحت، کسب و کار و هدف‌های دیگری که با انجام فعالیت همراه با دریافت دستمزد در مکان بازدید شده مرتبط نیست، به مکانی بیرون از محیط معمول خود برای مدتی که بیش از یک سال پیوسته نیست، مسافرت می‌کنند. در طی ربع قرن گذشته گردشگری هم چون یک پدیده

اقتصادی و اجتماعی رشد قابل توجهی داشته است. به طور کلی، اطلاعات آماری درباره ماهیت، پیشرفت و پیامدهای گردشگری اندک و ناقص است. این وضعیت، دولت‌ها، بخش کسب و کار و شهروندان را از اطلاعات دقیقی که برای سیاست‌های عمومی مؤثر، فعالیت‌های کارآمد در عرصه کسب و کار و بالا بردن استاندارد زندگی برای بازدیدکنندگان و میزبانان ضروری است، محروم کرده است. به خصوص اطلاعات معتبر درباره نقشی که گردشگری در اقتصاد کشورها در سراسر جهان بازی می‌کند، مؤثر است و داده‌های قابل اعتماد درباره دامنه و اهمیت گردشگری به شدت مورد نیاز است.

۷-۱- اگر در گذشته، تعریف گردشگری بر مشخصه‌های بازدیدکنندگان، شرایطی که در آن مسافرت و اقامت می‌کردند، هدف از بازدید و مانند آن محدود بوده است، امروز درباره نقشی که گردشگری به طور مستقیم، غیر مستقیم یا از طریق اثراتی که به صورت ایجاد ارزش افزوده، اشتغال، درآمد شخصی، درآمد دولت و مانند آن در اقتصاد ایفا می‌کند و می‌تواند ایفا کند، اطلاعات فزاینده‌ای وجود دارد.

۸-۱- در نتیجه، نوع داده‌های مربوط به گردشگری که مورد نیاز بخش عمومی و خصوصی است، به طور ماهوی تغییرات اساسی کرده است. افزون بر اطلاعات توصیفی درباره جریان ورود بازدیدکنندگان و شرایطی که در آن وارد و پذیرایی می‌شوند، اکنون کشورها به اطلاعات مطمئن و نماگرهایی برای اندازه‌گیری اهمیت اقتصادی گردشگری به شیوه‌ای قابل اعتماد نیازمندند. این نماگرها می‌بایست مشخصه‌های زیر را داشته باشند:

الف) به طور ذاتی دارای ماهیت آماری باشد و بر پایه منظمی تولید شود نه آن که برای یک‌بار برآورد شود بلکه هم‌چون فرآیندهای آماری پیوسته، برآوردهای پایه با نماگرهای دارای انعطاف از نظر کاربرد تلفیق شوند تا سودمندی نتایج را افزایش دهد.

ب) برآوردها باید بر پایه منابع آماری قابل اعتماد باشد که در آن‌ها حتی‌الامکان با روش‌های مستقلی هر دو گروه بازدیدکننده و تولیدکننده خدمات در نظر گرفته شده باشند.

پ) داده‌ها باید در طی زمان درون کشور، با کشورهای دیگر و با سایر زمینه‌های فعالیت اقتصادی قابل مقایسه باشد.

ت) داده‌ها باید دارای سازگاری درونی باشند و در چارچوب‌های اقتصاد کلان که در سطح بین‌المللی شناخته شده‌اند، با استناد به ابزار نوینی از مشاهدات آماری ارائه شوند.

۹-۱- داده‌های مورد نیاز زمینه‌های اصلی زیر را پوشش می‌دهد: تجزیه و تحلیل تقاضای ایجاد شده از سوی شکل‌های گوناگون گردشگری (درون یک کشور، از سوی کشورهای دیگر یا به سوی کشورهای دیگر) که بر حسب مشخصه‌های بازدیدکنندگان و سفرهای آن‌ها، کالاها و خدمات تهیه شده، میزان عرضه این کالاها و خدمات بر پایه متغیرهای اقتصاد کلان کشور مرجع، توابع تولید و پیوند درونی فعالیت‌ها که مبنایی برای تجزیه و تحلیل اثرات آن‌ها فراهم می‌کند، تشریح ماهیت اشتغال و مشاغل، تشکیل سرمایه و سرمایه‌گذاری در دارایی‌های غیر مالی، واردات و صادرات و تأثیر آن بر تراز پرداخت‌ها، تأثیرگذاری بر درآمدهای دولت، ایجاد درآمد شخصی و کسب و کار و مانند آن طبقه‌بندی شده باشد.

۱۰-۱- مطالعه گردشگری باید همه این اجزا را بر پایه یک چارچوب منظم و نظام‌مند مدنظر قرار دهد و برای رسیدن به این هدف کشورها می‌بایست نظام آمارهای گردشگری خود را ایجاد نمایند.

## ۲- مفاهیم و شکل‌های گردشگری

### الف- مفاهیم گردشگری

۲-۱- این گزارش از مفهوم گردشگری که تنها به بازارهای سفرهای تعطیلات محدود می‌شود، فراتر رفته است تا بازار مسافرت‌ها در سطح جهان را در چارچوب کلی جابه‌جایی جمعیت پوشش دهد.

۲-۲- گردشگری در برگیرنده فعالیت‌های افرادی است که برای استراحت، کسب و کار و هدف‌های دیگر بجز انجام کار همراه با دریافت دستمزد در محل مورد بازدید، به بیرون از محیط معمول خود مسافرت می‌کنند و برای مدتی که بیش از یک سال پیوسته نباشد، در آن‌جا اقامت می‌کنند.

۲-۳- کاربرد چنین مفهوم گسترده‌ای از گردشگری امکان تشخیص گردشگری را نه تنها بین کشورها بلکه در درون یک کشور نیز فراهم می‌کند. گردشگری به فعالیت‌های همه بازدیدکنندگان شامل گردشگران (بازدیدکنندگان دارای اقامت شبانه) و بازدیدکنندگان یک روزه اشاره دارد.

### ب- شکل‌های گردشگری

۲-۴- در یک کشور فرضی، گونه‌های زیر را برای گردشگری می‌توان شناسایی کرد:  
الف) گردشگری بومی: گردشگری بازدیدکنندگان مقیم، در قلمرو اقتصادی کشور مورد نظر است.

ب) گردشگری ورودی: گردشگری بازدیدکنندگان غیر مقیم، در قلمرو اقتصادی کشور مورد نظر است.

پ) گردشگری خروجی: گردشگری بازدیدکنندگان مقیم، بیرون از قلمرو اقتصادی کشور مورد نظر است.

۲-۵- ممکن است گونه‌های گردشگری مشابه با جایگزین کردن واژه «کشور» با واژه «منطقه» تعریف شوند. در این حالت این گونه‌های گردشگری نه به قلمرو یک کشور بلکه به

قلمرو یک منطقه اشاره دارند. واژه «منطقه» ممکن است به ناحیه‌ای درون یک کشور یا به گروهی از کشورها گفته شود.

۲-۶- سه گونه اصلی گردشگری که در بند ۴-۲ به آن‌ها اشاره شد، می‌توانند به شیوه‌های گوناگون با هم تلفیق شوند تا طبقه‌بندی زیر به دست آید:

الف) گردشگری داخلی که گردشگری بومی و گردشگری ورودی را در برمی‌گیرد.

ب) گردشگری ملی که در برگرنده گردشگری بومی و گردشگری خروجی است.

پ) گردشگری بین‌المللی که گردشگری ورودی و گردشگری خروجی را در برمی‌گیرد.

۲-۷- واژه «Domestic» که در زمینه گردشگری به کار برده می‌شود، متفاوت از کاربرد آن در موضوع حساب‌های ملی است. این واژه در موضوع گردشگری بر بازار اصلی گردشگری تأکید دارد که به افراد مقیمی که درون کشور خود مسافرت می‌کنند، اشاره دارد. در بحث حساب‌های ملی این واژه به فعالیت‌ها و هزینه‌های افراد مقیم و غیر مقیم که درون کشور مورد نظر مسافرت می‌کنند، اشاره دارد که مترادف با گردشگری داخلی (Internal Tourism) است.



### ۳- واحدهای پایه مصرف‌کننده گردشگری

۳-۱- در این متن منظور از واحدهای پایه مصرف‌کننده گردشگری، افراد یا خانوارهایی هستند که موضوع فعالیت‌های گردشگری‌اند و از همین رو در طرح‌های آمارگیری می‌توانند به عنوان واحدهای آماری قلمداد شوند (هر چند واحد آماری در برگیرنده مفهوم گسترده‌تر و متفاوتی مانند: واحد مشاهده، واحد سرشماری، واحد طبقه‌بندی و واحد تجزیه و تحلیل است). مفهوم کلی «مسافر» به کسی اشاره دارد که بین دو یا چند کشور یا دو یا چند ناحیه درون کشور محل اقامت خود سفر می‌کند.

۳-۲- مسافر بین‌المللی «کسی است که به بیرون از کشور محل اقامت خود سفر کند (صرف نظر از هدف سفر و نوع وسیله حمل و نقل و حتی اگر پایه پیاده مسافرت کند».

۳-۳- مسافر بومی «کسی است که درون کشور محل اقامت خود سفر کند (صرف نظر از هدف سفر و نوع وسیله حمل و نقل و حتی اگر پای پیاده مسافرت کند».

۳-۴- این مفاهیم با آن دسته از مسافرانی که در آمارهای حمل و نقل گزارش می‌شوند، مطابقت ندارند زیرا آمارهای حمل و نقل معمولاً خدمه و کارکنان کشتی و مسافران رایگان یا مسافران دارای تخفیف را در نمی‌گیرد.

۳-۵- بین دو دسته وسیع «بازدیدکنندگان» و «سایر مسافران» تفاوت وجود دارد. همه مسافرانی که با موضوع گردشگری مرتبط هستند، به عنوان «بازدیدکننده» قلمداد می‌شوند. بنابراین واژه «بازدیدکننده» بیانگر مفهوم پایه برای کل نظام آماری گردشگری است. واژه «بازدیدکننده» خود به دو گروه تقسیم می‌شود: «گردشگران (بازدیدکنندگان با اقامت شبانه)» و «بازدیدکنندگان یک‌روزه».

### الف- بازدیدکننده

۳-۶- در آمارهای گردشگری، واژه «بازدیدکننده» بیانگر کسی است که برای مدتی کم‌تر از ۱۲ ماه به بیرون از محیط معمول خود سفر کند و هدف اصلی وی از سفر بجز انجام فعالیتی همراه با دریافت دستمزد در محل بازدید شده باشد.

۳-۷- سه معیار پایه که به نظر می‌رسد برای تشخیص بازدیدکنندگان از سایر مسافران کفایت می‌کند به شرح زیر است:

الف) سفر می‌بایست به مکانی بجز محیط معمول انجام شده باشد که کم و بیش، سفرهای منظم یک فرد بین محل کار یا تحصیل و محل زندگی وی را در برنمی‌گیرد.  
ب) اقامت در محل مورد بازدید نباید بیش از ۱۲ ماه پیوسته باشد. در صورتی که اقامت بیش از ۱۲ ماه طول بکشد، بازدیدکننده به عنوان فرد مقیم آن مکان به شمار می‌آید (از دیدگاه آماری).

پ) هدف اصلی از بازدید می‌بایست بجز انجام فعالیتی همراه با دریافت دستمزد در محل مورد بازدید باشد که در این صورت مهاجرت‌های به منظور کار را در برنمی‌گیرد.

#### ب- محیط معمول یک فرد

۳-۸- هدف اصلی از معرفی مفهوم «محیط معمول» این است که این مفهوم از رفت و آمدهای روزانه یا هفتگی افراد بین خانه و محل کار یا تحصیل آنها یا سایر مکان‌هایی که به طور مکرر بازدید می‌شوند، مستثنی شود. بنابراین تعریف محیط معمول بر پایه معیارهای زیر است:

#### پ- اقامت

۳-۹- کشور محل اقامت یکی از معیارهای اصلی است که تعیین می‌کند کسی که به یک کشور وارد شده است، در زمره «بازدیدکنندگان» است یا «سایر مسافران» و اگر «بازدیدکننده» است، مقیم آن کشور است یا مقیم کشور دیگری است. مفهوم مهم در طبقه‌بندی بین‌المللی بازدیدکنندگان برحسب مبدا، کشور محل اقامت است نه ملیت. در آمارهای گردشگری بومی و خروجی، اتباع خارجی مقیم یک کشور با سایر افراد مقیم آن کشور یکسان در نظر گرفته می‌شوند. افراد تبعه یک کشور که در بیرون از آن کشور اقامت دارند، هنگامی که برای بازدید کوتاه به کشور خود باز می‌گردند، در زمره بازدیدکنندگان غیر مقیم به شمار می‌آیند، هر چند که برای برخی مطالعات بهتر است آنها را تفکیک کرد.

**ت- مقیم یک کشور**

۳-۱۰- در آمارهای گردشگری بین‌المللی یک فرد به عنوان مقیم آن کشور به شمار می‌رود اگر:

- الف) بیش‌ترین بخش سال گذشته (۱۲ ماه) در آن کشور زندگی کرده باشد، یا
- ب) مدتی کوتاه‌تر از ۱۲ ماه در آن کشور زندگی کرده باشد و قصد داشته باشد طی ۱۲ ماه برای زندگی در آن کشور بازگردد.

**ث- مقیم یک مکان**

۳-۱۱- به موازات تعریف بند پیشین، در آمارهای گردشگری بومی یک فرد به عنوان مقیم یک مکان به شمار می‌آید اگر:

- الف) بیش‌ترین بخش سال گذشته (۱۲ ماه) در آن مکان زندگی کرده باشد، یا
- ب) مدت کوتاهی در آن مکان زندگی کرده باشد و قصد داشته باشد طی ۱۲ ماه برای زندگی در آن مکان بازگردد.

**ج- ملیت**

۳-۱۲- ملیت یک مسافر، ملیت همان دولتی است که گذرنامه (یا مدرک شناسایی) برای وی صادر کرده است حتی اگر وی در کشور دیگری اقامت داشته باشد.

۳-۱۳- ملیت در گذرنامه فرد (یا مدرک شناسایی دیگر) مشخص شده است در حالی که کشور محل اقامت می‌بایست با پرسش از فرد تعیین شود. یک مسافر بر مبنای محل اقامت خود یک بازدیدکننده بین‌المللی یا بومی محسوب می‌شود نه بر پایه ملیت وی.

**چ- بازدیدکنندگان بر حسب شکل‌های گردشگری**

۳-۱۴- به منظور تهیه آمارهای گردشگری و هماهنگ با شکل‌های اصلی گردشگری، بازدیدکنندگان به صورت زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

الف) بازدیدکنندگان بین‌المللی

- گردشگران (بازدیدکنندگان با اقامت شبانه)

- بازدیدکنندگان یک‌روزه

- (ب) بازدیدکنندگان بومی
- گردشگران (بازدیدکنندگان با اقامت شبانه)
- بازدیدکنندگان یک‌روزه

۳-۱۵- اصطلاح «بازدیدکننده بین‌المللی» در کاربرد آماری آن بیانگر کسی است که برای مدتی که بیش از ۱۲ ماه نباشد، به کشوری بجز کشور محل اقامت خود ولی بیرون از محیط معمول خود سفر کند و هدف وی از بازدید بجز انجام فعالیتی همراه با دریافت دستمزد در کشور مورد بازدید باشد.

۳-۱۶- بازدیدکنندگان بین‌المللی در برگیرنده افراد زیر است:

- (الف) گردشگران (بازدیدکنندگان با اقامت شبانه): بازدیدکنندگانی که دست کم یک شب در یک اقامتگاه دسته‌جمعی یا معمولی در کشور مورد بازدید اقامت کنند.
- (ب) بازدیدکنندگان یک‌روزه: بازدیدکنندگانی که شب را در یک اقامتگاه دسته‌جمعی یا معمولی در کشور مورد بازدید سپری نمی‌کنند.

**گروه ویژه‌ای از این نوع بازدیدکنندگان، «بازدیدکنندگان یک‌روزه ترانزیت» هستند.**

۳-۱۷- گروه‌های زیر از مسافران نباید به عنوان بازدیدکنندگان بین‌المللی ورودی و خروجی محسوب شوند:

- (الف) کسانی که به عنوان مهاجر به کشوری وارد یا از آن خارج می‌شوند شامل بستگانی که آنان را همراهی کرده یا به آن‌ها می‌پیوندند.
- (ب) کسانی که به عنوان کارگران مرزی شناخته شده‌اند، در نزدیکی مرز یک کشور اقامت دارند و در کشور دیگری کار می‌کنند.

- (پ) دیپلمات‌ها، کارمندان کنسولگری و اعضای نیروی مسلح هنگامی که از کشور مبدأ به کشور محل مأموریت خود مسافرت می‌کنند و بر عکس، شامل خدمتکاران خانگی و بستگانی که آنان را همراهی کرده یا به آن‌ها می‌پیوندند.

- (ت) کسانی که به عنوان پناهنده یا کوچ‌نشین مسافرت می‌کنند.
- (ث) مسافران ترانزیت که از طریق کنترل گذرنامه رسماً وارد یک کشور نمی‌شوند مانند مسافران ترانزیت هوایی که برای مدت کوتاهی در یک قسمت معین در پایانه هوایی باقی

می‌مانند یا مسافران کشتی که اجازه پیاده شدن از کشتی را ندارند. این گروه در برگیرنده مسافرانی است که مستقیماً بین فرودگاه‌ها یا پایانه‌های دیگر جابه‌جا می‌شوند. سایر مسافران ترانزیت از طریق یک کشور، اگر یک شب (یا بیش‌تر) اقامت داشته باشند، به عنوان گردشگر و اگر اقامت شبانه نداشته باشند، به عنوان بازدیدکننده یک‌روزه ترانزیت طبقه‌بندی می‌شوند.

۱۸-۳- اصطلاح «بازدیدکننده بومی» در کاربرد آماری آن بیانگر کسی است که در کشور محل اقامت خود برای مدتی که بیش از ۱۲ ماه نباشد، به مکانی بیرون از محیط معمول خود در آن کشور سفر کند و هدف اصلی وی از بازدید بجز انجام فعالیتی همراه با دریافت دستمزد در مکان بازدید شده باشد.

۱۹-۳- بازدیدکنندگان بومی در برگیرنده افراد زیر است:

الف) گردشگران (بازدیدکنندگان با اقامت شبانه): بازدیدکنندگانی که دست کم یک شب در یک اقامتگاه دسته‌جمعی یا معمولی در مکان مورد بازدید اقامت کنند.

ب) بازدیدکنندگان یک‌روزه: بازدیدکنندگانی که شب را در یک اقامتگاه دسته‌جمعی یا معمولی در مکان مورد بازدید سپری نمی‌کنند.

**گروه ویژه‌ای از این بازدیدکنندگان، «بازدیدکنندگان یک‌روزه ترانزیت» هستند.**

۲۰-۳- گروه‌های زیر نباید به عنوان بازدیدکنندگان بومی ورودی و خروجی منظور شوند:

الف) افراد مقیمی که به قصد اقامت در مکان دیگری در کشور، به آن مکان مسافرت می‌کنند.

ب) کسانی که به مکان دیگر درون کشور برای انجام فعالیتی همراه با دریافت دستمزد در مکان مورد بازدید مسافرت می‌کنند.

پ) کسانی که برای کار موقت در مؤسسه‌های در داخل یک کشور مسافرت می‌کنند.

ت) کسانی که به‌طور منظم یا مکرر بین محل اقامت و محل کاریا تحصیل مسافرت می‌کنند.

ث) کوچ‌نشین‌ها و افراد بدون اقامتگاه ثابت

ج) نیروهای مسلح در رزمایش

### ح) مسافرت یک‌روزه

۳-۲۱- در بسیاری از کشورهای صنعتی و در شماری از کشورهای در حال توسعه، سفرهای یک‌روزه به عنوان بخشی از گردشگری دارای اهمیت روزافزون است. بازدید روزانه برای مصرف‌کنندگان و بسیاری از ارائه‌کنندگان خدمات به ویژه جاذبه‌های گردشگری، عاملان حمل و نقل و تهیه‌کنندگان غذا دارای اهمیت است. تقاضاهایی برای اطلاعات در سطح منطقه‌ای، برای تقسیمات محلی، مکان‌های شخصی جهت تصمیم‌گیری‌های شرکت‌های خصوصی برای سرمایه‌گذاری وجود دارد.

۳-۲۲- بنابراین توصیه می‌شود که مفهوم کلی برای بازدیدهای یک‌روزه مشابه مفهوم گردشگر یعنی «دور شدن از محیط معمولی زندگی» در نظر گرفته شود. مسافرت‌های شغلی و سایر مسافرت‌هایی که به منظوری بجز تفریح و گذرانیدن اوقات بیکاری انجام می‌شود و نیز مسافرت‌هایی که در تعطیلات صورت می‌گیرند و خارج از روال عادی و روزمره اتفاق می‌افتند، در همان گروه بازدیدهای یک‌روزه قرار می‌گیرند و از مسافرت‌های یک‌روزه اوقات بیکاری و تعطیلات متمایز می‌شوند.

۳-۲۳- «بازدیدکننده بین‌المللی یک روزه» در کاربردهای آماری آن یک بازدیدکننده بین‌المللی را توصیف می‌کند که شب را در یک اقامتگاه دسته‌جمعی یا معمولی در کشور مورد بازدید سپری نمی‌کند. این تعریف در برگیرنده موارد زیر است:

الف) مسافران دریایی که با کشتی تفریحی به کشوری وارد می‌شوند و هر شب برای خوابیدن به کشتی باز می‌گردند. اگرچه کشتی برای چند روز در بندر باقی بماند. مالکان یا مسافران قایق‌ها و مسافرانی که در یک تور گروهی در قطار اقامت می‌کنند نیز در این گروه جای می‌گیرند.

ب) خدمه و کارکنان کشتی که شب را در کشور مقصد سپری نمی‌کنند. کارکنان کشتی‌های جنگی که برای دیدار دوستانه به بندر کشور مقصد وارد می‌شوند و شب را نه در مقصد بلکه بر روی کشتی سپری می‌کنند نیز در این گروه جای می‌گیرند.

۳-۲۴- اصطلاح «بازدیدکننده بومی یک‌روزه» در کاربردهای آماری، بازدیدکننده بومی است که شب را در یک اقامتگاه دسته‌جمعی یا معمولی در مکان مورد بازدید سپری نمی‌کند.

۲۵-۳- «بازدیدکنندگان یک‌روزه ترانزیت» گروه ویژه‌ای از بازدیدکنندگان یک‌روزه را در برمی‌گیرد که هم به بازدیدکنندگان بین‌المللی و هم بازدیدکنندگان بومی مربوط می‌شود و دارای کاربرد آماری است. این گروه مجموعه‌های گوناگونی از مسافران را در برمی‌گیرد که شناسایی آن‌ها به دلیل اهمیت آن‌ها از جنبه تعداد و تأثیر اقتصادی در برخی از کشورها مورد توجه است. این اصطلاح به بازدیدکنندگان یک‌روزه‌ای اشاره دارد که طی ۲۴ ساعت از زمان خروج به مکان مبدا خود باز نمی‌گردند اما در مسیر سفر به مقصد دیگری هستند و شب را در کشور مورد نظر سپری نمی‌کنند. با چنین ترکیبی، بازدیدکنندگانی که از یک محل یا قلمرو کشوری به سوی مقصد دیگری گذر می‌کنند، در این گروه جای می‌گیرند (مرتبط‌ترین موارد کسانی هستند که از طریق جاده یا راه‌آهن مسافرت می‌کنند).

#### خ- بازدیدهای یک‌روزه که بر حسب مکان خروج طبقه‌بندی شده‌اند

۲۶-۳- نمونه‌های فراوانی از بازدیدهای یک‌روزه بر پایه مکان خروج وجود دارد که هر یک از آن‌ها می‌بایست برای کاربردهای آماری به طور روشن مشخص شوند:

(الف) سفر چند مقصده که از محل سکونت فرد آغاز می‌شود.

(ب) سفر چند مقصده که بدون در نظر گرفتن هدف آن از اقامتگاه دوم فرد یا مکان بازدید شده توسط گردشگر آغاز می‌شود.

(پ) بازدیدکنندگان صرف نظر از هدف سفر آن‌ها در جریان یک سفر «بازدیدکنندگان یک‌روزه ترانزیت» هستند اگر:

- در مسیر سفر دریایی توقف کنند (در سفرهای تفریحی یا سایر سفرها که مسافران شب را روی کشتی می‌گذرانند).

- در مسیر سفر زمینی در هر نقطه‌ای توقف کنند اما اقامت شبانه نداشته باشند.

#### ۴- طبقه‌بندی‌های تقاضای گردشگری

۴-۱- هدف از این موضوع ارائه طبقه‌بندی‌های استاندارد برای دستیابی به قابلیت مقایسه‌پذیری بین‌المللی و کاربرد تدریجی آن‌ها در جهان است و اطمینان از این که چنین طبقه‌بندی‌هایی تا جایی که امکان‌پذیر است، به صورت یکسان و با تعدیلات جزئی در شکل‌های گوناگون گردشگری به کار گرفته شوند.

۴-۲- اصطلاحات «سفر» و «بازدید»، هرگونه مسافرت به مکانی بیرون از محیط معمول فرد را توصیف می‌کند. این اصطلاحات به فعالیت‌هایی اشاره دارد که بازدیدکنندگان از هنگام ترک محیط معمول خود تا زمان بازگشت به آن انجام می‌دهند.

#### الف- طبقه‌بندی هدف از بازدید

۴-۳- برای تشخیص رفتار مصرفی و الگوی هزینه بازدیدکنندگان، باید درباره هدف از بازدید اطلاعاتی در دسترس باشد. پیشنهاد می‌شود اطلاعاتی درباره هدف اصلی بازدید که به صورت هدفی که در غیاب آن سفر اتفاق نمی‌افتاد» تعریف شده است، گردآوری شود. برای دستیابی به میزان تقاضا برای خدمات خاص، باید در نظر داشت که برای بسیاری از هدف‌ها، هدف دومی نیز وجود دارد که آن هم برای منظور کردن در آمارگیری مهم و با ارزش است، مانند تفریح و کسب و کار، دیدار دوستان و بستگان و تفریح.

۴-۴- یک طبقه‌بندی برای هدف از بازدید (یا سفر) بر حسب گروه‌های عمده در زیر پیشنهاد شده است. موارد زیر جزئیاتی از طبقه‌بندی است که در سال ۱۹۷۹ توسط سازمان ملل در مجموعه راهنمای مقدماتی آمارهای گردشگری بین‌المللی پیشنهاد شد. این طبقه‌بندی به منظور سنجش اجزای کلیدی تقاضای گردشگری برای برنامه‌ریزی، بازاریابی و هدف‌های ترویجی طراحی شده است.

#### طبقه‌بندی هدف از بازدید (یا سفر) بر حسب انواع گردشگری

گروه‌های عمده

۱- استراحت، تفریح و تعطیلات

۲- دیدار دوستان و بستگان



۳- کسب و کار و امور حرفه‌ای

۴- درمان

۵- مذهب/ زیارت

۶- سایر

۴-۵- برای اطلاع و راهنمایی کشورها، انواع فعالیت‌های زیر در هر یک از گروه‌های عمده پوشش داده شده است:

۱- استراحت، تفریح و تعطیلات: تماشای جاهای دیدنی، خرید، شرکت در رویدادهای ورزشی و فرهنگی، فعالیت‌های تفریحی و فرهنگی، ورزش‌های غیر حرفه‌ای، پیاده‌روی و کوه‌پیمایی، استفاده از سواحل، سفر تفریحی دریایی، قماربازی، استراحت و تفریح برای نیروهای مسلح، اردوهای تابستانی، گذراندن ماه عسل و ....

۲- دیدار دوستان و بستگان: دیدار بستگان یا دوستان، بازدید از زادگاه، شرکت در مراسم ختم، مراقبت از افراد ناتوان.

۳- کسب و کار و امور حرفه‌ای: نصب تجهیزات، بازرسی، خرید، فروش برای بنگاه‌های خارجی؛ شرکت در گردهمایی‌ها، همایش‌ها یا کنگره‌ها، نمایشگاه‌های تجاری، گشت‌های تشویقی کارفرمایان، ارائه سخنرانی یا اجرای کنسرت، برنامه‌ریزی مسافرت گردشگران، تنظیم قرارداد برای اقامت و حمل و نقل، راهنمایی گشت‌ها و سایر امور حرفه‌ای گردشگری؛ شرکت در فعالیت‌های ورزشی حرفه‌ای، مأموریت‌های دولتی شامل مأموران سیاسی، کارکنان سازمان‌های نظامی یا بین‌المللی بجز هنگامی که در کشور مورد بازدید مستقر شوند؛ مطالعه، آموزش و پژوهش در برابر دریافت دستمزد مانند فرصت‌های مطالعاتی دوره‌های استادان دانشگاه؛ امور حرفه‌ای یا سایر دوره‌های ویژه‌ای که در ارتباط با کسب و کار و امور تخصصی بازدیدکننده هستند یا از طریق حرفه و کسب و کار وی حمایت می‌شوند.

۴- درمان: چشمه‌های آب معدنی، تمرینات تناسب اندام، درمان با استفاده از آب و هوای دریا، استراحتگاه‌های تندرستی و سایر درمان‌ها و مراقبت‌ها.

۵- مذهب/ زیارت: شرکت در رویدادهای مذهبی؛ زیارت.

۶- سایر: خدمه هواپیماها و کشتی‌های شرکت‌های حمل و نقل عمومی، فعالیت‌های ترانزیت و سایر فعالیت‌های ناشناخته.

۴-۶- در یک کشور فرضی، یک یا برخی از این فعالیت‌ها ممکن است تا آن اندازه دارای اهمیت باشد که برای کاربردهای ملی به طور جداگانه در سطح دوم این طبقه‌بندی قرار داده شوند.

#### ب- مدت اقامت یا سفر

۴-۷- مدت اقامت یا سفر یک داده آماری بسیار مهم است زیرا علاوه بر کاربرد آن به عنوان مهم‌ترین مقیاس اندازه‌گیری حجم هر گونه از گردشگری، ابزاری برای تعیین حداکثر میزانی است که فراتر از آن، یک بازدید به عنوان یک بازدید گردشگری در نظر گرفته نمی‌شود (یک سال) و در تشخیص گردشگران و بازدیدکنندگان یک‌روزه نیز کاربرد دارد.

۴-۸- مدت اقامت یا سفر به طور غیر مستقیم برای برآورد هزینه‌های گردشگری به ویژه هنگامی که میانگین مدت اقامت برای گروه‌های همگن از بازدیدکنندگان یا سفر محاسبه می‌شود هم سودمند است.

#### ۱- مدت بازدید (اقامت یا سفر)

۴-۹- مدت بازدید (اقامت یا سفر) با واحدهای زیر اندازه‌گیری می‌شود: تعداد ساعت برای بازدیدهای یک‌روزه و تعداد شب برای بازدیدهای همراه با اقامت. در گردشگری بین‌المللی مدت بازدید برای گردشگری ورودی به صورت زمان سپری شده در کشور میزبان و برای گردشگری خروجی به صورت زمان سپری شده در خارج از کشور محل اقامت اندازه‌گیری می‌شود.

۴-۱۰- «مدت اقامت» داده‌ای است که توسط کشور میزبان یا مکانی که گردشگر به آن وارد شده است، اندازه‌گیری می‌شود در حالی که «مدت سفر» به طور منطقی توسط کشور یا مکانی که گردشگر از آن جا خارج شده است، سنجیده می‌شود.

## ۲- طبقه‌بندی مدت اقامت یا سفر

۴-۱۱- برای طبقه‌بندی سفرهای گردشگری به ویژه سفرهای عمومی یا سفر به منظور استراحت و تعطیلات، مدت اقامت یا سفر متغیر آماری قابل توجهی است. اکنون فناوری رایانه‌ای به کارگیری پایگاه داده بزرگ و گزارش دهی درباره مدت اقامت را بسته به نیازهای تحلیلی از نظر اقتصادی امکان‌پذیر کرده است. از این‌رو، برای طبقه‌بندی سفرهای گردشگری دامنه‌های زیر پیشنهاد می‌شود:

### طبقه‌بندی مدت اقامت یا سفر (تعداد شب)

گروه‌های عمده	گروه‌های فرعی
۰- بازدیدکنندگان یک‌روزه	
۱- گردشگران	
۱- از ۱ تا ۳	۱-۳- از ۸ تا ۱۴
۲- از ۴ تا ۷	۲-۳- از ۱۵ تا ۲۸
۳- از ۸ تا ۲۸	۱-۴- از ۲۹ تا ۴۲
	۲-۴- از ۴۳ تا ۵۶
	۳-۴- از ۵۷ تا ۷۰
	۴-۴- از ۷۱ تا ۹۱
۵- از ۹۲ تا ۳۶۵	۱-۵- از ۹۲ تا ۱۸۲
	۲-۵- از ۱۸۳ تا ۳۶۵

**پ- مبدا و مقصد سفر**

۴-۱۲- در گردشگری ورودی ضرورت دارد بازدیدکنندگان بر حسب کشور محل اقامت نه ملیت آن‌ها طبقه‌بندی شوند. در کشور محل اقامت است که برای مسافرت تصمیم‌گیری می‌شود و از آن جاست که سفر آغاز می‌شود. تعیین کشور محل اقامت برای این گروه این امکان را فراهم می‌کند که این بازدیدکنندگان هنگام بازگشت به کشور محل اقامت خود شناسایی شده و از گردشگران ورودی به آن کشور مستثنی شوند.

۴-۱۳- طبقه‌بندی مشابهی از کشورها و مناطق برای تعیین محل اقامت و مقصد گردشگری خروجی می‌بایست به کار برده شود.

۴-۱۴- برای بازدیدکنندگان بین‌المللی گردآوری اطلاعات درباره ملیت علاوه بر کشور محل اقامت سودمند است. ملیت برای انجام پژوهش‌های بازار عموماً دارای اهمیت است.

۴-۱۵- تهیه گزارش تفصیلی درباره آمارهای گردشگری بر حسب کشور محل اقامت (یا ملیت)، به کمک کامپیوتر برای کشور یا منطقه گزارش دهنده امکان‌پذیر است. ادغام‌های جغرافیایی گوناگونی را بر حسب نیازهای تحلیلی از این گزارش‌ها می‌توان استخراج کرد.

۴-۱۶- کدهای استاندارد کشوری یا قلمرویی برای کاربردهای آماری (M49) که به وسیله بخش آمار سازمان ملل تدوین شده است، می‌تواند به عنوان راهنما برای تهیه طبقه‌بندی کشورها و قلمروها برای آمارهای گردشگری مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

۴-۱۷- هر کشور باید نظام طبقه‌بندی شهرها و گردشگاه‌های مهم و همچنین مناطق درون آن کشور را برای کاربرد آن در آمارهای گردشگری تهیه کند، زیرا آمارهای گردشگری در سطح مناطق کوچک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در برخی کشورها، اداره آمار ملی، طبقه‌بندی استاندارد از تقسیمات کشوری را که در جمع‌آوری آمار کاربرد دارند، تهیه کرده است. از سوی دیگر، اداره گردشگری ملی می‌تواند طبقه‌بندی مناطق مقصد گردشگری را تهیه نماید. در صورت امکان، به خاطر کاربردهای آماری، مناطق گردشگری باید به صورت گروه‌هایی از کوچک‌ترین مناطق تقسیمات کشوری تعریف شوند تا مقایسه یا ایجاد ارتباط

میان آمارهای گردشگری با آمارهای گردآوری شده دیگر مانند سرشماری‌های جمعیت و آمارهای نیروی کار امکان‌پذیر شود.

#### ث- طبقه‌بندی وسایل حمل و نقل مسافر

۴-۱۸- همه کشورها باید نتایج آمارهای گردشگری خود را بر حسب وسایل حمل و نقل به کار برده شده در گردشگری طبقه‌بندی کنند زیرا این نوع طبقه‌بندی تأثیر مهمی در بررسی رفتار و هزینه‌های بازدیدکننده دارد و به ویژه این اطلاعات برای برنامه‌ریزی سامانه حمل و نقل ملی در گردشگری بین‌المللی دارای اهمیت است.

۴-۱۹- در آمارهای گردشگری منظور از وسایل حمل و نقل مسافر، وسایلی است که یک بازدیدکننده برای مسافرت از محل اقامت به مکان‌های مورد بازدید در بیرون از محیط معمول زندگی خود مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد.

۴-۲۰- یک طبقه‌بندی از وسایل حمل و نقل مسافر که توسط بازدیدکنندگان مورد استفاده قرار می‌گیرد، در این بخش پیشنهاد شده است. این طبقه‌بندی بر اساس طبقه‌بندی سازمان ملل در نشریه «راهنمای مقدماتی آمارهای گردشگری بین‌المللی» که در سال ۱۹۷۹ منتشر شده، تهیه شده است. این طبقه‌بندی با طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC ویرایش یک)، فهرست محصولات ویژه گردشگری (TSP) و فهرست محصولات مشخصه گردشگری (TSA/TCP) سازگار است، بجز در مورد گروه فرعی ۳-۳ از طبقه‌بندی وسایل حمل و نقل مسافر یعنی «وسایل نقلیه خصوصی (با ظرفیت حداکثر هشت نفر)» که به خاطر آن که این نوع وسایل نقلیه فعالیت اقتصادی انجام نمی‌دهند، در این طبقه‌بندی‌ها قرار نگرفته‌اند.

۴-۲۱- این طبقه‌بندی که می‌تواند در گردشگری بین‌المللی و بومی به کار رود، در برگیرنده دو سطح است: سطح یک (گروه‌های عمده) با ۳ دسته که به مسیر حمل و نقل اشاره دارد و سطح دو (گروه فرعی) با ۱۱ دسته که هر یک از انواع وسایل حمل و نقل را مشخص می‌کند.

۴-۲۲- نیاز فزاینده‌ای برای اطلاعات درباره جریان رفت و آمد وسایل حمل و نقل بر پایه کاربرد چندگانه وسایل نقلیه وجود دارد (مانند کاربرد تاکسی برای رفتن به ایستگاه، قطار برای رفتن به فرودگاه، اتوبوس برای رفتن به هتل، پرواز و کشتی تفریحی، هواپیما و خودروی کرایه‌ای). یک شیوه ممکن در این زمینه، ثبت شیوه اصلی حمل و نقل (بر حسب زمان سپری شده) و پس از آن ثبت شیوه‌های فرعی است.

#### طبقه‌بندی وسایل حمل و نقل مسافر

##### گروه‌های عمده گروه‌های فرعی

۱- هوایی	۱-۱- پروازهای با برنامه زمانی
	۱-۲- پروازهای بدون برنامه زمانی
	۱-۳- سایر خدمات
۲- آبی	۲-۱- خطوط آبی مسافری و لنج‌های مسافربر
	۲-۲- کشتی تفریحی
	۲-۳- سایر
۳- زمینی	۳-۱- راه‌آهن
	۳-۲- انواع اتوبوس‌های شهری و سایر وسایل حمل‌ونقل جاده‌ای عمومی
	۳-۳- وسایل نقلیه خصوصی (با ظرفیت تا هشت نفر)
	۳-۴- وسایل نقلیه کرایه‌ای
	۳-۵- سایر وسایل حمل و نقل زمینی

#### ج- طبقه‌بندی اقامتگاه‌های گردشگری

۴-۲۳- اقامتگاه گردشگری به عنوان «هر گونه تسهیلاتی که به طور منظم یا گاه‌به‌گاه امکانات اقامت شبانه را برای گردشگری فراهم کند» تعریف شده است.

۴-۲۴- اقامتگاه گردشگری را می‌توان بر حسب چندین معیار طبقه‌بندی کرد. این طبقه‌بندی دو معیار اصلی را در برمی‌گیرد:

ویژگی دسته‌جمعی یا خصوصی بودن اقامتگاه و هدف و شیوه استفاده از آن. در برخی طبقه‌بندی‌ها دو معیار تکمیلی (سطح تخصصی بودن، رایگان یا اجاره‌ای بودن) به منظور تأمین نیازهای رشته فعالیت برای سطح بالاتری از تفکیک اقامتگاه‌ها معرفی شده‌اند. طبقه‌بندی گونه‌های اقامتگاه‌های گردشگری در صفحه مقابل ارائه شده است.

طبقه‌بندی اقامتگاه‌های گردشگری

۱- اقامتگاه گردشگری دستجمعی		
۱-۱- هتل‌ها و کارگاه‌های مشابه		
هتل‌ها	۱-۱۱-۱	
کارگاه‌های مشابه	۱-۱۲-۱	
۱-۲- کارگاه‌های دسته‌جمعی تخصصی		
کارگاه‌های درمانی	۱-۲-۱	
اردوگاه‌های کار و تعطیلات	۲-۲-۱	
اقامتگاه در وسایل حمل و نقل عمومی	۳-۲-۱	
مراکز گردهمایی	۴-۲-۱	
۱-۳- سایر کارگاه‌های دسته‌جمعی		
واحدهای مسکونی برای تعطیلات	۱-۳-۱	
اردوگاه‌های گردشگری	۱-۳-۲	
استراحتگاه‌های ساحلی	۱-۳-۳	
سایر تأسیسات گردشگری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۱-۳-۴	
۲- اقامتگاه گردشگری خصوصی		
۲-۱- اقامتگاه خصوصی اجاره‌ای		
واحدهای مسکونی اجاره‌ای متعلق به افراد، خانوارها یا بنگاه‌های حرفه‌ای	۲-۱-۱	
اتاق‌های اجاره‌ای در خانه‌های محل اقامت خانواده‌ها	۲-۱-۲	
۲-۲- اقامتگاه خصوصی غیر اجاره‌ای		
خانه‌های ملکی دوم برای کاربردهای گردشگری	۲-۲-۱	
اقامتگاه عرضه شده رایگان توسط بستگان و دوستان	۲-۲-۲	
سایر اقامتگاه‌های خصوصی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۲-۲-۳	

۴-۲۵- البته کاربرد اقامتگاه ویژه در هر گروه ممکن است در کشورهای گوناگون متفاوت باشد و برخی از انواع اقامتگاه‌های یک کشور ممکن است در کشورهای دیگر به کلی ناشناخته باشد. با این حال، طبقه‌بندی باید جامع باشد به گونه‌ای که یک نوع اقامتگاه به

یک گروه منتسب شود، عنوان ویژه‌ای داشته باشد و مطابق با تعریفی مشروح یا خلاصه باشد. کشورها ممکن است این طبقه‌بندی را بدون آن که قابلیت مقایسه‌پذیری بین‌المللی آن را از بین ببرند، برای ساختار عرضه اقامتگاه‌های گردشگری خود بپذیرند.

۲۶-۴- بر پایه این طبقه‌بندی، ایجاد یک طبقه‌بندی عملیاتی منطبق با طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC ویرایش یک) سال ۱۹۹۸ سازمان ملل و طبقه‌بندی آماری محصولات بر حسب فعالیت در جامعه اقتصادی اروپا (96-CPA) امکان‌پذیر است. اقلام مربوط به اقامتگاه گردشگری در این طبقه‌بندی‌های عمومی در مقایسه با طبقه‌بندی اقامتگاه گردشگری به صورت کلی‌تری ارائه شده است.

#### ۱- اقامتگاه گردشگری دسته‌جمعی

۲۷-۴- کارگاه اقامتگاهی با تعریف عمومی واحد کارگاهی یا واحد محلی به عنوان یک واحد تولیدکننده مطابقت دارد. چنین واحدی برای کاربردهای آماری گردشگری نیز به همین عنوان مورد نظر قرار می‌گیرد، صرف‌نظر از این که اقامتگاه گردشگری فعالیت اصلی یا ثانوی آن باشد.

۲۸-۴- اقامتگاه گردشگری دسته‌جمعی را به این صورت می‌توان توصیف کرد: کارگاهی اقامتی که خدمات اقامت شبانه را در یک اتاق یا واحد مسکونی دیگر برای مسافران فراهم می‌کند. تعداد مکان‌هایی که کارگاه مذکور عرضه می‌کند، باید بیش‌تر از یک حداقل معین باشد. این حداقل باید برای گروهی از افراد که تعداد آن‌ها پیش از یک خانوار منفرد است، مناسب باشد و همه مکان‌های کارگاه نیز باید زیر نظر یک مدیریت تجاری مشترک قرار گیرند حتی اگر از نوع غیر انتفاعی باشند.

۲۹-۴- هماهنگ با نشریه اصول و توصیه‌هایی برای سرشماری‌های جمعیت و مسکن سازمان ملل، سکونتگاه‌های دسته‌جمعی دربرگیرنده مکان‌های اقامت هستند که به لحاظ



ساختاری جدا و مستقل بوده، برای سکونت گروه‌های بزرگ از افراد یا چندین خانوار در نظر گرفته شده‌اند و در زمان سرشماری دارای سکنه باشد<sup>۱</sup>.

۴-۳۰- اقامتگاه گردشگری دسته‌جمعی در برگیرنده هتل‌ها و اقامتگاه‌های مشابه، اقامتگاه‌های دسته‌جمعی تخصصی و سایر اقامتگاه‌های دسته‌جمعی است که در زیر تشریح شده است.

۴-۳۱- **هتل‌ها و کارگاه‌های مشابه** به عنوان مکان‌هایی دسته‌بندی شده‌اند که دارای تعدادی اتاق هستند که بیش از یک حداقل تعیین شده است، زیر نظر یک مدیریت تجاری مشترک اداره می‌شوند، خدمات مشخصی شامل خدمات اتاق، مرتب کردن روزانه رختخواب و پاکیزه نگه‌داشتن سرویس‌های بهداشتی را ارائه می‌کنند، بر حسب امکانات و خدمات ارائه شده در طبقات و گروه‌های ویژه‌ای دسته‌بندی می‌شوند و همچنین در زمره کارگاه‌های تخصصی جای نمی‌گیرند.

۴-۳۲- **هتل‌ها** شامل هتل‌ها، هتل آپارتمان‌ها، متل‌ها، مهمانسراهای کنار جاده، هتل‌های ساحلی، باشگاه‌های اقامتی و کارگاه‌های مشابه هستند که خدماتی بیش از مرتب کردن روزانه رختخواب و تمیز کردن اتاق و سرویس‌های بهداشتی ارائه می‌کنند.

۴-۳۳- **کارگاه‌های مشابه** در برگیرنده اتاق‌های اجاره‌ای و خانه‌های شبانه‌روزی، محل اقامت گردشگران و اقامتگاه‌های مشابه‌اند و دارای تعدادی اتاق هستند. این کارگاه‌ها خدمات محدودتری نسبت به هتل‌ها ارائه می‌کنند که شامل مرتب کردن روزانه رختخواب و پاکیزه نگه داشتن اتاق و سرویس‌های بهداشتی می‌شود.

۴-۳۴- **کارگاه‌های دسته‌جمعی تخصصی** هر کارگاهی که برای گردشگران دایر می‌شود را در برمی‌گیرد و ممکن است واحد غیر انتفاعی باشد، زیر نظر یک مدیریت تجاری مشترک اداره شود، حداقل خدمات معمول را عرضه کند (بجز مرتب کردن روزانه

---

<sup>۱</sup> مقالات آماری، سری M، شماره ۶۷، ویرایش ۱ (انتشارات سازمان ملل، سری E.80.XVH.8، پاراگراف ۲/۳۵۵).

رختخواب)، به صورت اتاق‌بندی شده نباشد بلکه به شکل واحدهای مسکونی، اردوگاه‌ها یا خوابگاه‌های دسته‌جمعی باشد و اغلب در فعالیتهای دیگری علاوه بر ارائه خدمات اقامتگاهی اشتغال داشته باشد.

این کارگاه‌ها شامل کارگاه‌های درمانی، اردوگاه‌های کار و تعطیلات، اقامتگاه‌ها در وسایل حمل و نقل عمومی و مراکز همایش است که در زیر تشریح می‌شوند:

۳۵-۴- کارگاه‌های درمانی شامل مراکز درمان و مراقبت‌های بهداشتی است که خدمات اقامتی ارائه می‌کنند مانند مراکز درمان با چشمه‌های آب معدنی، استراحتگاه‌های دارای آبگرم، آسایشگاه‌ها، آسایشگاه‌های کوهستانی، نقاهتگاه، خانه‌های سالمندان، مراکز تندرستی و سایر کارگاه‌های مشابه.

۳۶-۴- اردوگاه‌های کار و تعطیلات در برگزیده اردوگاه‌هایی است که خدمات اقامتی برای فعالیتهای زمان تعطیلات عرضه می‌کنند از جمله اردوگاه‌های کار کشاورزی، باستان‌شناسی و بوم‌شناسی، اردوگاه‌های تعطیلات و روستاها، اردوگاه‌های پیشاهنگی، پناهگاه‌های کوهستانی، اتاق‌ها و سایر کارگاه‌های مشابه.

۳۷-۴- اقامتگاه در وسایل حمل و نقل عمومی متشکل از اقامتگاه با امکانات خواب در وسایل حمل و نقل عمومی دسته‌جمعی است که قابل جدا کردن از وسیله نقلیه نباشد. این نوع اقامتگاه به طور عمده مربوط به قطار، کشتی و قایق‌هاست.

۳۸-۴- مراکز همایش کارگاه‌هایی را در برمی‌گیرد که خدمات اقامتی و امکانات اختصاصی برای گردهمایی‌ها، همایش‌ها، دوره‌های آموزش حرفه‌ای، امور مذهبی و مکاشفه (مدیتیشن) و یا مدارس عالی جوانان فراهم می‌کنند. امکانات خواب معمولاً فقط برای شرکت‌کنندگان در فعالیتهای تخصصی که توسط کارگاه یا در آن سازماندهی شده است، فراهم است.

۳۹-۴- سایر کارگاه‌های دسته‌جمعی هرگونه کارگاهی که برای گردشگران دایر شده باشد را در برمی‌گیرد که ممکن است واحد غیر انتفاعی باشد، زیر نظر یک مدیریت تجاری مشترک اداره شود، حداقل خدمات معمولی را ارائه کند (بجز مرتب کردن روزانه

رختخواب) و به صورت اتاق‌بندی شده نبوده، بلکه از نوع واحدهای مسکونی، اردوگاه‌ها یا خوابگاه‌های دسته‌جمعی باشد. این کارگاه‌ها شامل واحدهای مسکونی برای تعطیلات، اردوگاه‌های گردشگری، تفرجگاه‌های ساحلی و سایر اقامتگاه‌های دسته‌جمعی است که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده است.

۴-۴۰- **واحدهای مسکونی برای تعطیلات** شامل امکانات جمعی زیر نظر مدیریت مشترک است مانند خانه‌ها و ویلاهایی که به صورت اقامتگاه‌های از نوع واحدهای مسکونی سازمان یافته باشد و خدمات محدودتری نسبت به هتل عرضه کند (بجز خدمات مرتب کردن روزانه رختخواب و نظافت).

۴-۴۱- **اردوگاه‌های گردشگری** شامل امکانات دسته‌جمعی در محوطه‌های محصور برای چادر زدن، کاراوان، تریلر و خانه‌های سیار است. این اردوگاه‌ها زیر نظر یک مدیریت اداره می‌شوند و برخی از خدمات گردشگری را عرضه می‌کنند (فروشگاه، اطلاع‌رسانی و فعالیت‌های تفریحی).

۴-۴۲- **استراحتگاه ساحلی** شامل لنگرگاه‌هایی برای قایق‌هاست که مالکان قایق‌ها در آن‌ها می‌توانند بخشی از لنگرگاه را بر روی آب یا مکانی را در خشکی برای یک فصل یا یک‌سال اجاره کنند و نیز شامل بنادری است که شناورها در آن رفت و آمد دارند و دریانوردان مکانی را در لنگرگاه برای اقامت شبانه کرایه می‌کنند. این دو گونه ممکن است با یکدیگر تلفیق شوند. حداقل برخی تسهیلات بهداشتی در این مکان‌ها عرضه می‌شود. استراحتگاه‌های ساحلی ممکن است توسط باشگاه‌ها برای ورزش‌های آبی اداره شوند و یا مدیریت آن به عهده واحدهای کسب و کار یا دستگاه‌های عمومی دولتی باشد.

۴-۴۳- **سایر اقامتگاه‌های دسته‌جمعی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر** در برگیرنده اقامتگاه‌های جوانان، خوابگاه‌های گردشگران، اقامتگاه‌های گروهی، خانه‌های ایام تعطیلات برای سالمندان، اقامتگاه‌های تعطیلات که از سوی بنگاه‌های کسب و کار برای کارمندان و کارکنان این بنگاه‌ها فراهم شده باشد، سالن‌های اقامت برای دانشجویان، خوابگاه‌های

دانشجویی و سایر تسهیلات مشابه است که زیر نظر یک مدیریت تجاری مشترک گرد می‌آیند، دارای منافع اجتماعی هستند و اغلب به آن‌ها پارانها داده می‌شود.

#### ۲- اقامتگاه گردشگری خصوصی

۴-۴۴- در پوشش این عنوان گونه‌های دیگر اقامتگاه گردشگری با ماهیت ویژه جای می‌گیرند که با تعریف «کارگاه» هماهنگ نیستند و گروه جداگانه‌ای را در طبقه‌بندی تشکیل می‌دهند. اقامتگاه گردشگری خصوصی فضای محدودی را برای اجاره یا بدون هزینه عرضه می‌کند. لذا از این رو هر واحد اقامتگاهی (اتاق، واحد مسکونی) مستقل است و توسط گردشگران برای مدت یک هفته، پانزده روز یا یک ماه و یا توسط مالکان آن‌ها به عنوان خانه دوم یا خانه مخصوص تعطیلات بهره‌برداری می‌شود.

۴-۴۵- طبق نشریه اصول و توصیه‌هایی برای سرشماری‌های جمعیت و مسکن سازمان ملل، یک واحد مسکونی یک فضای جدا و مستقل است که توسط یک خانوار به منظور سکونت برگزیده می‌شود یا این که به قصد سکونت استفاده نمی‌شود اما به عنوان یک مکان زندگی از سوی خانوار در زمان سرشماری تصرف شده است.

۴-۴۶- اقامتگاه گردشگری خصوصی دربرگیرنده اقامتگاه خصوصی اجاره‌ای و اقامتگاه خصوصی غیر اجاره‌ای است که در ادامه تشریح می‌شود.

۴-۴۷- اقامتگاه خصوصی اجاره‌ای شامل فضاهای اقامتی است که از سوی خانوارها اجاره می‌شود.

۴-۴۸- واحدهای مسکونی که از افراد، خانوارها یا بنگاه‌های حرفه‌ای اجاره می‌شود، شامل آپارتمان، ویلا، خانه، کلبه و سایر واحدهای مسکونی است که به عنوان واحدهای کامل توسط خانوارها به صورت موقتی به عنوان اقامتگاه گردشگری بهره‌برداری می‌شود.

۴-۴۹- اتاق‌های اجاره‌ای در منازل خانوادگی: اقامتگاه‌های زیر پوشش این دسته متفاوت از خانه‌های شبانه‌روزی است زیرا در این حالت گردشگر همراه با خانواده‌ای که معمولاً در خانه زندگی می‌کنند، اقامت می‌کند و اجاره می‌پردازد.

۴-۵۰- اقامتگاه خصوصی غیر اجاره‌ای شامل فضاهای اقامتی است که به طور رایگان به میهمانان عرضه می‌شود.

۴-۵۱- خانه‌های ملکی دوم برای هدف‌های گردشگری در برگزیده آپارتمان‌ها، ویلاها، خانه‌ها، کلبه‌ها و مانند آن است که به وسیله بازدیدکنندگانی که اعضای خانوار مالک این واحدها هستند، در سفرهای گردشگری بهره‌برداری می‌شود.

۴-۵۲- اقامتگاهی که توسط بستگان یا دوستان به طور رایگان عرضه می‌شود: در این نوع اقامتگاه، از سوی بستگان یا دوستان به گردشگران اجازه داده می‌شود از همه یا بخشی از خانه آن‌ها به طور رایگان استفاده کنند.

۴-۵۳- سایر اقامتگاه‌های خصوصی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر شامل سایر انواع اقامتگاه‌ها مانند کشتی‌های مستقر در لنگرگاه‌های غیر رسمی است.

## ۵- طبقه‌بندی‌های عرضه گردشگری

۵-۱- اگرچه تعاریف مربوط به جنبه تقاضای گردشگری و پوشش آن را نمی‌توان نادیده گرفت، اما می‌بایست در جستجوی ساختار مفهومی جنبه عرضه فعالیت‌های گردشگری و طراحی آن به طور روشن بود زیرا این جنبه از گردشگری منبعی برای بیش‌تر آمارهای اقتصادی ملی است. پیوندهای گردشگری با سایر بخش‌های اقتصادی و اهمیت قابل توجه آن در سایر بخش‌ها با بهره‌گیری از ساختار آمارهای مبتنی بر جنبه عرضه می‌تواند به طرز مناسبی مشخص شود. یک رکن اساسی در انجام این امر طراحی یک طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های گردشگری (SICTA) است که در بخش دوم درباره آن بحث می‌شود.

۲-۵- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) به عنوان بخشی از زیر ساخت‌های آماری دارای هدف کلی ارائه ساختار مفهومی پایه‌ای برای ایجاد یک نظام سازگار، جامع و عینی برای تولید، سازماندهی و گزارش‌دهی اطلاعات آماری مرتبط با گردشگری است. این طبقه‌بندی پایه هدف‌های ویژه زیر را دنبال می‌کند:

- ترغیب به ارائه تصویر آماری جامع‌تر از گردشگری
- کمک به بهبود حساب‌های ملی در گزارش‌دهی فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با گردشگری بر پایه گروه‌بندی معتبر و معنی‌دار این فعالیت‌ها
- ارائه چارچوبی برای مقایسه بهتر آمارهای گردشگری ملی و بین‌المللی
- ارائه شناخت بهتر از محصولات، خدمات، بازارها و شرایط رشته فعالیت گردشگری به متخصصان گردشگری
- ایجاد پیوند آماری میان عرضه گردشگری (خدمات ارائه شده/ درآمدها/ هزینه‌های تولید) و تقاضای گردشگری (هزینه‌های مصرفی/ نیازها/ ترجیحات)
- بسترسازی برای ارزیابی روشن‌تر از شرایط تراز پرداخت‌ها و کمک گردشگری به جریان تجارت بین‌المللی

۳-۵- طبقه‌بندی فعالیت‌های گردشگری بر پایه فعالیت‌های اقتصادی، ساختار جنبه عرضه را برای گروه‌بندی ارائه می‌کند که برای سودمند بودن باید در برخی سطوح با فعالیت‌ها یا محصولات اصلی گردشگری سازگار باشند و شناسایی این فعالیت‌ها و محصولات را فراهم کند همان‌گونه که به طور سنتی از جنبه تقاضا تشخیص داده شده‌اند.

۴-۵- هنگامی که نظام گزارش‌دهی آماری ملی طراحی می‌شود، بسیاری از عوامل اساسی و حتی پیش پا افتاده طراحی این نظام را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نظام گزارش‌دهی آمارهای اقتصادی ملی و بین‌المللی تقریباً همواره بر پایه ساختارهای طبقه‌بندی‌های بین‌المللی استاندارد در سطح ۲، ۳ یا چهار رقمی پایه‌ریزی می‌شود. نبود اطلاعات تفصیلی کافی اغلب سبب خلاصه کردن داده‌ها و ادغام برخی سطوح می‌شود که بر اثر آن ممکن است گردشگری در گروه‌های گسترده‌تری ادغام شود. در سازمان‌های آماری، آمارگیری مبتنی بر عرضه مانند آمارگیری از کارگاه‌ها، معمولاً بر پایه گروه‌های طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد قابل دسترس انتخاب و انجام می‌شوند. بخش‌هایی که در این گروه‌ها به طور واضح شناسایی نشده یا به

طور روشن شامل یا مستثنی نشده‌اند، ممکن است در نظام آماری به طور مناسب مورد توجه قرار نگیرند.

۵-۵- به منظور اثر بخشی طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری، این طبقه‌بندی در طبقه‌بندی‌های جهانی موجود گنجانده شده است. با کمک این طبقه‌بندی‌ها می‌توان اطلاعات آماری کلی بهتری در گردشگری جهانی تولید کرد. تعاریف و معیارهای مرتبط برای انتخاب و توصیف گروه‌های فعالیت اقتصادی که از سوی دبیرخانه بخش آمار سازمان ملل برای ویرایش طبقه‌بندی بین‌المللی رشته فعالیت‌های اقتصادی (ویرایش سوم ISIC) ارائه شده است، در طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های گردشگری پذیرفته شده است. ساختار کدهای طبقه‌بندی بین‌المللی رشته فعالیت‌های اقتصادی، گونه شناسی و فهرست فعالیت‌ها به عنوان یک چارچوب پایه برای شناسایی، توصیف و در جای خود گذاردن رده‌های جدید پذیرفته شده است. نظام طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) به عنوان راهنما برای طبقه‌ها و زیر طبقه‌های ممکن به کار رفته است. تهیه کدهای کامل کالا و خدمات به صورت مکمل طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های گردشگری قطعاً امکان‌پذیر است.

۵-۶- ویرایش‌های اخیر طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های گردشگری با هدف اطمینان یافتن از قابلیت مقایسه‌پذیری این طبقه‌بندی با نظام‌های طبقه‌بندی جهانی مهم به ویژه طبقه‌بندی عمومی فعالیت‌های اقتصادی در جوامع اروپایی (NACE) انجام یافته است. همان‌گونه که در قطعنامه کنفرانس اتاوا درخواست شده است، سازمان جهانی گردشگری سعی در جلب نقطه نظرات کارشناسان درباره طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های گردشگری برای بهبود بخشیدن به این طبقه‌بندی کرده است. این پیشنهادها در تعدادی از گردهمایی‌ها به بحث گذاشته شده و به تعدیل طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های گردشگری منجر شده است به گونه‌ای که بدون برهم زدن ساختار بنیادی آن، نماینده هر چه بهتری از فعالیت‌های گردشگری باشد. این فرآیند تا رسیدن به قابلیت مقایسه‌پذیری کامل طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های گردشگری با طبقه‌بندی عمومی فعالیت‌های اقتصادی جوامع اروپایی دنبال شده است تا هر چه بهتر پاسخگوی نیازهای کاربران بوده و برای کسانی که در جامعه جهانی علائق مهمی نسبت به گردشگری دارند، سودمندتر باشد.

### ۶- اندازه‌گیری فعالیت گردشگری

۶-۱- گردشگری در برگیرنده فعالیت‌های افرادی است که با هدف استراحت، کسب و کار و سایر هدف‌ها بجز هدف‌هایی که مرتبط با انجام فعالیت همراه با دریافت دستمزد در محل بازدید شده است، به بیرون از محیط معمول خود مسافرت می‌کنند و در آن‌جا برای مدتی که بیش از یک سال پیوسته نباشد، اقامت می‌کنند. اصطلاح «فعالیت افراد» در این‌جا به مفهوم کلی آن به کار رفته و به صورت کوتاه شده اصطلاح «فعالیت اقتصادی تولیدی» نیست. «فعالیت‌های افراد» به حرفه فعالیت‌های افرادی اشاره می‌کند که به عنوان بازدیدکنندگان ایفای نقش می‌کنند.

۶-۲- از آن‌جا که این فعالیت‌ها بسیارند و پیامدهایی بر شرایط گوناگون دارند، مطالعه گردشگری می‌تواند از چشم‌اندازهای متنوعی مطرح باشد برای نمونه تأثیر آن بر محیط زیست، بر سطح عمومی فعالیت‌های اقتصادی، بر اشتغال و ... قابل توجه است.

۶-۳- گردشگری از نظر ماهیت یک پدیده مبتنی بر تقاضاست. مصرف بازدیدکننده عنصر اصلی دیدگاه تقاضاست.

۶-۴- تقاضای گردشگری فقط با مصرف بازدیدکننده مطابقت ندارد. این تقاضا سایر مفاهیم مرتبط با قصد بازدیدکننده در کشور مورد نظر را که بدون آن فعالیت گردشگری به سختی ممکن است پدید آید، نیز در برمی‌گیرد از جمله:

- وجود زیرساخت‌های اساسی به صورت تأسیسات حمل و نقل، اقامتگاه، تأسیسات تفریحی و ....
- نقشی که دولت‌ها در سطوح گوناگون در ارتباط با تنظیم مقررات فعالیت‌های مختلف وابسته به گسترش گردشگری ایفا می‌کنند.

۶-۵- گرچه گردشگری یک پدیده مبتنی بر تقاضاست، تجزیه و تحلیل اقتصادی گردشگری نه تنها نیازمند شناسایی منابع مصرف شده توسط بازدیدکنندگان هنگام جابه‌جایی آن‌ها مانند کالاهای مصرفی و خدمات خریداری شده است بلکه همچنین در گرو شناخت



ویژگی‌های واحدهایی که این کالاها و خدمات را تولید می‌کنند و نیز عرضه این محصولات است. این هر دو جنبه به طور ویژه‌ای با هم مرتبط هستند.

۶-۶- در میان واحدهای تولیدی گوناگون، کارگاه دارای اهمیت ویژه است. کارگاه این گونه تعریف شده است: یک بنگاه یا بخشی از یک بنگاه که در مکان مستقلی قرار گرفته و در آن فقط یک فعالیت تولیدی مستقل (فعالیت غیر جنبی) انجام می‌شود یا این که در آن، فعالیت تولیدی اصلی بیش‌ترین ارزش افزوده را به بار می‌آورد<sup>۱</sup>. با تعمیم این تعریف، گروهی از کارگاه‌ها که در فعالیت‌های تولیدی یکسانی فعال هستند، یک رشته فعالیت نامیده می‌شوند<sup>۲</sup>.

#### الف - تعریف مصرف بازدیدکننده

۶-۷- مصرف بازدیدکننده مفهوم پایه‌ای برای اندازه‌گیری فعالیت گردشگری است. مصرف بازدیدکننده این گونه تعریف می‌شود: مجموع هزینه‌های مصرفی که توسط یک بازدیدکننده یا به نیابت از یک بازدیدکننده برای سفر و طی اقامت وی در مقصد انجام می‌شود.

۶-۸- مصرف بازدیدکننده این موارد را در برمی‌گیرد:

- همه هزینه‌های مصرفی که در مدت سفر به وسیله یک بازدیدکننده یا به نیابت از وی صرف‌نظر از ماهیت کالاها و خدمات انجام می‌شود مادامی که این کالاها و خدمات مصرفی باشند.
- همه هزینه‌های مصرفی که پیش از سفر توسط یک بازدیدکننده یا به نیابت از وی به صورت کالاها و خدماتی که برای آماده‌سازی و انجام سفر ضرورت دارد، تحقق می‌یابد: کالاها و خدماتی که مرتبط با انجام سفر هستند (تزریق واکسن، تهیه گذرنامه، کنترل پزشکی و ...) و همچنین خرید کالاها یا بادوام کوچک برای استفاده شخصی، خرید سوغات و هدیه برای خانواده و دوستان.

<sup>۱</sup> نظام حساب‌های ملی ۱۹۹۳، بند ۲۱-۵

<sup>۲</sup> نظام حساب‌های ملی ۱۹۹۳، بند ۱۶-۱۵

- همه هزینه‌های مصرفی که پس از سفر توسط یک بازدیدکننده یا به نیابت از وی به صورت کالاها و خدمات انجام می‌شود و مشخصاً مرتبط با سفرند (چاپ عکس، تعمیرات و ...).

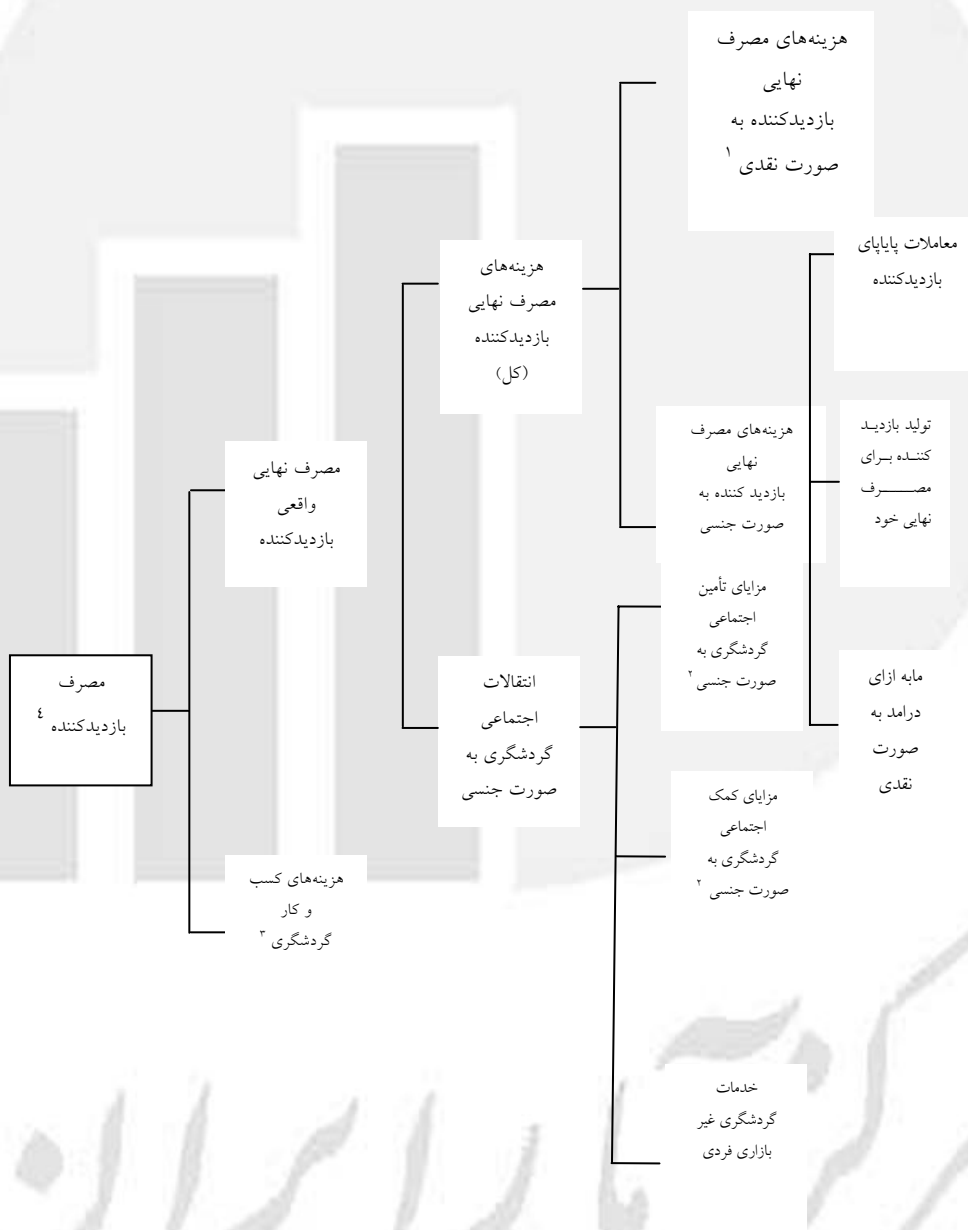
- با کالاهای با دوام مصرفی بر اساس قراردادهای زیر به شیوه متفاوتی برخورد می‌شود:  
الف) در مدت سفر، خرید هر گونه کالای با دوام مصرفی (کالای با دوام مصرفی تک منظوره و چند منظوره گردشگری) در مصرف بازدیدکننده منظور می‌شود.  
ب) خرید هرگونه کالاهای با دوام یک منظوره و کالاهای با دوام کوچک برای استفاده شخصی پیش و پس از سفر در مصرف بازدیدکننده به حساب می‌آید.  
پ) بیرون از زمینه سفر، فقط کالاهای با دوام مصرفی یک منظوره در مصرف بازدیدکننده منظور می‌شود.

#### ب- اجزای مصرف بازدیدکننده

۶-۹- مصرف بازدیدکننده تنها به هزینه‌های مصرفی که توسط یک بازدیدکننده به صورت نقدی پرداخت می‌شود، محدود نمی‌شود بلکه هزینه‌هایی که به نیابت از وی توسط واحدهای زیر انجام می‌شود را نیز در برمی‌گیرد:

- یک خانوار مقیم بجز خانوار فرد بازدیدکننده
- یک واحد تولید کننده مقیم که چنین نقشی ایفا می‌کند.
- کل مؤسسه‌های دولتی و غیر انتفاعی در خدمت خانوارها در کشور مورد نظر
- هرگونه واحد غیر مقیم دیگر

۱۰-۶- مصرف بازدیدکننده را می‌توان به صورت نمودار زیر نمایش داد:  
**نمودار ۱- اجزای مصرف بازدیدکننده**



این قلم همواره مهم‌ترین جزء کل مصرف بازدیدکننده یا به نیابت از وی را معرفی می‌کند. اصطلاح "نقدی" لزوماً به معنای هزینه نقدی نیست بلکه به مجموع هزینه‌های مصرف‌نهایی بازدیدکنندگان که به صورت جنسی نیست، اشاره می‌کند.

۲) اصطلاح "گردشگری" به انتقالی اشاره می‌کند که با هدف‌های گردشگری برای بازدیدکنندگان بالقوه در نظر گرفته شده است.

۳) به طور خاص هزینه‌های حمل و نقل و اقامت کارکنان در سفرهای کسب و کار و هزینه‌هایی که توسط رشته‌های کسب و کار به نیابت از میهمانان آن‌ها بیرون از محیط معمول آنان انجام می‌شود را در برمی‌گیرد.

۴) مصرف بازدیدکننده به کل مصرف بازدیدکننده یا به نیابت از آنان اشاره دارد.

#### پ- مصرف بازدیدکننده و شکل‌های گردشگری

۱۱-۶- مصرف بازدیدکننده باید به یک محدوده جغرافیایی منتسب شود تا بتوان تأثیرات آن بر کشور مورد نظر را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. ترکیبات گوناگونی برای مصرف گردشگری بر پایه شکل‌های گردشگری و با در نظر گرفتن مصرف به عنوان فعالیت بازدیدکنندگان می‌توان به دست آورد:

الف) مصرف گردشگری بومی مصرفی است که توسط بازدیدکنندگان مقیم در کشور مورد نظر تحقق می‌یابد.

ب) مصرف گردشگری ورودی مصرفی است که توسط بازدیدکنندگان غیر مقیم در قلمرو اقتصادی کشور مورد نظر انجام می‌شود و از سوی واحدهای مقیم عرضه می‌شود.

پ) مصرف گردشگری خروجی مصرفی است که توسط بازدیدکنندگان مقیم بیرون از قلمرو اقتصادی کشور مورد نظر انجام می‌شود و از سوی واحدهای غیر مقیم عرضه می‌شود.

ت) مصرف گردشگری داخلی مجموع هزینه‌های بازدیدکنندگان مقیم و غیر مقیم در قلمرو اقتصادی کشور مورد نظر را در برمی‌گیرد که از سوی واحدهای مقیم عرضه شده است.

این قلم جمع مصرف گردشگری بومی و مصرف گردشگری ورودی است.

ث) مصرف گردشگری ملی مجموع هزینه‌های مصرفی بازدیدکنندگان مقیم درون و بیرون از قلمرو اقتصادی کشور مورد نظر را در برمی‌گیرد. این قلم جمع مصرف گردشگری بومی و مصرف گردشگری خروجی است.

**ت- پرداخت‌هایی که می‌بایست مستثنی شوند**

۱۲-۶- طبق قرارداد، پرداخت‌های مرتبط با سفر وجود دارند که ممکن است توسط بازدیدکنندگان تقبل شوند ولی به عنوان مصرف بازدیدکننده محسوب نمی‌شوند:

الف) پرداخت‌هایی که با خرید کالاهای مصرفی و خدمات تطابق ندارند مانند:

- پرداخت مالیات‌ها و عوارضی که بر محصولات وضع نشده‌اند.
- پرداخت بهره شامل پرداخت‌هایی که بابت هزینه‌های سفر و به خاطر سفر انجام می‌شود.

- خرید دارایی‌های مالی و غیر مالی شامل زمین، آثار هنری و سایر کالاهای با ارزش
- کسب کالاهای با دوام مصرفی چند منظوره که دارای ارزش واحد زیادی باشد و در مدت سفر به دست نیامده باشد.
- هر گونه پرداخت‌های انتقالی به صورت نقدی مانند کمک به مؤسسه‌های خیریه یا سایر افراد که پرداخت برای کالاها و خدمات به حساب نمی‌آید.

ب) هر گونه خرید در سفر با هدف‌های تجاری مانند فروش مجدد یا به کار بردن در فرآیند تولید توسط بازدیدکننده یا به نیابت کارفرمای وی در سفر تجاری (این هزینه‌ها، مصرف واسطه یا تشکیل سرمایه ثابت ناخالص واحد تولید کننده است).

**ث- طبقه‌بندی هزینه‌های مصرفی بازدیدکننده**

۱۳-۶- هزینه مصرف بازدیدکننده را می‌توان بر حسب «ماهیت» محصولات خریداری شده توسط بازدیدکننده و پس از آن بر پایه معیار «منظور» یا هدف هزینه مصرف بازدیدکننده طبقه‌بندی کرد.

۱۴-۶- طبقه‌بندی هزینه مصرف بازدیدکننده بر حسب ماهیت محصولات و بر پایه ویرایش یکم طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) سازمان ملل و تطابق آن با محصولات ویژه گردشگری (TSP) و محصولات مشخصه گردشگری (TSA/TCP)، گروه‌های محصولات زیر را در نخستین سطح در برمی‌گیرد:

**الف- محصولات ویژه**

**الف-۱- محصولات مشخصه گردشگری**

- ۱- اقامتگاه
- ۲- خدمات صرف غذا و نوشیدنی
- ۳- خدمات حمل و نقل مسافر
- ۴- خدمات نمایندگی‌های مسافرتی، برگزارکنندگان گشت و راهنمایان گردشگری
- ۵- خدمات فرهنگی
- ۶- خدمات تفریحی و سایر خدمات سرگرمی
- ۷- خدمات متفرقه گردشگری

**الف-۲- محصولات وابسته**

**ب- محصولات غیر ویژه**

۱۵-۶- طبقه‌بندی هزینه مصرف بازدیدکننده برحسب هدف مصرف بازدیدکننده باید بر پایه طبقه‌بندی مصرف فردی بر حسب هدف (COICOP) سازمان ملل باشد. تا پیش از دسترسی به این طبقه‌بندی جدید، طبقه‌بندی مرسوم هزینه گردشگری باید به صورت زیر حفظ شود:

- ۱- مسافرت‌های دسته‌جمعی، تعطیلات و گشت‌های ترتیب داده شده توسط آژانس‌های مسافرتی
- ۲- اقامتگاه
- ۳- غذا و نوشیدنی
- ۴- حمل و نقل
- ۵- فعالیت‌های تفریحی، فرهنگی و ورزشی
- ۶- خرید
- ۷- سایر خدمات



**بخش دوم**

**طبقه بندی استاندارد بین المللی  
فعالیت های گردشگری**

مرکز آمار ایران

## بخش ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری

### ۱. مقدمه

#### الف- تعیین میزان و گستره گردشگری

۱-۱- اگرچه گردشگری به عنوان یک رشته فعالیت سهم مهمی در فعالیت‌های اقتصادی دارد، اما به نسبت سهمی که در اقتصاد دارد کم‌تر مورد توجه عموم قرار گرفته است. آمار یکی از دلایل این مسئله است. در اغلب نظام‌های آماری موجود، مستند کردن مناسب میزان و گستره فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با گردشگری تقریباً غیر ممکن است. ناتوانی در توجیه مسئولان سیاست‌گذاری دولتی و عموم مردم در خصوص بعد گردشگری از نقطه نظر مالی، تأثیر وسیع آن در اقتصاد، جامعه و روابط بین‌الملل، باعث شده است که دولت‌ها اهمیت گردشگری در اقتصاد را نادیده بگیرند. همچنین نهادهای اقتصادی وابسته به تقاضا در بخش گردشگری در صورتی که به اطلاعات عمومی مناسب در مورد عناصر رشته فعالیت گردشگری دسترسی نداشته باشند نمی‌توانند برنامه‌ریزی، مدیریت و عرضه مؤثری داشته باشند.

۱-۲- عوامل دیگری نیز سبب عدم توجه دولت‌ها به گردشگری شده است. خیلی از کشورها هنوز در سیاست دولتی خود روی کشاورزی، معدن و صنعت به عنوان منابع اصلی قدرت اقتصادی تأکید دارند و قدرت اقتصادی گردشگری و به طور عام، منابع خدماتی را نادیده می‌گیرند. نکته‌ای که این انحراف را در سیاست‌های دولتی نشان می‌دهد همان سیاست‌های اتخاذ شده دولت، در زمان بحران انرژی است. مطمئناً اگر کمبود سوخت یا مشکل کمبود منبع انرژی مشابه دیگری وجود داشت، صنایع سنگین و کشاورزی نسبت به گردشگری و فعالیت‌های مربوط به آن در بسیاری از کشورها در اولویت قرار می‌گرفت. در ضمن فعالیت‌های اخیر (گردشگری و تفریحات) طی سال‌های کمبود انرژی ۱۹۷۹-۱۹۷۴، بدون اهمیت به سطح اشتغال‌زایی یا درآمد خارجی آن‌ها بی‌اهمیت در نظر گرفته می‌شدند و اولویت به آن‌ها اختصاص داده نمی‌شد.

۱-۳- مشکلات مذکور تنها بخشی از مسائل موجود در حوزه آمار گردشگری و خدمات وابسته به آن هستند که در گذشته برای بهبود و رفع این مشکلات نسبت به مسائل موجود



در سایر رشته‌های فعالیت‌های مثلاً «اصلی» توجه کم‌تری شده است. با وجود این که در بسیاری کشورها اقداماتی برای رفع این عدم توازن به عمل آمده است، هنوز تفاوت‌های عمده‌ای در درجه برخورد با آن وجود دارد. شاید کدهای طبقه‌بندی استاندارد رشته فعالیت‌های ملی نمایش‌گر این مسئله و شاید از جمله دلایل این امر بوده است.

۴-۱- در طبقه‌بندی‌های کنونی فعالیت‌های اقتصادی وابسته به خدمات، ضعف‌های اساسی وجود دارد. به دلیل مشخص نبودن حدود فعالیت‌های وابسته به گردشگری، ارائه گزارش کاملی از فعالیت اقتصادی گردشگری تاکنون میسر نشده است. فعالیت اقتصادی گردشگری یک «فعالیت کل» در نظر گرفته شده است که بخشی از اجزای آن به رشته فعالیت‌های متفاوتی تعلق دارد<sup>۱</sup>. بنابراین استفاده از واژه صنعت برای فعالیت‌های اقتصادی گردشگری مناسب نیست.

۵-۱- برای لحاظ کردن صحیح فعالیت‌های اقتصادی گردشگری در کل نظام‌های حساب‌های ملی و افزایش توانایی بین‌المللی برای استفاده از داده‌های گردشگری، شرح و توضیح روشن و شفاف از گستره گردشگری مورد نیاز است. به عبارتی این گستره به طور بالقوه نامحدود است. تعریف‌های ارائه شده از گردشگری اغلب تقاضا محور هستند و گردشگری را مجموعه‌ای از خدمات و محصولات خریداری شده توسط گردشگران (واژه گردشگر خود دارای تعریف خاص می‌باشد) تعریف می‌کنند. این بدان معنا است که محصول یا خدمت وقتی یک فعالیت اقتصادی مرتبط با گردشگری در نظر گرفته می‌شود که مصرف‌کننده نهایی آن گردشگر باشد و به خصوصیت خاصی که در خود محصول یا خدمتی که موجب ارتباط آن با گردشگری نباشد، بستگی ندارد. با در نظر گرفتن این وجه اشتراک بین فعالیت‌ها و با توجه به این که گردشگران می‌توانند در تمام بخش‌های اقتصاد هزینه کنند و به احتمال زیاد هم این کار را انجام می‌دهند، بنابراین هزینه تمام رشته فعالیت‌ها به نوعی جزء هزینه گردشگری محسوب می‌شوند<sup>۲</sup>. وجه اشتراک موجود

<sup>۱</sup> تلفیق گردشگری با طبقه‌بندی‌های ISIC و CPC (سازمان جهانی گردشگری، اکتبر ۱۹۸۷)، بخش ۳، بند ۲۰.  
<sup>۲</sup> در صورتی که اثرات غیر مستقیم هزینه گردشگر را در نظر بگیریم، فقط رشته فعالیت «دفاع» است که تا حدی تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد. مراجعه کنید به «تعیین اهمیت گردشگری به عنوان یک فعالیت اقتصادی در چارچوب نظام حسابداری ملی (سازمان جهانی گردشگری، آوریل ۱۹۸۳)، پیوست ۱.

(گردشگر مصرف‌کننده نهایی می‌باشد) بین کلیه رشته فعالیت‌ها نشان می‌دهد که برای تعریف گردشگری دقت بیش‌تری لازم است. نظرات مختلف در نحوه تعریف گردشگر یا واحد مصرف گردشگر، این موضوع را پیچیده‌تر می‌کند.

۶-۱- این مسئله در تعارض آشکار با کاربرد رشته فعالیت گردشگری در نظام حساب‌های ملی است که در آن مبنای تمایز بین رشته فعالیت‌ها، تفاوت‌های ماهیتی محصولات از نظر مواد اولیه مورد استفاده، تولید و تفاوت در روش‌های تولید و نحوه کاربرد محصول می‌باشد. این مطلب به طور خلاصه در یکی از مستندات سازمان جهانی گردشگری (WTO) آمده است: «... طبقه‌بندی کنونی فعالیت‌های اقتصادی بر اساس کالاها و خدماتی است که توسط واحدهای صنعتی تولید شده‌اند در حالی که فعالیت اقتصادی گردشگری اصولاً تاکنون بر اساس کالا و خدماتی تعیین می‌شده است که توسط عاملین رسمی گردشگری، بازدیدکنندگان، گردشگران و بازدیدکنندگان یک روزه مصرف می‌شده است.»<sup>۲</sup>

۷-۱- با وجود این که نمی‌توان از تعریف تقاضا محور گستره گردشگری صرف‌نظر کرد، باید مفهوم عرضه محور شفاف‌تری برای ساختار فعالیت‌های مرتبط با آن مطرح نمود. زیرا مفهوم اخیر منبع اغلب آمارهای اقتصادی ملی می‌باشد. در صورتی که گردشگری به نحو مناسبی با ساختار آماری عرضه محور بیامیزد، اهمیت آن نسبت به سایر بخش‌های اقتصادی و رابطه‌اش با آن‌ها مشخص می‌شود. طراحی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) از ارکان اصلی دستیابی به این مهم است.

<sup>۱</sup> باید در نظر داشت که هیچ فعالیت گردشگری به معنای دقیق وجود ندارد و یک فعالیت تنها زمانی مختص گردشگری فرض می‌شود که مصرف اکثر کالاها و خدمات تولید شده آن اساساً به گردشگری مرتبط باشد. مراجعه شود به «تعیین اهمیت گردشگری به عنوان یک فعالیت اقتصادی در چارچوب نظام حسابداری ملی (سازمان جهانی گردشگری، آوریل ۱۹۸۳)، پیوست ۳.

<sup>۲</sup> همان مأخذ بخش ۲، بند ۲۶.

## ب- اهداف

۸-۱- سازمان جهانی گردشگری در سند «تلفیق گردشگری با طبقه‌بندی‌های ISIC و CPC»، منتشر شده در اکتبر ۱۹۸۷، پنج هدف اصلی ذیل را برای یک نظام پیشرفته آماری گردشگری جهانی تعریف کرده است:

الف) تعریف متغیرهای آماری که جنبه‌های مختلف گردشگری و ماهیت آن را بیان می‌کنند.

ب) یکسان‌سازی تعاریف گردشگری بومی و ملی در جهان با توجه به این که این تعاریف جنبه‌های تکمیلی پدیده گردشگری می‌باشند.

پ) تسهیل مقایسه‌پذیری اطلاعات گردشگری در سطوح ملی و بین‌المللی، راهنمایی کشورهای عضو و غیر عضو سازمان جهانی گردشگری در خصوص اخذ یا اقتباس مفاهیم گردشگری و تطبیق آن‌ها با خصوصیات نهادی شده در این کشورها به طوری که امکان مقایسه آن‌ها تضمین شود.

ت) هماهنگی و تلفیق آمار گردشگری با آمار دیگر فعالیت‌های اقتصادی، با توجه خاص به تعاریف و طبقه‌بندی‌های آمارهای پایه‌ای جمعیتی و اقتصادی، نظام حساب‌های ملی و موازنه پرداخت‌ها.

ث) مدنظر قرار دادن محدودیت‌های جاری در زمینه موجود یا در دسترس بودن اطلاعات آماری مورد نیاز، با فرض پیچیدگی فعالیت گردشگری بدون در نظر گرفتن تعریف آن.

۹-۱- در سند مورد اشاره، خانواده فعالیت‌های آماری که بر اساس آن سازمان جهانی گردشگری متعهد به ایجاد یک چارچوب بنیادی برای نظام آماری گردشگری جهان شده است، جهت نیل به اهداف اصلی ذکر شده، تشریح شده است. باید خاطر نشان شود که ادغام گردشگری با طبقه‌بندی‌های فعالیت‌های اقتصادی و کالاها و خدمات تاکنون به عنوان یک اولویت مهم، مورد توجه شایسته قرار نگرفته است. تنظیم یک طبقه‌بندی فعالیت‌های گردشگری بی‌نقص، عنصر اصلی کلیده زیر ساختارهایی می‌باشد که برای حمایت از اهداف بنیادی برنامه آماری سازمان جهانی گردشگری طراحی شده است.

۱۰-۱- این گزارش، دستیابی به اهداف فوق را از طریق توسعه طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) امکان‌پذیر می‌داند. با این کار امکان هدایت

طبقه‌بندی‌های ملی و بین‌المللی، نظام حساب‌ها و گزارش‌دهی و درک جامع از گستره و میزان فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با گردشگری افزایش می‌یابد.

پ- سودمندی و کاربرد عملی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) در تحلیل‌های اقتصادی گردشگری و سایر فعالیت‌ها

۱۱-۱- هدف کلی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) به عنوان بخشی از زیر ساخت آماری، تهیه یک ساختار مفهومی و بنیادی است که به توسعه یک نظام منسجم، جامع و عینی برای تولید، سامان‌دهی و ارائه اطلاعات آمار گردشگری منجر شود.

اهداف مشخص طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) عبارتند از:

- ایجاد یک تصویر آماری جامع‌تر از گردشگری
- توسعه بخش گردشگری حساب‌های ملی در راستای دستیابی به طبقه‌بندی معتبر و هدفمند فعالیت‌های اقتصادی وابسته به گردشگری
- تهیه چارچوبی برای ایجاد تطابق بیشتر میان آمارهای ملی و بین‌المللی گردشگری
- ارتقا دانش متخصصان گردشگری در مورد محصولات، خدمات، بازارها و شرایط رشته فعالیت گردشگری
- ایجاد ارتباط آماری میان طرف عرضه (خدمات تأمین شده، درآمدها، هزینه‌ها) و طرف تقاضا (هزینه‌ها، نیازها، اولویت‌ها)
- ایجاد امکان ارزیابی شفاف‌تر شرایط موازنه پرداخت‌ها و سهم گردشگری در جریان تجارت بین‌المللی.

۱۲-۱- طبقه‌بندی فعالیت‌های گردشگری بر اساس فعالیت اقتصادی که یک ساختار مرتبط با «بخش عرضه» برای طبقات ارائه می‌دهد، در صورتی مفید واقع می‌شود که با هویت فعالیت‌ها یا محصولات اصلی گردشگری که به طور مرسوم نیز از «بخش تقاضا» متمایز بودند، تطابق داشته باشد و امکان تشخیص این فعالیت‌ها و محصولات را فراهم سازد.

۱۳-۱- در طراحی نظام‌های گزارش‌دهی آمار ملی، برخی از عوامل کاربردی و مادی مؤثر هستند. گزارش‌دهی آماری و اقتصادی بین‌المللی و ملی تقریباً همیشه منطبق بر ساختار طبقه‌بندی‌های استاندارد رشته فعالیت (SIC) در سطح ۲، ۳ یا ۴ رقمی است. فقدان جزئیات کافی اغلب سبب خلاصه شدن داده‌ها در سطوح کلی می‌شود که در گردشگری ممکن است کاملاً در دیگر طبقات اصلی پوشانده شوند. در مؤسسه‌های آماری، آمارگیری‌های عرضه محور کارگاه‌ها معمولاً بر اساس طبقه‌های موجود رشته فعالیت انتخاب و سازمان‌دهی می‌شوند. حوزه‌هایی که به طور مجزا تعریف نشده‌اند یا به طور واضح در این طبقه‌بندی‌ها گنجانده یا از آن‌ها کنار گذارده نشده‌اند، ممکن است به طور مناسب در نظام آماری لحاظ نشوند.

#### ت- نقش و ساختار یک طبقه‌بندی رشته فعالیت:

۱۴-۱- برای درک و توجه به نقش گردشگری در اقتصادهای بومی و اقتصاد جهانی بر حسب سیاست عمومی و رشته فعالیت، نظام‌های حساب‌های ملی باید به گونه‌ای تنظیم شود که شناخت و تشریح فعالیت‌های اقتصادی و گردشگری را امکان‌پذیر سازد، هسته اصلی نظام‌های پاسخگوتر بستگی به سازماندهی مناسب نظام‌های طبقه‌بندی استاندارد رشته فعالیت (SIC) دارد.

#### اهداف نظام‌های SIC

۱۵-۱- طبقه‌بندی‌های استاندارد رشته فعالیت، زمینه‌ساز ساختارهای گزارش‌دهی اقتصادی تمام نظام‌های حساب‌های ملی هستند. مانند واژه‌نامه‌ها که اغلب به عنوان ابزاری بدیهی و نسبتاً با اهمیت بدون در نظر گرفتن تأثیر قوی آن‌ها در طرز فکر و فهم ما از دنیا به آن‌ها نگاه می‌شود. هدف اصلی آن‌ها طبقه‌بندی تمام مشخصه‌های فعالیت‌های اقتصادی به شکلی جامع و استوار می‌باشد.

۱۶-۱- از جمله نقش‌های کلیدی که نظام‌های SIC ایفا می‌کنند عبارتند از:

الف- سازماندهی مجموعه یکنواخت گزارش‌های غیر آماری به دولت از تمام منابع مانند مالیات‌ها و گزارش‌های اشتغال

- ب- ایجاد ساختاری به منظور طراحی آمارگیری‌های اقتصادی و نظام‌های گزارش‌دهی در نظام‌های آماری ملی
- ج- ایجاد ساختاری برای جمع‌بندی، جدول‌بندی و تجزیه و تحلیل هماهنگ بیش‌تر مجموعه‌ها، نمایه‌ها و تألیفات آماری
- د- هدایت سیاست‌های دولتی غیر مرتبط با حساب‌های ملی مانند رایانه‌ها، قوانین و امور تجارت بین‌المللی
- ه- هدایت فرآیند مؤسسه آماری غیر دولتی که توسط رشته فعالیت‌ها، انجمن‌ها، گروه‌های تحقیقاتی و مؤسسه‌های دیگر صورت می‌پذیرد.

#### سازمان طبقه‌بندی‌های استاندارد رشته فعالیت

۱۷-۱- طبقه‌بندی‌های رشته فعالیت ممکن است از نظر ساختارهای نوع شناسی مورد استفاده، ضوابط برای تفکیک نهادهای اقتصادی و سطح و نوع نهادهای اقتصادی مورد بررسی با هم تفاوت داشته باشند. ساختار این طبقه‌بندی‌ها می‌تواند در سطح بنگاه یا کارگاه و یا در سطح محصولات و خدمات واقعی شکل گرفته باشد.

طبقه‌بندی‌های دیگر، مانند آن‌هایی که برای مشاغل و کالاهای تجاری به‌کار می‌روند، ساختارها و کاربردهای مشابهی دارند.

۱۸-۱- از نقطه‌نظر ساختار، هدف تمام نظام‌های طبقه‌بندی رشته فعالیت جامعیت است، بدین صورت که تلاش آن‌ها در پوشش دادن تمام زمینه‌های فعالیت‌های اقتصادی به‌طور جامع است. به علاوه، هر فعالیت اقتصادی با تعریف مناسب باید فقط و فقط یک مکان مشخص و بدون ابهام در این ساختار داشته باشد.

۱۹-۱- سازمان طبقه‌بندی رشته فعالیت گرایش به عملکرد بر مبنای نوع شناسی دارد. به این شکل که با یک ساختار سلسله‌مراتبی جزئیات تفصیلی برای اقلامی که در رده‌های اصلی‌تر قرار گرفته‌اند فراهم می‌شود.

بنابراین هر سطح از سلسله‌مراتب می‌تواند کل یک رشته فعالیت را به‌طور جامع نمایش بدهد معمولاً، به دلیل نیاز به نشان دادن یک رشته فعالیت به‌طور جداگانه و لزوم سازگاری با طبقه‌بندی‌های قدیمی‌تر، هیچ ترتیب واحد «دقیقی» برای نشان دادن رشته

فعالیت‌ها یا تعداد «دقیقی» برای طبقه‌های مختلف رشته فعالیت یا ساختار طبقه در دست نیست، بنابراین نظام‌های انفرادی طبقه‌بندی‌ها، به خصوص در سطوح بالاتر، ممکن است با یکدیگر قابل مقایسه نباشند.

۱-۲۰- ساختار طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی کلیه رشته فعالیت‌های اقتصادی (ISIC) آموزنده است. ساختار نسخه دوم که در سال ۱۹۶۸ منتشر شده، چهار سطح متمایز را ارائه می‌دهد: بخش اصلی با یک کد یک رقمی؛ بخش با یک کد دو رقمی، گروه اصلی با یک کد سه رقمی و گروه با یک کد چهار رقمی. نسخه ۳ این طبقه‌بندی (۱۹۸۹)، هم‌خوانی با ارقام و محدود شدن به ۱۰ جزء را بهم می‌ریزد. بدین صورت که اولین بخش یک کد حرفی دارد و از حرف A تا Q نام‌گذاری می‌شود. ساختار عددی برای سطوح بعدی در نظر گرفته می‌شود ولی اولین رقم که عددی دیگر برای اهداف گزارش‌دهی است بی معنی است.

#### مفاهیم راهنما برای طبقه‌بندی

۱-۲۱- معیار تفکیک عوامل در هر طبقه‌بندی بسیار مهم است. با توجه به لزوم حفظ استمرار الگوهای تاریخی و به منظور ارائه مناسب ابعاد ساختاری فعالیت‌های اقتصادی جداگانه، معیارهای به کار گرفته شده اغلب آمیزه‌ای از روش‌های دقیق آماری و عملی هستند. به ندرت امکان انتخاب یک مفهوم هدایت‌گر منفرد و منسجم جهت سازماندهی یک نظام طبقه‌بندی وجود دارد. برای این که یک نظام طبقه‌بندی مسئولیت اصلی‌اش را که همان شناسایی و توصیف تمام فعالیت‌های یک رشته فعالیت اقتصادی است ایفا نماید باید با ابعاد ساختاری رشته فعالیت اقتصادی و نیز با تردیدهای مربوط به موجود بودن آن سازگار باشد. هدف این است که تا حد ممکن معیار مورد استفاده برای کلیه رده‌ها و گروه‌ها به طور یکسان به کار گرفته شود.

#### سطح اجرا

۱-۲۲- همان‌گونه که طبقه‌بندی بر محصولات و خدماتی که توسط کارگاه‌ها تولید شده‌اند اعمال می‌شود بر خود بنگاه‌ها، کارگاه‌های انفرادی یا تشکیلاتی مانند آن‌ها نیز می‌تواند معطوف شود. ممکن است مفاهیم کارگاه و بنگاه برای واحدهای کوچک و بعضی واحدهای

خیلی بزرگ نتایج مشابهی داشته باشد. در بنگاه‌های بزرگ که فعالیت‌های گوناگونی انجام می‌دهند، مفاهیم کارگاه و بنگاه ممکن است اثرات آماری بسیار متفاوتی ایجاد کند ولی نظام طبقه‌بندی به طور اساسی تحت تأثیر این مسئله قرار نمی‌گیرد. به عنوان مثال، ISIC، در هر دو ساختار طبقه‌بندی بنگاه و کارگاه قابل استفاده است.

علاوه بر این، سازگاری کلی طبقه‌بندی با نظام‌های محصول محور مثل طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) و نیز با نظام‌های غیر بازاری مثل طبقه‌بندی شاخه‌های اقتصادی ملی مربوط به شورای کمک‌های اقتصادی دو جانبه سابق کاملاً آشکار است.

۲۳-۱- کلیه ساز و کارهای طبقه‌بندی باید ناظر بر این باشد که واحدهای اقتصادی اغلب چند محصولی یا چند فعالیتی هستند. طبقه‌بندی ممکن است بر اساس فراوانی فعالیت یک واحد که به درصد درآمد یا بازده دلالت می‌کند تخصیص یابد. بنابراین نظام به کار گرفته شده در فعالیت به یک رده خاص تقریبی می‌باشد. فعالیت‌های جنبی و فرعی مؤسسه‌هایی که در طبقه‌بندی ارائه نشده‌اند، ممکن است از عوامل مهم اقتصادی باشند.

#### اهمیت و اندازه واحدها

۲۴-۱- معیار اصلی ایجاد یک رده جدید در جزئی‌ترین سطوح یک طبقه‌بندی، اندازه اقتصادی یک واحد است. یکی از راه‌های آزمون اندازه مناسب، مقایسه ویژگی‌های رده پیشنهادی با سایر رده‌ها در همان گروه عمده رشته فعالیت است. به عنوان مثال، اگر ایجاد یک رده مجزا برای آژانس‌های مسافرتی مطرح شود، این واحد جدید باید در ابعاد گوناگون با میانگین گروه‌های حمل و نقل و ارتباطات حوزه خودش مقایسه شود. چه میزان‌هایی برای سنجش اندازه واحدها می‌توانند راهنمای مناسبی باشند؟ نسخه اخیر کدهای ISIC تهیه شده توسط دولت ایالات متحده آمریکا از یک شاخص اهمیت اقتصادی استفاده می‌کند که مبتنی بر ۵ متغیر است:

تعداد کارگاه‌ها، تعداد کارمندان، حقوق پرداختی، ارزش افزوده و ارزش محموله. این شاخص با میانگین‌های بخش‌ها یا گروه‌های اصلی مقایسه می‌شود و باید به یک سطح یک آستانه منتخب، به صورت درصدی از ارزش میانگین آن بخش دست یابد. می‌توان از سایر متغیرها نیز استفاده کرد.



### ویژگی‌های تخصصی بودن و پوشش

۱-۲۵- مناسب بودن یک رده را می‌توان به وسیله معیارهای تخصص و پوشش، بهتر مشخص نمود.

۱-۲۶- میزان تخصصی بودن، درجه‌ای که خروجی یا بازده واحدها در رده مورد نظر منحصراً متمایل به تولید محصول یا خدمات تعریف شده توسط رده هستند را اندازه‌گیری می‌کند. این درجه، معمولاً توسط درصد کل فروش یا درصد ارزش کل محصول در رده مورد نظر اندازه‌گیری می‌شود. درجه صنعت این درصدها معمولاً خیلی زیاد هستند و نشان‌دهنده تخصص بالا می‌باشند، در حالی که با در نظر گرفتن فقدان تقسیمات تفصیلی در بخش‌های خدمات بسیاری از طبقه‌بندی‌ها، ساختار خدمات می‌تواند تغییر پذیرتر باشد. تفاوت‌های اساسی بین رشته فعالیت‌ها و بین کشورها و طی دوره‌های زمانی مختلف وجود دارد.

۱-۲۷- مکمل نسبت تخصصی بودن، نسبت پوشش می‌باشد. نسبت‌های پوشش نسبت فروش واحدها را در یک طبقه نسبت به کل فروش همان محصول یا خدمات در کل اقتصاد اندازه‌گیری می‌کنند. به عنوان مثال، یک رده از مکان‌های خرده‌فروشی چمدان ممکن است نسبت تخصصی بالایی داشته باشد (فروشگاه‌های چمدان ۹۰ درصد درآمد را از فروش چمدان به دست می‌آورند)، ولی ممکن است پوشش کمی داشته باشند و شاید ۵۰ درصد از کل فروش چمدان را در اقتصاد به خود اختصاص دهند.

### پیوستگی

۱-۲۸- در سیستم‌های گزارش‌گیری مناسب، تغییرکدهای طبقه‌بندی هزینه‌بر و در تعارض با کمیت اطلاعات می‌باشد. برخی از تغییرات مشکل‌تر از بقیه هستند: تغییر در سطوح تفصیلی نوعاً امکان پذیرتر از تغییرات در سطوح کلی‌تر می‌باشد. جابه‌جایی فعالیت‌ها در بین گروه‌های اصلی، که بر سازگاری سیستم تأثیر می‌گذارند، بسیار سخت است. هر چند تقسیم کردن ساده یک رده به طبقات جزئی‌تر منجر به ایجاد برخی از مشکلات در زمینه پیوستگی می‌شود.

## ۶۰. توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

۱-۲۹- دغدغه‌های مربوط به پیوستگی همچنین بر سرعت و مقیاس تغییرات تأثیر می‌گذارند. مؤسسه‌های دولتی اغلب به بازبینی مکرر در مقیاس وسیع طبقه‌بندی‌ها راغب نیستند و این به دلیل هزینه‌های تطبیق طبقه‌بندی‌ها است و بنابراین معیارهایی را اتخاذ می‌کنند که تفاوت‌ها با ساختارهای قبلی را به حداقل می‌رساند. این امر موجب به روز نبودن نظام‌ها می‌شود.

### سایر معیارها

۱-۳۰- از آن جایی که پیوستگی در طول زمان برای اعتبار طبقه‌بندی‌های رشته فعالیت بسیار اهمیت دارد، سرعت تغییرات در بازبینی طبقه‌بندی‌ها بسیار کند است و اغلب در دوره‌های ۱۰ ساله قابل اندازه‌گیری است. سومین ویرایش طبقه‌بندی ISIC در طی ۴۰ سال گذشته، اخیراً کامل شد. این موضوع فواید پیش‌بینی تغییر طبقه‌بندی‌ها را از طریق پذیرفتن رده‌های جداگانه برای رشته فعالیت‌های نوظهور در زمان اجرای یک بازبینی دوره‌ای بیان می‌کند، حتی اگر رشته فعالیت جدید هنوز به وضعیت بسنده برای در نظر گرفتن آن به طور مجزا نرسیده باشد.

۱-۳۱- نسخه جدید طبقه‌بندی ملی ISIC توسط ایالات متحده آمریکا معیاری را برای پذیرش اصلاحاتی که سازگاری کد را با نظام طبقه‌بندی بین‌المللی ISIC افزایش می‌دهد ایجاد کرده‌اند. اگر این معیار را بیش‌تر ملت‌ها به کار ببرند امکان مقایسه‌پذیری نظام‌های ملی در مقیاس وسیع فراهم می‌شود که بسیار ارزشمند است.

۱-۳۲- از آن جایی که بهبود فرآیند گردآوری اطلاعات از اهداف یک طبقه‌بندی توسعه یافته است تأثیر تغییرات طبقه‌بندی بر روی مجموعه اطلاعات باید مورد توجه قرار بگیرد. در بعضی موارد، تعداد زیاد دسته‌بندی‌ها یا جزئیات زیاد در ارتباط با رشته فعالیت، می‌تواند به نحوی غیر ضروری نظام اطلاعات را آشفته سازد و در نهایت باعث کاهش گزارش‌دهی به جای ارتقاء آن شود. به طور کلی افزایش تعداد رده‌ها در ریزترین سطح تأثیری بر ساختار یا گزارش آماری در سطوح تجمعی بالاتر ندارد.

ث- روش‌های تهیه طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری ۱-۳۳- روش مطمئنی برای تهیه یک طبقه‌بندی SICTA جامع با جزئیات و دسته‌بندی‌های مناسب وجود ندارد. از دلایل این امر می‌توان به کمبود اطلاعات آماری کافی که مبنای تصمیم‌گیری در این زمینه است اشاره شود که هم علت و هم معلول این مسئله است.

#### تعاریف

۱-۳۴- فقدان ثبات در تعاریف حوزه گردشگری، همواره چالشی برای جمع‌آوری جامع و پیوسته اطلاعات بوده است. برای این منظور، دو منبع کلیدی از تعاریف مورد توافق وجود دارد که یکی سازمان جهانی گردشگری برای گردشگری و دیگری سازمان ملل برای طبقه‌بندی است. تعاریف مورد استفاده، تعریف گردشگر توسط سازمان جهانی گردشگری و تعاریف مربوط به واحدهای آماری از طبقه‌بندی ISIC است همان طور که در بخش ۲ آمده است.

#### طرح نظری

۱-۳۵- توجه به چگونگی پیشرفت روند طرح SICTA در صورت دسترسی به داده‌های مطلوب می‌تواند آموزنده باشد. چنین فعالیت نظری، به طراحی یک فرآیند مؤثر جایگزین با توجه به اطلاعات ناقص و غیر دقیق موجود کمک می‌کند و همچنین اطلاعات زیادی در مورد مجموعه داده‌هایی که می‌خواهیم در اختیار داشته باشیم و نیز طبقه‌بندی شایسته‌ای که ما را به سوی دستیابی هدایت می‌کند در اختیار ما قرار می‌دهد.

۱-۳۶- اگر مجموعه‌ای از اطلاعات مطلوب در دسترس باشند، تمام بخش‌های رشته فعالیت در یک پایگاه اطلاعاتی فعالیت اقتصادی، از جهت سهم فروش آن‌ها از خریدهایی که توسط بخش گردشگری صورت می‌گیرد، در تفصیلی‌ترین سطح مورد آزمون قرار می‌گیرد. این عملیات آماری ساده فهرستی از تمام فعالیت‌های اقتصادی ملی بر حسب سهم فروش آن‌ها به بخش گردشگری ارائه می‌دهد. این امر باعث افزایش سریع اهمیت گردشگری در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌ها می‌شود.

۱-۳۷- به طور مطلوب، این درصد فروش می‌تواند به خریدهای بازدیدکنندگان داخلی یا خارجی تفکیک شود. به این ترتیب نیازهای مرتبط با گردشگری خارجی مشخص می‌شود.

۱-۳۸- تبدیل درصدها به درآمدهای خالص، اهمیت گردشگری را در اقتصاد بر حسب رشته فعالیت بخش نشان می‌دهد. این جدول فرضی اطلاعات زیادی در مورد عناصر با اهمیت که در طرح کلی SICTA باید وجود داشته باشند به دست می‌دهد.

۱-۳۹- همچنین جدول‌بندی درصد مربوط به هر رده از کل هزینه‌هایی که توسط واحدهای گردشگری صورت می‌گیرد، می‌تواند برای مشخص کردن هزینه‌هایی که برای طرف تقاضا مهم است به کار رود. یک روش مکمل این است که فهرست تفصیلی هزینه‌های روزانه انجام شده توسط گردشگر یا نمایندگان آن‌ها بر حسب موضوع هزینه، می‌تواند میزان هزینه گردشگران و سهم هر یک از رده‌های فعالیت‌های مختلف از این هزینه‌ها را از جنبه تقاضا معین کند.

۱-۴۰- اگر اطلاعات مورد نظر طرف عرضه، به صورت جامع گردآوری شود می‌تواند تمام رشته فعالیت‌هایی را که گردشگران در آن هزینه می‌کنند و همچنین کل مبلغ هزینه را معین کند. در بعضی کشورها برای فراهم آوردن زمینه محاسبات شاخص بها و روش‌هایی که رسیدن به این سطح فرضی ایدال را امکان پذیر سازد، آمارگیری‌های مصارف شخصی و تهیه فهرست‌های هزینه شخصی انجام می‌شود. از جمله این روش‌ها، تعیین خرید مایحتاج بر حسب رده و مبلغی که برای آن پرداخت می‌شود هم در زمان حضور در منزل و هم در زمان مسافرت است.

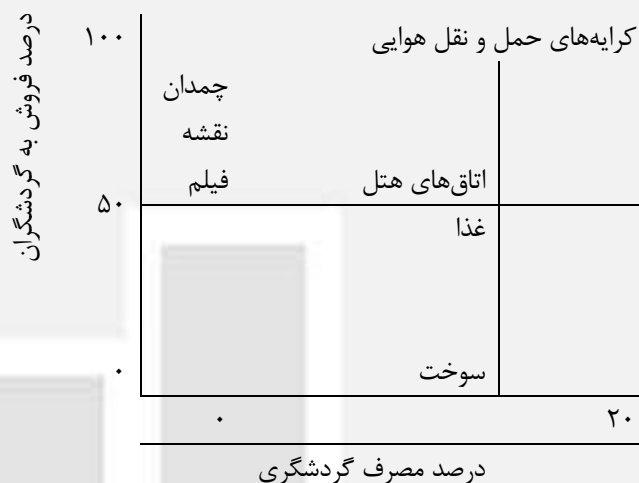
۱-۴۱- دو راه طبقه‌بندی و تحلیل هزینه‌های گردشگری که توضیح داده شده با مفاهیم ارائه شده در ضمیمه گزارش دبیر کل اجرای برنامه عمومی کار برای دوره ۱۹۸۳-۱۳۸۲، مربوط به تعیین اهمیت گردشگری به عنوان یک فعالیت اقتصادی در چارچوب نظام حسابداری ملی مطابقت می‌کند. بخش IV.2 سند مذکور آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی را که درصد بالایی از منافع و درآمدهای آن‌ها از طریق گردشگری به دست می‌آید به عنوان «فعالیت‌های مشخصه گردشگری» شناخته و این مسئله را به عنوان اولین ملاک و ضابطه در دسته‌بندی فعالیت‌های اقتصادی، در داخل رده‌های اقتصادی تعیین

می‌کند. دومین راه طبقه‌بندی هزینه‌های گردشگری مشابه آن چیزی است که در ضمیمه فوق به عنوان فعالیت‌های اصلی یا جنبی تعریف می‌شوند. فعالیت‌های اصلی ارائه دهنده‌ی یک جزء مهم و قابل توجه از کل هزینه‌های گردشگری هستند. این دومین معیار در دسته‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ذکر شده است.

۴۲-۱- مهم است که بدانیم دو روش مذکور برای طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با گردشگری، کاربردهای متفاوت و متمایزی دارند اولی در درک مفاهیم گردشگری مورد استفاده برای فعالیت‌های اقتصادی و دومی در فهم بهتر رفتار اقتصادی گردشگری نقش دارند. لازم است در ایجاد یک طبقه‌بندی جامع فعالیت‌های گردشگری، به هر کدام از این دو روش جایگاه مناسب و ویژه داده شود.

#### طرح علمی

۴۳-۱- نمودار زیر به طور اجمالی نمونه رده‌های هزینه‌های گردشگری را در این دو بعد مورد مطالعه قرار می‌دهد. حتی با در نظر گرفتن ویژگی توصیفی بودن این نمودار، موارد اصلی مشخص هستند. فروش چمدان و نقشه دو فعالیت هستند که گردشگران سهم عمده‌ای در فروش کلی آن‌ها دارند و مشتری عمده آن‌ها گردشگران هستند، اگر چه هیچ کدام از این دو، عامل قابل توجهی در کل مجموع هزینه‌های گردشگری نیستند. بنابراین شرح جزئیات آماری برای این فعالیت‌ها می‌تواند بسیار مورد توجه و علاقه تولیدکنندگان چمدان و تولیدکنندگان نقشه و توزیع‌کنندگان این محصولات قرار بگیرد، اما مورد علاقه کسانی که بر روی رفتارهای خرید و فعالیت‌های گردشگران متمرکز می‌شوند، نباشد. کرایه‌های حمل و نقل هوایی به عنوان یک فعالیت اقتصادی، در هر دو بعد مهم است در حالی که خرید اقلام متفرقه مانند روزنامه یا اسپرین در رده‌های کم اهمیت‌تر در هر دو بعد قرار می‌گیرند. خوشبختانه برای رشته فعالیت گردشگری نمونه‌های واقعی از فعالیت‌های اقتصادی پر اهمیت برای گردشگران، اما کم اهمیت برای رشته فعالیت عرضه‌کننده وجود ندارد زیرا چنین حالتی تنها در مورد یک تأمین‌کننده بی‌تفاوت صدق می‌کند. خرید سوخت برای وسایل نقلیه موتوری و خدمات طبخ و ارائه غذا به این مشخصه بسیار نزدیک می‌شوند، گرچه از نظر سهم گردشگری از فروش، هر دو از اهمیت بسیار متغیری نسبت به زمان و مکان برخوردار دارند.



۴۴-۱- تعیین نواحی فعالیت اقتصادی گردشگری باید با توجه به هر دو قلمرو مورد تجزیه و تحلیل باشد. در حقیقت یکی از دغدغه‌های اصلی در طراحی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی برای فعالیت‌های گردشگری، ادغام این دو گرایش متمایز در رابطه با فعالیت‌های گردشگری است که یکی از این دو متمایل به تحلیل‌های مربوط به عرضه و دیگری متمرکز بر روی تحلیل‌های بر مبنای تقاضا است. طرح SICTA باید با این هدف هدایت شود که در برخی از سطوح تفصیلی، این دو گرایش بتواند برای اکثر فعالیت‌های اقتصادی هم معنی و مشابه باشند.

۴۵-۱- بزرگ‌ترین مانع برای این پیوند در طبقه‌بندی‌های فعالیت‌های اقتصادی، مخصوصاً در ISIC، کمبود جزئیات کافی است. هر چقدر جداسازی و تفکیک بیش‌تری انجام شود احتمال این که گردشگری به کانون اصلی توجه بخش فروش بسیاری از رده‌های رشته فعالیت‌ها بشود، افزایش می‌یابد. با وجود این که نمی‌توان تمام هزینه‌های گردشگری را به صورت جداگانه و ریز در حوزه‌های فعالیت اقتصادی مشخص کرد، به سادگی با افزایش سطح تفکیک و جداسازی در نواحی فعالیت‌های اقتصادی می‌توان سهم وسیع و مهمی از تمام فعالیت گردشگری در این مورد را معین کرد، بدون این که تغییر و تبدیلی در ضوابط طبقه‌بندی‌های موجود رشته فعالیت اتفاق بیافتد. در صورت ایده‌آل بودن اطلاعات، فرض

بر توانایی تقسیم هر فعالیت اقتصادی به دو جزء گردشگری و غیر گردشگری بر مبنای فروش بوده است. مشابه این مفهوم، تفکیک فعالیت‌ها، با استفاده از معیارها و ضوابط طبقه‌بندی پذیرفته شده به اجزائی است که به وضوح خریدهای گردشگری را تفکیک می‌کنند. در بسیاری از موارد، این جزئیات بیش‌تر فوایدی برای حوزه گردشگری دارند.

۴۶-۱- درون ساختار ISIC فعلی، فعالیت‌های مرتبط با گردشگری در یک رده، غالباً جزء فعالیت‌های جنبی قرار می‌گیرند. تفکیک رده به زیر رده‌های مناسب می‌تواند رده‌های جدیدی ایجاد کند که در آن‌ها اصل بر فروش به واحدهای گردشگری باشد. یک دغدغه مهم این است که آیا تمایز قابل قبولی بین رده‌ها بر مبنای معیارهای طبقه‌بندی پذیرفته شده وجود دارد یا این که فقط یک معیار وجود دارد که آن هم مبتنی بر فروش منتسب به افرادی است که به عنوان گردشگر شناخته شده‌اند.

۴۷-۱- برای مثال تفکیک کد ۶۰۲ ISIC «سایر حمل و نقل‌های زمینی» به اجزاء مسافر و بار ارزش زیادی برای تحلیل‌های مربوط به حمل و نقل دارد و به همان اندازه در تعیین اجزاء فواید گردشگری کمک می‌کند. تفکیک بیش‌تر به اجزاء «با برنامه» و «بدون برنامه» به این روند بیش‌تر کمک می‌کند.

به علاوه تفکیک رده به اجزای محلی، کلان شهری و بین شهری روند را کامل می‌کند و تفکیک روشن و صریح اجزای مربوط به گردشگری را تضمین می‌نماید. نکته مهم آن است که این تمایزات بر مبنای شاخص‌های خدمات ارائه شده توسط کارگاه‌های هر رده، مستقل از ارتباط آن‌ها با فعالیت‌های مربوط به گردشگری، مناسب و ممکن می‌باشد. در حوزه‌های دیگری از مصرف کالا و خدمات گردشگری، مانند خرید غذا، چنین تمایزاتی ممکن است وجود نداشته باشند و لذا تفکیک واضح و دقیق امکان پذیر نخواهد بود.

۴۸-۱- با در نظر گرفتن مطالب ذکر شده، طبقه‌بندی‌های رشته فعالیت تفصیلی، که پوشش و سیعی از فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با گردشگری را فراهم می‌کنند می‌توانند ضوابط همان طبقه‌بندی‌های قدیمی را مورد استفاده قرار دهند. این ضوابط شامل موارد زیر می‌شود:

**الف- مقیاس:** رده باید سطح قابل توجهی از فعالیت اقتصادی را ارائه کند که سازگار با مقیاس رده‌های دیگر در همان گروه یا بخش فعالیت‌ها باشد.

**ب- تخصیص:** کارگاه‌های موجود در رده باید فعالیت اصلی‌شان فعالیت‌هایی باشد که رده را تعریف می‌نماید. کارگاه‌های وابسته به رده باید نمایان‌گر اکثریت غالب فعالیت اقتصادی کل باشد (از آن نوعی) که معرف رده ایجاد شده توسط کلیه کارگاه‌های کل رشته فعالیت است.

**ج- پوشش:** غالب فعالیت اقتصادی کارگاه‌های موجود در رده باید با آنچه که در آن طبقه تعریف شده است هماهنگ باشد. تنها بخش کوچکی از فعالیت ارائه شده در رده باید محصول فعالیت فرعی کارگاه‌های رده‌های دیگر باشد.

**د- معیار گردشگری:** تمام رده‌هایی که در آن‌ها غالب فعالیت‌ها ارائه خدمات به گردشگری است در صورتی که به طور مناسبی اندازه‌گیری شده باشد، باید در طبقه‌بندی قرار بگیرد.

**هـ فعالیت‌های اساسی:** تمام رده‌هایی که سهم قابل توجهی در هزینه‌های تقاضای گردشگری داشته باشند در صورتی که به طور مناسبی اندازه‌گیری شده باشند باید در طبقه‌بندی قرار بگیرند.

۱-۴۹- استفاده از این ضوابط و بازبینی کوشش‌های گذشته برای تعریف طبقه‌بندی‌های گردشگری، شامل طبقه‌بندی‌های رشته فعالیت‌های موجود و ضمیمه گردشگری ISIC، باعث شناخت طبقات بالقوه برای SICTA شدند. این فهرست پیشنهادی سازگار با قالب ویرایش سوم ISIC تنظیم شده است. کمبود اطلاعات می‌تواند مانع مشخص شدن طبقات بالقوه بر مبنای محاسبه‌ی دقیق سهم آن‌ها از فواید و درآمدهای گردشگری یا سهم آن‌ها از هزینه‌های گردشگری شود، اما بررسی حرفه‌ای و مرور دوباره می‌تواند در بسیاری موارد جایگزین این اطلاعات باشد.



۵۰-۱- همچنین محدودیت تصمیم‌گیری در مورد طبقات مناسب از نظر منطق ورودی/خروجی باید مشخص شود. طبقات بر مبنای مصرف یا تولید نهایی دارایی‌های سرمایه‌ای ثابت تعیین حدود می‌شوند. بنابراین ورودی‌های میانی و اولیه به طور صریح و کامل به عنوان جزئی از مجموعه گردشگری طبقه‌بندی نمی‌شوند. در نتیجه خدمات رستوران‌ها رده مهمی از گردشگری هستند، اما تولید کشاورزی که تأمین‌کننده غذا است، سیستم باربری که محصولات را حمل کرده یا سیمان و فولادی که در ساختمان رستوران به کار رفته جزء این طبقه‌بندی قرار نمی‌گیرند.

### ج- سازگاری با سایر طبقه‌بندی‌های جهانی

۵۱-۱- برای کارایی لازم، SICTA کاملاً با طبقه‌بندی‌های موجود جهان تطبیق یافته است. SICTA باید توانایی هدایت این طبقه‌بندی‌ها را جهت تولید اطلاعات آماری با ارزش برای رشته فعالیت گردشگری داشته باشد. تمام تعاریف و ضوابط برای انتخاب و تعریف طبقات فعالیت‌های اقتصادی که توسط بخش آمار دبیرخانه سازمان ملل برای آخرین ویرایش ISIC تهیه شده بود، توسط SICTA پذیرفته شده است. ساختار کد ISIC، نوع شناسی و فهرست واژه‌ها و علائم و اختصارات به عنوان چارچوب اصلی شناخت، تشریح و مشخص کردن طبقات جدید، پذیرفته شد. همچنین نظام طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC)<sup>۱</sup> عمدتاً به عنوان راهنما مورد استفاده قرار می‌گرفت. تهیه یک ضمیمه از کلیه محصولات و خدمات کدبندی شده برای SICTA کاملاً امکان‌پذیر است. وجود چنین نظام طبقه‌بندی بر مبنای محصولات و خدمات به عنوان یک ضمیمه الحاقی برای طبقه‌بندی‌های دیگر می‌تواند بسیار مؤثر بوده و موجب تکامل و ارتقاء مفهوم SICTA شود.

۵۲-۱- ویرایش‌های اخیر SICTA نشان‌دهنده تمایل به حصول اطمینان از سازگاری طبقه‌بندی مذکور با نظام‌های طبقه‌بندی مهم جهان، مخصوصاً طبقه‌بندی عمومی فعالیت‌های اقتصادی در جوامع اروپایی<sup>۲</sup> (NACE) است. آن چنان که در قطعنامه‌های

<sup>۱</sup> Central Product Classification

<sup>۲</sup> General Industrial Classification of Economic Activities within the European Communities

نشست اتاوا<sup>۱</sup> درخواست شد، سازمان جهانی گردشگری نظرات کارشناسان را در مورد SICTA جویا شد و نتایجی در این زمینه دریافت کرد. این سازمان نظرات و عقاید دریافتی را در نشست‌های متعددی مورد بحث و بررسی قرار داد و تا حد ممکن درصد اصلاح و بهبود آن برآمد، بدون این که به ساختار اصلی آن خللی وارد شود. این فرایند در کارآمدتر و با ارزش‌تر کردن SICTA نزد آن‌هایی که سود و منافع مهم در گردشگری داشتند و شاید مهم‌تر از آن، در ایجاد سازگاری کامل با طبقه‌بندی عمومی فعالیت‌های اقتصادی در جوامع اروپایی (NACE)، موفق بود. در بسیاری از حوزه‌ها این نظرات به بهبود SICTA و تبدیل آن به نظامی که نیاز کاربران را به نحو بهتری برطرف می‌سازد کمک کرده است.

۱-۵۳- در واقع، بجز موارد استثنایی، SICTA به عنوان یک طبقه‌بندی گردشگری هماهنگ و سازگار با ویرایش سوم ISIC و در متن آن عمل خواهد کرد و تلاش بر این است که ویرایش چهارم ISIC نیز که در آینده تهیه خواهد شد بتواند تمامی اجزا SICTA را مورد تأیید قرار داده و بدین‌وسیله خود نیز به طور اساسی ارتقا یابد.

## ۲- واحدهای آماری

## الف- واحدهای آماری بخش عرضه

۲-۱- در راستای سازگاری با ساختار ISIC، واحدهای آماری بخش عرضه که در این رابطه مورد استفاده قرار می‌گیرند، تعاریف و فرضیه‌های ISIC را همان‌طور که در مقدمه ویرایش سوم آن شرح داده شده است پذیرفته‌اند. مستندات ISIC بیانگر این مطلب است که فواید آمار سازگار بین‌المللی جز با استانداردسازی تعاریف و طبقه‌بندی‌های مربوط به عوامل مؤثر در اقتصاد شناخته نمی‌شوند. این عوامل، واحدهای آماری مورد استفاده در فرایند طبقه‌بندی را ارائه می‌دهند. ویژگی‌های ISIC که توسط SICTA پذیرفته شده عبارتند از:

الف- همان‌گونه که در مستندات ویرایش سوم اشاره شد، نظر بر این است که ISIC یک طبقه‌بندی بر اساس نوع فعالیت اقتصادی باشد، نه یک طبقه‌بندی بر اساس رشته فعالیت‌های اقتصادی یا کالاها و خدمات. فعالیت اقتصادی مشخصه یک واحد آماری است که به وسیله آن می‌تواند با واحدهای دیگر برای مقاصد آماری شکل‌دهنده یک رشته فعالیت هم‌گروه شود. یک رشته فعالیت در برگیرنده تمام واحدهایی است که عمدتاً در یک فعالیت یا در فعالیتی مشابه درگیر هستند. انواع گروه‌بندی فعالیت‌ها، همیشه هم با طبقه‌بندی‌های رشته فعالیت مطابق نیستند، زیرا نوع دسته‌بندی کردن فعالیت‌ها به صورت رشته فعالیت‌ها در کشورهای مختلف متفاوت می‌باشد.

ب- ISIC بین نوع مالکیت یا نوع سازمان حقوقی تفاوتی قائل نمی‌شود. واحدهایی که در یک فعالیت درگیر هستند، مستقل از خصوصیات حقوقی‌شان در همان طبقه دسته‌بندی می‌شوند. همچنین، روش تولید به عنوان مثال ماشین‌آلات یا ابزارهای دستی، مبنای تفاوت قائل شدن بین رده‌ها نیست.

پ- واحدهای نوع فعالیت، طبق فعالیت اصلی آن‌ها طبقه‌بندی می‌شوند. سایر فعالیت‌هایی که توسط این واحدها انجام می‌شود، می‌توانند مشابه یا غیر مشابه باشند. فعالیت‌های جنبی این واحدها، می‌توانند در حد خود، بسیار پر اهمیت باشند. عموماً برای فعالیت‌های دارای اهمیت یا رایج در بیش‌تر کشورها، طبقه‌های جداگانه‌ای ایجاد می‌شوند. به همین ترتیب طبقه‌های معینی نیز برای دستیابی به قابلیت مقایسه بیش‌تر در سطح بین‌المللی ایجاد شده است.

## ۷۰. توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

۲-۲- ویژگی‌های اصلی واحدهایی که بر اساس "فعالیت" طبقه‌بندی شده‌اند، عبارت است از استقلال عمل آن‌ها در اقتصاد و همگنی فعالیت‌های آن‌ها، که این دو منجر به طبقه‌بندی مطمئن‌تر این واحدها می‌شود. این دو ویژگی در بسیاری موارد با هم در تضاد هستند. یک واحد با درجه بالای همگنی، اغلب ممکن است کمترین میزان استقلال را داشته باشد. استقلال مشخصه‌های مهمی از جنبه‌های مالی و تولید دارد. مشخصه‌های مهم همگنی، همگنی محلی و همگنی اقتصادی هستند.

چهار رده از واحدهای آماری برای نمایش تعاملات بین این متغیرها در زیر به کار رفته است:

	استقلال		همگنی		
	تولید	مالی	اقتصادی	منطقه‌ای	
واحد نوع بنگاه	زیاد	زیاد	کم	کم	
واحد نوع فعالیت	زیاد	کم	کم	کم	
واحد محلی	کم	کم	کم	زیاد	
واحد کارگاهی	کم	کم	زیاد	زیاد	

۲-۳- در ISIC نقطه شروع برای ایجاد واحدهای آماری، واحد حقوقی است. در اقتصادهای مبتنی بر بازار، واحد حقوقی می‌تواند یک شرکت، شرکت سهامی عام، اتحادیه، به صورت شراکتی یا فردی باشد. عامل اصلی معرف چنین نهادهایی، مالکیت یا داشتن یک منفعت مشترک است. در اقتصادهای متمرکز، نهاد مشابه این عامل، یک بنگاه یا حتی یک نهاد دفترداری و مدیریت است که می‌تواند به عنوان یک اتحادیه یا تراست گروه‌بندی شود. این گروه‌بندی‌ها می‌توانند بر حسب مراحل فرایند تولید یا از نظر مشترکات محصول با در نظر گرفتن مواد اولیه یا درون داد، ایجاد شوند.

۲-۴- چهار نوع واحدی که در بالا معین شدند در مستندات ISIC به شرح زیر تعریف شده‌اند:

**الف- بنگاه:** کوچک‌ترین نهاد حقوقی که تمام کارکردهای ضروری برای اداره‌ی کار و کسب اقتصادی خود را داشته و آن را کنترل نماید، مالک دارایی‌های تشکیلات بوده، درآمدها را دریافت و تنظیم می‌نماید، قرارداد می‌بندد و گزارش‌ها و سوابق حسابداری کامل و مستقل

خود را حفظ و نگهداری می‌کند. این واحد می‌تواند از نظر مکان و فعالیت اقتصادی بسیار ناهم‌گون باشد.

**ب- واحد نوع فعالیت:** این واحد نوعاً یک بخش مستقل از یک بنگاه است که غالباً در یک نوع فعالیت اقتصادی بدون محدودیت جغرافیایی در عملیات خود فعال می‌باشد. مشخصه اصلی این واحد این است که در فعالیت‌های خود مستقل عمل می‌کند. بنا به تعریف، بنگاه باید حداقل یک واحد "نوع فعالیت" داشته باشد.

**پ- واحد محلی:** برای انعکاس این حقیقت که واحدها در بیش از یک منطقه جغرافیایی در فعالیت‌ها درگیر می‌شوند، مفهوم "واحد محلی" ایجاد شده است. این مفهوم بدین صورت تعریف می‌شود که در برگیرنده تمام فعالیت‌های محلی است که توسط یک بنگاه در یک مکان یا از یک مکان اداره می‌شوند، مکان می‌تواند منسوب به مکان فیزیکی، جایی که واحد عمل می‌کند یا منطقه‌ای که توسط واحد، خدمات دریافت می‌کند باشد. بنگاه باید حداقل یک واحد محلی داشته باشد.

**ت- کارگاه:** برای تولید آمارهایی که با فعالیت اقتصادی و منطقه جغرافیایی هم‌گونی داشته باشند، کارگاه به منزله واحد اصلی خواهد بود. تعریف ایده‌آل برای یک کارگاه، یک بخش مستقل از یک بنگاه است که غالباً در یک نوع فعالیت و در یک محل عمل می‌کند. هر بنگاه، هر واحد نوع فعالیت و هر واحد محلی، باید حداقل یک کارگاه داشته باشند. اساساً کارگاه کوچک‌ترین واحد آماری و کوچک‌ترین مخرج مشترک بین واحدها است که می‌تواند به عنوان یک واحد مشاهده عمل کند. کمبود اطلاعات از بعضی کارگاه‌ها که استقلال اقتصادی ندارند گاه نیازمند تعریف دوباره کارگاه است، به نحوی که این تعریف بتواند کوچک‌ترین واحدهای مستقل تولید کننده رکوردهای جداگانه را در برگیرد.

#### کاربرد موارد ذکر شده در تهیه SICTA

۲-۵- اصل مهم راهنما در زمینه تعیین واحدهای آماری برای استفاده در SICTA این است که کارگاه اساسی‌ترین واحد آماری طرف عرضه است که باید طبقه‌بندی شود. این اصل بر این باور استوار است که کارگاه نمایانگر کوچک‌ترین و متمایزترین واحد برای تولید

آمارهای اقتصادی است. بنابراین طبقه‌بندی‌هایی که برای کارگاه به کار می‌روند باید قادر به طبقه‌بندی ترکیبات مجموعه‌ای از کارگاه‌ها نیز باشند.

۶-۲- در یک نظام طبقه‌بندی، از بین واحدهای آماری شناسایی شده، بنگاه از توزیع قابل توجهی برخوردار است، اما ممکن است دارای نقش کلیدی در یک نظام طبقه‌بندی وابسته به گردشگری نباشد. اصولاً اطلاعات بنگاه به گزارش‌های مالی محدود می‌شود و قابل تفکیک از نقطه‌نظر اقتصادی نیست، چرا که بنگاه‌ها اغلب در فعالیت‌های گوناگون درگیر هستند. در نتیجه طبقه‌بندی آن‌ها به صورت مجزا، ضعیف و غیر دقیق خواهد بود.

۷-۲- باعث تأسف است که دو رده واحد آماری باقی‌مانده بسیار کم به کار می‌روند، زیرا می‌توانستند در گزارش‌دهی گردشگری نقش ارزشمندی داشته باشند. اغلب وجه تمایز بین کارگاه‌های وابسته به گردشگری و کارگاه‌های غیر وابسته به گردشگری در نوع فعالیت نیست بلکه در منطقه فعالیت آن‌هاست. به عنوان مثال، در زمانی که مصرف سوخت اتومبیل برای مسافرت گردشگر به میزان ۲۰ درصد کل فروش خودرو در کشورهای گزارش دهنده می‌رسد، این توزیع هم‌گون نخواهد بود.

احتمال این که این آمار در مناطق مختلف بسیار گوناگون باشد زیاد است چرا که آمارهای میانگین ملی از مناطقی تشکیل شده است که برخی ۹۰ درصد سهم و برخی دیگر ۵ درصد سهم دارند. این مورد می‌تواند بسیاری از طبقه‌ها را که در آن‌ها فقط بخشی از کل مصرف به گردشگری مربوط می‌شود را شامل شود. در بسیاری از این موارد که فعالیت‌ها از روی تفکیک بیش‌تر فعالیت‌های اقتصادی مشخص نمی‌شود، قابلیت تقسیم‌بندی طبقه‌ها در SICTA بر حسب واحدهای جغرافیایی می‌تواند بسیار با ارزش و قابل استفاده باشد. طبقه‌بندی‌های زمانی نیز، مخصوصاً بر حسب ماه و فصل می‌تواند بسیار با ارزش باشد.

۸-۲- برای تعیین ساختار طبقه‌بندی در SICTA، از منطق به کار برده شده در زمینه طبقه‌بندی واحدهای آماری در ISIC استفاده می‌شود. ISIC از یک فرایند طبقه‌بندی بر مبنای فعالیت اصلی واحد استفاده می‌کند. فعالیت‌های جنبی یا فرعی در فرایند طبقه‌بندی نادیده گرفته می‌شوند. فعالیت اصلی ممکن است بر اساس محصول ناخالص، ارزش افزوده یا مفاهیم دیگر تعیین شود.

۹-۲- برای هدایت فرایند طبقه‌بندی در ISIC، درجه هم‌گونی شامل میزان تخصصی بودن و میزان پوشش مورد استفاده قرار می‌گیرد. مقیاس‌های مشابهی نیز بر مبنای بررسی خصوصیات طبقات برای SICTA ایجاد شدند. داده‌هایی که میزان تخصصی بودن را نشان می‌دهند، در پیوست ارائه شده است.

در ISIC می‌توان دید که همیشه میزان پوشش نمی‌تواند منطق طبقه‌بندی را کنترل کند. کارگاه‌های با اهمیت در یک جامعه می‌توانند به یک فعالیت توجه زیادی داشته باشند بدین مفهوم که این کارگاه‌ها ممکن است درجه بالایی از تخصص را در یک فعالیت ارائه دهند ولی سهم قابل توجهی از فروش کل کشور نداشته باشند. این نهادها نیاز به طبقه‌بندی‌های جداگانه‌ای دارند. این مسئله می‌تواند در مورد آمارهای گردشگری قابل توجه باشد، در صورتی که کارگاه‌های تخصصی در فروش گردشگری، در کل فروش مغلوب نهادهای بزرگ‌تر و با درجه تخصصی کمتر می‌شوند. برای معرفی چنین نهادهایی معیار پوشش باید در معدودی از مواقع نادیده گرفته شود.

۱۰-۲- نهایتاً در ISIC از یک معیار اهمیت استفاده می‌شود بدین شکل که چنان‌چه با اهمیت بودن یک نهاد طی آزمایش‌های دقیق و سخت رد شده باشد، اگر در تعدادی از کشورها فعالیت‌های مهمی را ارائه کند و یا از جنبه‌ی حفظ قابلیت مقایسه‌پذیری اهمیت داشته باشد باید در نظام طبقه‌بندی قرار گیرد. همچنین در مورد گسترش SICTA برای فعالیت‌هایی که به عنوان فعالیت‌های اصلی شناخته می‌شوند و در کدبندی آماری مناطق پر اهمیت برای خریدهای گردشگری که در پیوست این نشریه آمده است این نگرش نیز کاربرد دارد.

#### ب- واحدهای آماری بخش تقاضا

۱۱-۲- فرضیات ISIC و مرزبندی‌های آماری در زمینه عوامل دارای نقش در فعالیت‌های اقتصادی در نشریه حاضر در مورد SICTA به نحوی پیش خواهد رفت تا با ثبت تفاوت‌های بیش‌تر آنان، طبقه‌های مربوط به مصرف‌کنندگان را تعیین نماید. عوامل دارای نقش، شامل «عامل‌های گردشگری» تعریف شده، با به حساب آوردن مفهوم یک «عامل اقامت» به نحوی که در نظام‌های حساب‌های ملی و ترازها مورد استفاده قرار گرفته و مفهوم اجزاء مصرف

کنندگان شامل بازدیدکنندگان، گردشگران و بازدیدکنندگان یک‌روزه، به ترتیب زیر سازماندهی شده است:

#### **بازدیدکنندگان بومی:**

گردشگران (بازدیدکنندگانی که شب را در محل می‌گذرانند)  
بازدیدکنندگان یک‌روزه

#### **بازدیدکنندگان بین‌المللی:**

گردشگران (بازدیدکنندگانی که شب را در محل می‌گذرانند)  
بازدیدکنندگان یک‌روزه

۲-۱۲- برای مقاصد آماری، بازدیدکننده بومی به این صورت تعریف می‌شود: هر شخصی که در کشوری اقامت داشته باشد و به محلی در داخل همان کشور سفر کند که خارج از محیط معمول زندگی او باشد برای مدت زمانی که از دوازده ماه تجاوز نکند و قصدش از سفر چیزی غیر از کسب درآمد از محل مورد بازدید باشد.

۲-۱۳- بازدیدکنندگان بومی شامل موارد زیر هستند:

الف: گردشگران (بازدیدکنندگانی که شب را در محل می‌گذرانند) بازدیدکنندگانی هستند که حداقل یک شب را در یک اقامتگاه دستجمعی یا خصوصی در محل مورد بازدید می‌گذرانند.  
ب- بازدیدکنندگان یک‌روزه: بازدیدکنندگانی که شب را در یک اقامتگاه دستجمعی یا خصوصی در محل بازدید نمی‌گذرانند و محل را ترک می‌کنند.

۲-۱۴- برای مقاصد آماری بازدیدکننده بین‌المللی به این صورت تعریف می‌شود: هر شخصی که به یک کشور دیگر غیر از کشور محل اقامت خود، برای مدت زمانی که از ۱۲ ماه تجاوز نمی‌کند سفر می‌کند و قصد وی از سفر چیزی غیر از کسب درآمد از کشور محل بازدید می‌باشد.

۲-۱۵- بازدیدکننده‌های بین‌المللی شامل موارد زیر می‌شوند:

الف- گردشگران (بازدیدکنندگانی که شب را در محل می‌گذرانند): بازدیدکننده‌ای که حداقل یک شب را در کشور مورد بازدید در یک اقامتگاه خصوصی یا دستجمعی سپری کند.



ب- بازدیدکنندگان یک روزه: بازدیدکننده‌ای که شب را در یک اقامتگاه دستجمعی یا خصوصی در کشور مورد بازدید سپری نمی‌کند.

۱۶-۲- برای مقاصد آماری بازدیدکننده بین‌المللی یک روزه به این صورت تعریف می‌شود: یک بازدیدکننده بین‌المللی که شب را در یک اقامتگاه دستجمعی یا خصوصی در کشور محل بازدید سپری نمی‌کند. این تعریف شامل موارد زیر می‌شود:

الف- مسافران کشتی‌های تفریحی که توسط یک کشتی تفریحی به کشوری وارد می‌شوند و شب‌ها برای خواب به کشتی باز می‌گردند، حتی اگر کشتی برای چندین روز در بندر باقی بماند. همچنین صاحبان و سرنشینان کرجی‌های تفریحی و سرنشینان قطارها که در تور گروهی هستند نیز در این گروه جا می‌گیرند.

ب- خدمه کشتی که شب را در کشور مقصد سپری نمی‌کنند. این گروه همچنین شامل کارکنان و خدمه رزم‌ناوها در یک بازدید دوستانه از بنادر کشورهای مقصد می‌شود که این خدمه شب را در داخل رزم‌ناو مانده و وارد کشور مقصد نمی‌شوند.

۱۷-۲- از این تعاریف اصلی تعاریف دیگری از قبیل گردشگری داخلی، گردشگری ملی و گردشگری بین‌المللی برای ایجاد گروه‌های فعالیت گردشگری که برای حساب‌های ملی و بین‌المللی مفید هستند شکل می‌گیرند:

الف- گردشگری داخلی که شامل گردشگری بومی و گردشگری ورودی می‌شود.

ب- گردشگری ملی که شامل گردشگری بومی و گردشگری خروجی می‌شود.

پ- گردشگری بین‌المللی که شامل گردشگری ورودی و گردشگری خروجی می‌شود.

#### کاربرد موارد گفته شده در SICTA

۱۸-۲- ساختار SICTA به نحوی تنظیم شده است تا در برگیرنده فعالیت‌های اقتصادی بر حسب تمام عوامل گردشگری در یک نهاد ملی باشد. این عوامل شامل بازدیدکنندگان بومی و بین‌المللی، گردشگران و بازدیدکنندگان یک روزه است.

۱۹-۲- اگر چه اندازه‌گیری فعالیت‌های بازدید یک روزه چه برای مقاصد بومی و چه مقاصد بین‌المللی مشکل است و اغلب در حساب‌های ملی و بعضی از تعاریف گردشگری وارد نمی‌شود، ولی در این ساختار مفهومی قابل ارائه می‌باشد.

۲۰-۲- اگر دریافته‌های یک فعالیت اقتصادی که به عنوان یک طبقه از SICTA تعریف شده است، حداقل از لحاظ مفهوم باید بین خریدهای افراد مقیم و افراد غیر مقیم تقسیم شده باشد، باید قبول کرد که تمام طبقات بازدیدکننده باید در این تقسیم‌بندی وارد شوند تا از نزدیکی بین منابع آماری بر مبنای عرضه و تقاضا اطمینان حاصل شود. به عنوان مثال اطلاعات به دست آمده از آمارگیری از پرداخت‌ها برای استفاده از تاکسی در یک کلان شهر، از طریق مصاحبه با خانوارها و افراد مقیم در هتل‌ها با اطلاعات بر مبنای عرضه که از کارگاه‌های تاکسی‌رانی جمع‌آوری می‌شود تفاوت دارد، بدین ترتیب که میزان دقیق مبلغی که بازدیدکنندگان یک روزه پرداخته‌اند در آمارگیری از بخش تقاضا وارد نمی‌شود.

#### ج- ارتباط متقابل بین بخش‌های عرضه و تقاضا

۲۱-۲- هدف SICTA پاسخ‌گویی به تعاریف واحدهای آماری از جنبه‌های عرضه و تقاضا است. در تعریف طبقه‌ها و طبقه‌های فرعی مرتبط با گردشگری در SICTA باید به روش‌های زیر، پیوندهایی به عنوان یک فعالیت اقتصادی یا به عنوان سهمی از فعالیت کلی ایجاد شود:

الف) اگر کل طبقه درآمد خود را عمدتاً از عوامل گردشگری به دست آورد بر مبنای تعریف واحدهای آماری از جنبه‌ی تقاضای گردشگری، این طبقه با حرف «T» مشخص می‌شود (Tourism). این یک رخداد نادر در ساختار ISIC به شمار می‌رود.

ب) در سایر موارد بر مبنای تعاریف واحدهای آماری از جنبه تقاضای گردشگری، بخشی از طبقه‌ها به گردشگری نسبت داده می‌شوند.

پ) این قسمت‌ها تحت بررسی قرار می‌گیرند تا معلوم شود که آیا شامل طبقه‌های فرعی متقارن بر مبنای عرضه هستند یا خیر؟ اگر چنین خوشه‌هایی شناسایی شدند، با حرف «T» به عنوان طبقه فرعی علامت‌گذاری می‌شوند.

ت) در جایی که طبقه‌های فرعی بخش عرضه مفید برای تحلیل‌های گردشگری وجود دارد ولی این طبقه‌های فرعی منظم و متقارن نبوده و عوامل گردشگری منبع اصلی درآمد نباشند،

این طبقات فرعی با حرف «P» برای نشان‌دادن پوشش محدود (Partial Coverage) علامت‌گذاری می‌شوند.

ث) در مواردی که طبقه‌های فرعی بخش عرضه که برای تحلیل‌های گردشگری سودمند هستند وجود ندارد و درآمدهای حاصل از عوامل گردشگری جزئی هستند، این طبقه با حرف «P» علامت‌گذاری می‌شود.

ج) علامت‌گذاری و مشخص کردن حدود بیش‌تر طبقه‌های فرعی با استفاده از معیارهای بخش تقاضا بسیار مطلوب خواهد بود.

به عنوان مثال، تاکسی‌های مورد استفاده توسط بازدیدکنندگان بومی، بازدیدکنندگان بین‌المللی، بازدیدکنندگان یک روزه و ... این علامت‌گذاری و تعیین حدود برای منابع آماری بخش عرضه به طور روشن غیر عملی است. اما آمارگیری‌های بخش تقاضا می‌تواند چنین اطلاعاتی را در اختیار ما قرار دهد و این طبقه‌بندی یک طبقه‌بندی تکمیلی سودمند را برای هر دو طبقه‌بندی ISIC و SICTA ایجاد می‌کند.

### ۳- راهنمای جدول

۳-۱- SICTA با ویرایش سوم طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی رشته فعالیت‌های اقتصادی (ISIC) مطابقت می‌کند و در تمام قسمت‌ها، ساختاری همانند این طبقه‌بندی دارد. این مطابقت باعث افزایش سودمندی کلی SICTA شده و به طور قابل توجهی موجب گسترش مجموعه اطلاعات مورد نیاز و مرتبط با فعالیت‌ها و تحلیل‌های رشته فعالیت گردشگری و همچنین بررسی سهم این رشته فعالیت در بهبود و پیشرفت رفاه اقتصادی و اجتماعی می‌شود.

۳-۲- برای ایجاد جدول طبقه‌بندی، قوانین و قراردادهایی مورد استفاده قرار گرفته‌اند که لازم است در زمینه آن‌ها توضیحاتی ارائه شود:

- رده‌های جدول همیشه به منظور ارجاع در درون جدول دیده می‌شوند. این رده‌ها برای شکل‌دهی ساختار کلی در رده‌های مربوط به گردشگری عمل می‌کنند.

- بخش‌ها و گروه‌ها فقط زمانی در جدول نمایش داده می‌شوند که در برگزیده طبقه‌های قابل توجه گردشگری باشند. آن‌ها همانند بخش‌ها و گروه‌های ISIC هستند.

- گروه‌هایی که فقط شامل یک طبقه می‌شوند، با یک شماره چهار رقمی متناظر که به صفر ختم می‌شود علامت‌گذاری می‌شوند. گروه‌هایی که شامل بیش از یک طبقه هستند چنین شماره‌ای ندارند. شماره طبقه آن‌ها شامل یک سری عدد متوالی از یک تا ۹ بر حسب نیاز است. عدد ۹ نوعاً برای رده‌هایی که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده‌اند (n.e.c) استفاده می‌شود.

- طبقه‌ها، رده‌های اصلی طبقه‌بندی را در طبقه‌بندی رشته فعالیت نشان می‌دهند.

- طبقه‌هایی که شامل زیر مجموعه‌های مجزا و قابل تعریف برای طبقه‌بندی رشته فعالیت گردشگری باشند به طبقه‌های فرعی با شماره‌های متوالی تقسیم شده‌اند. (این طبقه‌های فرعی همچنین می‌توانند عوامل خاص مربوط به گردشگری را برای یک طبقه یا تنها عوامل فرعی خاص یک طبقه که برای گردشگری دارای اهمیت هستند را ارائه کنند).

- آن دسته از عوامل فرعی که نشان‌دهنده عامل مرتبط با گردشگری در یک طبقه هستند و معمولاً با مشخصات و ویژگی‌های خاص مرتبط با عرضه آن طبقه فرعی مشخص می‌شوند، به وسیله «T» (Tourism)، به مفهوم «فعالیت مشخصه گردشگری» که توسط سازمان جهانی گردشگری تعریف شده است نمایش داده می‌شوند. آن دسته از

عوامل فرعی که نشان‌دهنده عوامل جداگانه مشخص کننده کل طبقه هستند و فقط قسمتی از فروش آن‌ها برای گردشگری دارای اهمیت است، با حرف «P» علامت‌گذاری می‌شوند. این امر با مفهوم کالاها و خدمات «مرتبط با گردشگری» و مصارف «اصلی و فرعی» مرتبط با گردشگری، که توسط سازمان جهانی گردشگری تعریف شده مطابقت دارد. طرز تعیین این کدها به وسیله اطلاعات تحلیلی که در ستون‌های ۷ و ۸ جدول ضمیمه آمده مشخص شده است.

۳-۳- در مثال زیر:

- طبقه‌های ۱×××، ۲×××، ۳××× و ۴××× همگی طبقه‌های گروه ۳××× از بخش ×× هستند.  
- طبقه ۱××× در برگیرنده فعالیت مرتبط با گردشگری نیست (و بنابراین در جدول نمایش داده نمی‌شود).

- طبقه ۲××× شامل یک طبقه فرعی مجزای مرتبط با گردشگری است (ناحیه هاشور خورده) که با استفاده از ویژگی‌های مرتبط با عرضه خود قابل تشخیص می‌باشد (به عنوان مثال، خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن بین شهری به عنوان بخشی از کل طبقه حمل و نقل با راه‌آهن). این طبقه فرعی با شماره ۱-۲××× مشخص شده و حرف «T» که نشان‌دهنده ارتباط آن با گردشگری است برای آن تعیین می‌شود. طبقه اصلی با شماره ۲××× و حرف «P» به عنوان طبقه‌ای که به طور محدود با گردشگری در ارتباط است مشخص می‌شود.

- طبقه ۳××× نشان‌دهنده موقعیت متفاوتی است. در این مورد طبقه نشان داده‌شده می‌تواند سهم مهمی از فروش به گردشگران و یا به نمایندگان و عوامل آن‌ها داشته باشد (ناحیه هاشور خورده)، اما این امر به هیچ‌وجه مشخص کننده عرضه این محصول نیست (به عنوان مثال میزان فروش سوخت برای اتومبیل‌های گردشگران). در این مورد کل طبقه با حرف P مشخص می‌شود تا نشان دهد این طبقه برای تجزیه و تحلیل‌های گردشگری مهم است.

- طبقه ۴××× مثال نهایی است. در این مورد، طبقه می‌تواند به زیر طبقه‌های متمایزی تقسیم شود، که این طبقه‌های فرعی با فروش بخش قابل توجهی از محصول خود به گردشگران یا نمایندگان آن‌ها، جزئیات زیادی را در مورد آمار گردشگری ارائه می‌کنند. در این مورد نیز هم طبقه‌های فرعی و هم طبقه اصلی با «P» نمایش داده می‌شود.

مثال

xx

xxx

xxx۱

//////////////////////////////////// فروش گردشگری ////////////////////////////////////// xxx۲-۱ xxx۲P

////////////////////////////////////

//////////////////////////////////// فروش //////////////////////////////////////

//////////////////////////////////// گردشگری //////////////////////////////////////

//////////////////////////////////// فروش گردشگری ////////////////////////////////////// xxx۴-۱ xxx۴P

//////////////////////////////////// فروش گردشگری ////////////////////////////////////// xxx۴-۲

//////////////////////////////////// فروش گردشگری ////////////////////////////////////// xxx۴-۳

مرکز آمار ایران

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)\*

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه	فرعی - اصلی	P/T	شرح
A					کشاورزی
B					ماهیگیری
C					استخراج معادن
D					صنعت
E					آب، گاز و برق
F					ساختمان
۴۵					ساختمان
				T	خدمات بازرگانی- هتل‌ها، بازسازی و تعمیر مکان‌های خردفروشی و ...
				T	خدمات تفریحی- میداین اسکی، زمین‌های گلف
				T	کارهای عمرانی- خدمات حمل و نقل، پایانه‌ها، سدها
				T	اقامتگاه‌های تفریحی- خانه‌های دوم- خانه‌های مخصوص تعطیلات

\* تعریف ستون‌های جدول

ستون ۱ بخش (Division)- رده و بخش در جدول ISIC

ستون ۲ گروه (Group)- گروه در ISIC

ستون ۳ طبقه (Class)- طبقه در ISIC

ستون ۴ طبقه فرعی (Subclass)- طبقه تعریف شده برای SICTA

ستون ۵ P/T- "T" برای طبقه‌های فرعی مختص گردشگری در SICTA؛ "P" برای

ارتباط محدود با گردشگری

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
<b>G</b>					<b>عمده‌فروشی و خرده‌فروشی</b>
۵۰					فروش و نگهداری وسایل نقلیه‌موتوری و سوخت آن‌ها
	۵۰۱	۵۰۱۰	P		فروش وسایل نقلیه‌موتوری
	۵۰۲	۵۰۲۰	P		تعمیر و نگهداری وسایل نقلیه‌موتوری
	۵۰۳	۵۰۳۰	P		فروش قطعات و لوازم وسایل نقلیه‌موتوری
	۵۰۴	۵۰۴۰	P		فروش، تعمیر و نگهداری موتورسیکلت‌ها
	۵۰۵	۵۰۵۰	P		خرده‌فروشی سوخت وسایل نقلیه‌موتوری
	۵۲۱				معاملات خرده‌فروشی غیر تخصصی
		۵۲۱۱	P		خرده‌فروشی مواد غذایی
		۵۲۱۹	P		سایر معاملات خرده‌فروشی غیر تخصصی
	۵۲۲				خرده‌فروشی تخصصی مواد غذایی
		۵۲۲۰	P		خرده‌فروشی مواد غذایی
	۵۲۳				سایر خرده‌فروشی‌های تخصصی
		۵۲۳۱	P		خرده‌فروشی مواد دارویی
		۵۲۳۲	P		خرده‌فروشی منسوجات، پوشاک، انواع پاپوش و کالاهای چرمی
		۵۲۳۲-۱	P		خرده‌فروشی ملزومات سفر، منسوجات
		۵۲۳۲-۲	P		خرده‌فروشی ملزومات سفر، پوشاک
		۵۲۳۲-۳	P		خرده‌فروشی ملزومات سفر، پاپوش و کالاهای چرمی
		۵۲۳۲-۴	T		خرده‌فروشی ملزومات سفر، چمدان
		۵۲۳۲-۵	T		سایر خرده‌فروشی‌های ملزومات سفر در فروشگاه‌های تخصصی
		۵۲۳۹	P		سایر فروشگاه‌های تخصصی خرده‌فروشی



جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
		۵۲۳۹-۱	T	خرده‌فروشی لوازم غواصی و غواصی با ماسک اکسیژن	
		۵۲۳۹-۲	T	خرده‌فروشی لوازم اسکی	
		۵۲۳۹-۳	T	خرده‌فروشی لوازم برپا کردن اردو و پیاده‌روی	
		۵۲۳۹-۴	P	خرده‌فروشی لوازم شکار و ماهیگیری	
		۵۲۳۹-۵	P	فروش لوازم و خدمات عکاسی	
		۵۲۳۹-۶	T	خرده‌فروشی هدیه و سوغات	
		۵۲۳۹-۷	P	خرده‌فروشی سایر وسائل حمل و نقل	
	۵۲۴	۵۲۴۰	P	خرده‌فروشی کالاهای دست دوم	
		۵۲۴۰-۱	P	خرده‌فروشی عتیقه	
	۵۲۵			خرده‌فروشی خارج از فروشگاه‌ها	
		۵۲۵۲	P	خرده‌فروشی در دکه‌ها و بازارها	
				<b>هتل‌ها و رستوران‌ها</b>	<b>H</b>
				هتل‌ها و رستوران‌ها	۵۵
	۵۵۱	۵۵۱۰	T	هتل‌ها، مکان‌های برپایی اردو و سایر اقامتگاه‌های تجاری	
		۵۵۱۰-۱	T	هتل‌ها و متل‌های دارای رستوران	
		۵۵۱۰-۲	T	هتل‌ها و متل‌های بدون رستوران	
		۵۵۱۰-۳	T	استراحتگاه‌ها و پناهگاه‌ها	
		۵۵۱۰-۴	T	مکان‌های برپایی اردو شامل مکان‌های استقرار کاروان	
		۵۵۱۰-۵	T	اقامتگاه‌های تندرستی	
		۵۵۱۰-۹	T	سایر خدمات تأمین مکان‌های اجاره‌ای طبقه‌بندی نشده	
				در جای دیگر	
	۵۵۲	۵۵۲۰	P	رستوران‌ها، غذاخوری‌ها و بارها	
		۵۵۲۰-۱	P	بارها و سایر مکان‌های سرو نوشیدنی	

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
		۵۵۲۰-۲	P	رستوران با کلیه خدمات	
		۵۵۲۰-۳	P	رستوران‌های سرو غذاهای سرپایی و کافه‌تریاها	
		۵۵۲۰-۴	P	مؤسسه‌های تهیه غذا، مسئولان تدارک غذا (کترینگ)	
		۵۵۲۰-۵	P	دکه‌های فروش مواد غذایی، دست‌فروش‌ها، دکه‌های فروش تنقلات	
		۵۵۲۰-۶	P	باشگاه‌های شبانه‌و تئاترهای دارای رستوران	
<b>I</b>				<b>حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات</b>	
۶۰				حمل و نقل زمینی، حمل‌ونقل از طریق لوله	
	۶۰۱	۶۰۱۰	P	حمل و نقل با راه‌آهن	
		۶۰۱۰-۱	T	خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن بین شهری	
		۶۰۱۰-۲	T	خدمات گشت‌های ویژه با راه‌آهن	
	۶۰۲			سایر خدمات حمل و نقل زمینی	
		۶۰۲۱	P	سایر خدمات حمل و نقل زمینی مسافر با برنامه زمانی	
		۶۰۲۱-۱	T	اتوبوس‌های بین شهری با برنامه زمانی	
		۶۰۲۱-۲	T	اتوبوس‌های گشت‌های راه دور	
		۶۰۲۱-۳	P	خدمات ترانزیت محلی و کلان شهرها با برنامه زمانی	
		۶۰۲۱-۴	P	وسایل نقلیه ویژه با برنامه زمانی	
		۶۰۲۲	P	سایر خدمات حمل و نقل زمینی مسافر بدون برنامه زمانی	
		۶۰۲۲-۱	P	تاکسی‌ها	
		۶۰۲۲-۲	P	وسایل نقلیه با راننده	
		۶۰۲۲-۳	T	وسایل نقلیه برای گشت‌های محلی	
		۶۰۲۲-۴	P	اتوبوس‌های دربستی، سفرهای کوتاه دسته‌جمعی (بازدید یک‌روزه)	

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح		
۶۱		۶۰۲۲-۵	P	وسایل نقلیه‌ای که توسط انسان یا حیوان کشیده می‌شوند حمل و نقل آبی		
	۶۱۱	۶۱۱۰	P	حمل و نقل آبی در دریا و آب‌های ساحلی		
		۶۱۱۰-۱	T	کشتی‌های تفریحی		
		۶۱۱۰-۲	T	کرایه کشتی با خدمه		
	۶۱۲	۶۱۲۰	P	حمل و نقل در آب‌های داخلی		
		۶۱۲۰-۱	T	حمل و نقل مسافر در آب‌های داخلی با امکانات اقامتی		
		۶۱۲۰-۲	T	گشت‌های محلی در آب‌های داخلی		
		۶۱۲۰-۳	P	تاکسی‌ها و اتوبوس‌های دریایی در آب‌های داخلی		
	۶۲				حمل و نقل هوایی	
		۶۲۱	۶۲۱۰	T	حمل و نقل هوایی با برنامه زمانی	
		۶۲۱۰-۱	T	حمل و نقل هوایی مسافر با برنامه زمانی		
۶۲۲		۶۲۲۰	T	حمل و نقل هوایی بدون برنامه زمانی		
		۶۲۲۰-۱	T	حمل و نقل هوایی مسافر بدون برنامه زمانی		
		۶۲۲۰-۲	T	کرایه هواپیما با خدمه		
۶۳					فعالیت‌های پشتیبانی و کمکی حمل و نقل	
		۶۳۰۳	P	سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل		
		۶۳۰۳-۱	T	سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل زمینی		
		۶۳۰۳-۲	T	سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل آبی		
		۶۳۰۳-۳	T	سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل هوایی		
		۶۳۰۴	T	آژانس‌های مسافرتی، برگزارکنندگان گشت و راهنمایان گردشگران		

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
		۶۳۰۴-۱	T	آژانس‌های مسافرتی	
		۶۳۰۴-۲	T	برگزارکنندگان گشت‌های مسافرتی و عمده‌فروشان گشت‌ها	
		۶۳۰۴-۳	T	دفاتر فروش بلیط که بخشی از شرکت‌های حمل و نقل نیستند.	
		۶۳۰۴-۴	T	راهنمایان گردشگران	
<b>J</b>				<b>واسطه‌گری‌های مالی</b>	
۶۵				واسطه‌گری‌های مالی به جز بیمه یا بازنشستگی	
	۶۵۱			واسطه‌گری‌های پولی	
		۶۵۱۹	P	سایر واسطه‌گری‌های پولی	
		۶۵۱۹-۱	P	خدمات تبدیل پول‌های رایج	
	۶۵۹			سایر واسطه‌گری‌های مالی	
		۶۵۹۲	P	سایر خدمات اعطای اعتبار	
	۶۶۰			تأمین بودجه بیمه و مستمري	
		۶۶۰۱	P	بیمه عمر	
		۶۶۰۱-۱	T	بیمه مسافرت	
		۶۶۰۳	P	بیمه‌های غیر عمر	
<b>K</b>				<b>فعالیت‌های املاک و مستغلات، اجاره و کرایه و کسب و کار</b>	
۷۰				فعالیت‌های املاک و مستغلات	
	۷۰۱			فعالیت‌های املاک و مستغلات ملکی یا اجاره‌ای	
		۷۰۱۰	P	خرید یا فروش املاک ملکی یا اجاره‌ای	
		۷۰۱۰-۱	T	خرید یا فروش املاک ملکی یا اجاره‌ای گردشگری	

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
	۷۰۲				فعالیت‌های املاک و مستغلات بر اساس کارمزد یا قرارداد
		۷۰۲۰	P	اجاره دادن املاک ملکی یا اجاره‌ای	
		۷۰۲۰-۱	T	اجاره دادن املاک ملکی یا اجاره‌ای گردشگری	
	۷۰۳				آژانس‌های املاک و مستغلات
		۷۰۳۰	P	آژانس‌های املاک و مستغلات	
		۷۰۳۰-۱	T	آژانس‌های املاک و مستغلات برای املاک گردشگری	
		۷۰۳۰-۲	T	مدیریت املاک گردشگری	
۷۱					کرایه ماشین‌آلات و تجهیزات بدون متصدی
	۷۱۱				کرایه تجهیزات حمل و نقل
		۷۱۱۱	P	کرایه تجهیزات حمل و نقل زمینی	
		۷۱۱۱-۱	T	کرایه خودرو	
		۷۱۱۱-۲	T	کرایه موتور سیکلت	
		۷۱۱۱-۳	T	کرایه وسایل نقلیه تفریحی، واگن و کاروان	
		۷۱۱۳	P	کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی	
		۷۱۱۳-۱	T	کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی برای استفاده شخصی	
	۷۱۳	۷۱۳۰	P	کرایه کالاهای خانگی و شخصی	
		۷۱۳۰-۱	T	کرایه شناور و تجهیزات وابسته	
		۷۱۳۰-۲	P	کرایه اسب‌های سوارکاری	
		۷۱۳۰-۳	T	کرایه دوچرخه	
		۷۱۳۰-۴	T	کرایه تجهیزات اسکی	
		۷۱۳۰-۵	T	کرایه کالاهای وابسته به گردشگری که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده است	

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
۷۳				تحقیق و توسعه	
	۷۳۲	۷۳۲۰	P	تحقیق و توسعه در علوم اجتماعی	
		۷۳۲۰-۱	T	تحقیقات گردشگری	
۷۴				سایر فعالیت‌های کسب و کار	
	۷۴۱			فعالیت‌های حقوقی، حسابداری، دفترداری و حسابرسی، مشاوره مالیاتی، نظرسنجی و تحقیق بازار، مشاوره مدیریتی و کسب و کار	
		۷۴۱۳	P	تحقیقات بازار و نظرسنجی	
		۷۴۱۳-۱	T	تحقیقات بازار گردشگری	
		۷۴۱۴	P	فعالیت‌های مشاوره کسب و کار و مدیریت	
		۷۴۱۴-۱	T	خدمات مشاوره کسب و کار و مدیریت گردشگری	
	۷۴۲			معماری، مهندسی و سایر فعالیت‌های فنی	
		۷۴۲۱	P	معماری و مهندسی	
		۷۴۲۱-۱	T	معماری و مهندسی گردشگری	
	۷۴۳	۷۴۳۰	P	تبلیغات	
		۷۴۳۰-۱	T	تبلیغات گردشگری	
	۷۴۹			فعالیت‌های کسب و کار طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
		۷۴۹۴	P	فعالیت‌های عکاسی	
		۷۴۹۴-۱	T	عکاس‌های گذرنامه	
		۷۴۹۹	P	سایر فعالیت‌های کسب و کار طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
		۷۴۹۹-۱	P	خدمات ترجمه	

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
L					اداره امور عمومی
۷۵					اداره امور عمومی و دفاع: تأمین اجتماعی اجباری
	۷۵۱				اداره امور ایالتی
		۷۵۱۱	P		فعالیت‌های خدمات عمومی کلی
		۷۵۱۱-۱	P		گمرک
		۷۵۱۱-۲	P		مالیات‌ها، کارمزدها، جریمه‌ها، تعرفه‌ها
		۷۵۱۱-۳	T		دفاتر اطلاع‌رسانی
		۷۵۱۲	P		فعالیت‌های مؤسسه‌های خدماتی
		۷۵۱۲-۱	P		ارائه خدمات مرتبط با حمل و نقل
		۷۵۱۲-۲	P		تأمین خدمات فرهنگی، تفریحی
		۷۵۱۳	P		مقررات کسب و کار
		۷۵۱۳-۱	T		اداره امور گردشگری
		۷۵۱۳-۲	T		مقررات مربوط به فعالیت‌های حمل و نقل خصوصی
		۷۵۱۳-۳	P		مقررات ماهیگیری و شکار
		۷۵۱۳-۴	P		اداره امور توسعه اقتصادی و منطقه‌ای
		۷۵۱۳-۵	P		تأمین زیر ساخت حمل و نقل
	۷۵۲				تأمین خدمات اجتماعی
		۷۵۲۱	P		امور اتباع خارجی
		۷۵۲۱-۱	T		صدور روادید، امور کنسولی
		۷۵۲۳	P		امنیت و نظم عمومی
		۷۵۲۳-۱	T		پلیس ویژه، مرزبانان، امنیت فرودگاه
M					آموزش
۸۰					آموزش

۹۰ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
	۸۰۳	۸۰۳۰	P	آموزش عالی	
		۸۰۳۰-۱	T	مدرسه‌های هتل‌داری	
		۸۰۳۰-۲	T	برنامه‌های آموزش گردشگری	
		۸۰۳۰-۳	T	مدارس مدیریت پارک‌ها و فضاهای تفریحی	
		۸۰۳۰-۴	T	آموزش مرتبط با گردشگری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
	۸۰۹	۸۰۹۰	P	آموزش بزرگسالان	
		۸۰۹۰-۱	P	آموزش رانندگی	
		۸۰۹۰-۲	T	آموزش اسکی	
		۸۰۹۰-۳	P	آموزش شنا و غواصی	
		۸۰۹۰-۴	P	آموزش پرواز	
		۸۰۹۰-۵	P	آموزش قایقرانی	
		۸۰۹۰-۹	T	آموزش‌های گردشگری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
				خدمات بهداشتی و اجتماعی	N
				سایر خدمات جمعی، اجتماعی و شخصی	O
				فعالیت‌های سازمان‌های دارای عضو طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۹۱
				فعالیت سازمان‌های کسب و کار و کارفرمایی و سازمان‌های تخصصی	۹۱۱
			P	فعالیت‌های سازمان‌های کسب و کار و کارفرمایی	۹۱۱۱
			T	دفاتر بازدیدکننده و کنگره‌ها	۹۱۱۱-۱
			P	فعالیت‌های سازمان‌های تخصصی	۹۱۱۲



جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
		۹۱۱۲-۱	T	فعالیت‌های سازمان‌های تخصصی مرتبط با گردشگری	
	۹۱۲	۹۱۲۰	P	فعالیت‌های اتحادیه‌های صنفی	
		۹۱۲۰-۱	T	فعالیت‌های اتحادیه‌های صنفی مرتبط با گردشگری	
	۹۱۹			فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو	
		۹۱۹۹	P	فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو	
		۹۱۹۹-۱	T	باشگاه‌های مسافرتی	
		۹۱۹۹-۲	T	انجمن‌های امدادی مسافران	
۹۲				فعالیت‌های تفریحی، فرهنگی و ورزشی	
	۹۲۱			نمایش فیلم، رادیو، تلویزیون و سایر سرگرمی‌ها	
		۹۲۱۲	P	نمایش فیلم	
		۹۲۱۳	P	فعالیت‌های رادیو و تلویزیون	
		۹۲۱۴	P	هنرهای نمایشی، موسیقی و سایر فعالیت‌های هنری	
		۹۲۱۵	P	فعالیت نمایندگی‌های فروش بلیط	
		۹۲۱۹	P	سایر فعالیت‌های سرگرم‌کننده طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
		۹۲۱۹-۱	P	پارک‌های سرگرم‌کننده	
		۹۲۱۹-۲	P	سایر فعالیت‌های سرگرمی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
	۹۲۳			کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و سایر فعالیت‌های فرهنگی	
		۹۲۳۱	P	فعالیت‌های کتابخانه و آرشیو	
		۹۲۳۲	P	فعالیت‌های موزه و حفاظت از محوطه‌ها و بناهای تاریخی	

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	شرح	
		۹۲۳۲-۱	P	انواع موزه‌ها با موضوعات گوناگون	
		۹۲۳۲-۲	P	بناها و محوطه‌های تاریخی	
		۹۲۳۳	P	باغ‌های جانور شناسی، گیاه شناسی و فعالیت‌های حفاظت از ذخائر طبیعی	
		۹۲۳۳-۱	P	باغ‌های جانور شناسی و گیاه شناسی	
		۹۲۳۳-۲	P	حفاظت از طبیعت و حیات وحش	
	۹۲۴		P	فعالیت‌های ورزشی و سایر فعالیت‌های تفریحی	
		۹۲۴۱	P	فعالیت‌های ورزشی	
		۹۲۴۱-۱	P	تسهیلات تناسب اندام	
		۹۲۴۱-۲	P	اداره تسهیلات ورزشی	
		۹۲۴۱-۳	P	فعالیت‌های مرتبط با شکار تفریحی	
		۹۲۴۱-۴	P	سایر فعالیت‌های ورزشی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
		۹۲۴۹	P	سایر فعالیت‌های تفریحی	
		۹۲۴۹-۱	P	اداره پارک‌های تفریحی و ساحل‌ها	
		۹۲۴۹-۲	P	فعالیت‌های مرتبط با ماهیگیری تفریحی	
		۹۲۴۹-۳	P	خدمات شرط‌بندی و قمار، کازینوها	
		۹۲۴۹-۴	P	خدمات نمایشگاه‌ها و نمایش‌های تفریحی	
		۹۲۴۹-۵	P	خدمات بالابرهای میادین اسکی	
	۹۳			سایر فعالیت‌های خدماتی	
		۹۳۰۹	P	سایر فعالیت‌های خدماتی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
		۹۳۰۹-۱	P	باربران، ارائه‌دهندگان خدمات پارکینگ، دربان‌های	

جدول ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی		P/T	شرح
					هتل‌ها
P					خانوارهای معمولی دارای مستخدم
Q					سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی
۹۹	۹۹۰	۹۹۰۰	P		سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی
		۹۹۰۱-۱	T		هیئت‌های گردشگری بین‌المللی

#### ۴- نکات تشریحی کدهای استاندارد رشته فعالیت‌های گردشگری

##### F- ساختمان

۱-۴۵۰۰- خدمات بازرگانی- هتل‌ها، بازسازی و تعمیر مکان‌های خرده‌فروشی و ... این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از کار ساخت، بازسازی و تعمیر ساختمان‌هایی که متعلق به واحدهای خصوصی بوده و توسط این بخش اداره می‌شود و به عنوان اقامتگاه‌های موقتی، رستوران‌ها، تئاترها و سینماها، باشگاه‌های شبانه، کازینوها و فعالیت‌های خدمات یا خرده‌فروشی مشابه که گردشگران مشتری آن هستند، مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۲-۴۵۰۰- خدمات تفریحی- میدین اسکی، زمین‌های گلف این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ساخت، نوسازی یا تعمیر پروژه‌هایی غیر از ساختمان‌ها، شامل تفریحگاه‌های اسکی، زمین‌های گلف، استخرهای شنا، آمفی تئاترها، زمین‌های بازی و دیگر تسهیلات تفریحی.

۳-۴۵۰۰- کارهای عمرانی- خدمات حمل و نقل، پایانه‌ها، سدها این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ساخت، نوسازی یا تعمیر پروژه‌های عمومی که به طور قابل توجهی مورد درخواست و نیاز گردشگران می‌باشد، شامل پایانه‌های هوایی، اتوبوس و راه‌آهن، بندرگاه‌های تفریحی عمومی، سدهایی که در پشت آن‌ها دریاچه‌هایی برای استفاده تفریحی ایجاد شده‌اند و جاده‌ها و ریل‌ها.

۴-۴۵۰۰- اقامتگاه‌های تفریحی- خانه‌های دوم، خانه‌های مخصوص تعطیلات این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ساخت، نوسازی یا تعمیر املاک خصوصی، اقامتگاه‌های ثانویه از قبیل خانه‌های شخصی که گاهی مورد استفاده قرار می‌گیرند، خانه‌های فصلی، تفریحگاه‌های آپارتمانی، واحدهای مشترک، اتاقک‌ها و کلبه‌ها.

**G- عمده‌فروشی و خرده‌فروشی**

**۵۰ فروش و نگهداری وسایل نقلیه موتوری و سوخت آن‌ها**

**P ۵۰۱۰ فروش وسایل نقلیه موتوری**

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از عمده‌فروشی و خرده‌فروشی وسایل نقلیه موتوری شخصی نو یا دست دوم شامل خودروهای سواری، کامیون‌های سبک و کاروان‌ها، تریلرها و وسایل نقلیه تفریحی.

**P ۵۰۲۰ تعمیر و نگهداری وسایل نقلیه موتوری**

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات و نگهداری وسایل نقلیه موتوری شخصی.

**P ۵۰۳۰ فروش قطعات و لوازم وسایل نقلیه موتوری**

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از عمده‌فروشی و خرده‌فروشی لاستیک، باتری و دیگر لوازم خودروهای موتوری، لوازم و وسایل اضافی که ارتباطی با فروش خود وسیله نقلیه نداشته باشد.

**P ۵۰۴۰ فروش، تعمیر و نگهداری موتور سیکلت‌ها**

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات در زمینه موتور سیکلت‌ها، ماشین‌های برف پیما و لوازم و قطعات آن‌ها.

**P ۵۰۵۰ خرده‌فروشی سوخت وسایل نقلیه موتوری**

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی سوخت (بنزین موتور، بنزین، سوخت موتور و گاز مایع) روغن‌های موتور و صنعتی، سوخت دیزل و نفت سفید برای وسایل نقلیه موتوری و موتور سیکلت‌ها.

### **G ۵۲۱ معاملات خرده‌فروشی غیر تخصصی**

**P ۵۲۱۱** خرده‌فروشی مواد غذایی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها شامل خرده‌فروشی مواد غذایی برای تهیه و مصرف در منازل شامل خانه‌های دوم، خانه‌های شراکتی و اقامتگاه‌های تجاری می‌باشد.

**P ۵۲۱۹** سایر معاملات خرده‌فروشی غیر تخصصی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی اقلام غیر غذایی که توسط گردشگران خریداری می‌شود.

### **G ۵۲۲ خرده‌فروشی تخصصی مواد غذایی**

**P ۵۲۲۰** خرده‌فروشی مواد غذایی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی اقلام غذایی ویژه مانند گوشت، میوه و سبزیجات یا غذاهای دریایی برای پخت در منازل و مصرف در خانه‌های دوم، املاک شراکتی و اقامتگاه‌های تجاری.

### **G ۵۲۳ سایر خرده‌فروشی‌های تخصصی**

**P ۵۲۳۱** خرده‌فروشی مواد دارویی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی داروهای تجویزی و غیر تجویزی و همچنین خرده‌فروشی در زمینه‌های مشابه از قبیل لوازم آرایشی و زیبایی.

**P ۵۲۳۲** خرده‌فروشی منسوجات، پوشاک، انواع پاپوش و کالاهای چرمی

**۱- ۵۲۳۲** خرده‌فروشی ملزومات سفر، منسوجات

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی منسوجات مرتبط با لوازم سفر شامل پارچه، مواد اولیه بافت و پرده‌های نقش‌دار، ملافه، رومیزی و حوله.

۲- ۵۲۳۲ خرده‌فروشی ملزومات سفر، پوشاک

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی پوشاک سفر شامل لباس برای گشت‌های دریایی، لباس‌های تفریحات خارج از خانه مانند لباس‌های مخصوص هوای گرم و سرد و پوشاک تخصصی دیگر.

۳- ۵۲۳۲ خرده‌فروشی ملزومات سفر، پاپوش و کالاهای چرمی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی پاپوش و کالاهای چرمی مرتبط با سفر به جز چمدان، شامل کفش‌های پیاده‌روی، پوتین‌های پیاده‌روی و صندل‌ها.

۴- ۵۲۳۲ خرده‌فروشی ملزومات سفر، چمدان

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی چمدان و جامه‌دان‌های بزرگ، کیسه خواب، کیف لوازم اصلاح و آرایش و جلد گذرنامه و کیف پول.

۵- ۵۲۳۲ سایر خرده‌فروشی‌های ملزومات سفر در فروشگاه‌های تخصصی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی سایر ملزومات سفر شامل ساعت‌های زنگ‌دار سفری، مبدل‌های الکتریکی و دیگر ابزار الکتریکی که ویژه نیازهای سفر طراحی شده‌اند.

### **P ۵۲۳۹ سایر فروشگاه‌های تخصصی خرده‌فروشی**

۱- ۵۲۳۹ خرده‌فروشی لوازم غواصی و غواصی با ماسک اکسیژن این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی تجهیزات غواصی و شنای زیر آب.

۲- ۵۲۳۹ خرده‌فروشی لوازم اسکی این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی لباس، ملزومات و تجهیزات اسکی.

۳- ۵۲۳۹ خرده‌فروشی لوازم برپا کردن اردو و پیاده‌روی این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی چادرهای اقامتی، کوله‌پشتی و سایر لوازم و تجهیزات برپا کردن اردو و پیاده‌روی.

۴- ۵۲۳۹ خرده‌فروشی لوازم شکار و ماهیگیری این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی تفنگ، مهمات، لباس شکار و سایر تجهیزات شکار، چوب ماهیگیری، نخ و قرقره، طعمه و سایر تجهیزات ماهیگیری.

۵- ۵۲۳۹ فروش لوازم و خدمات عکاسی این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی دوربین شامل دوربین ویدئویی، فیلم و دیگر لوازم و تجهیزات عکاسی و چاپ فیلم.

۶- ۵۲۳۹ خرده‌فروشی هدیه و سوغات این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی هدیه، سوغات و هدیه‌های تبلیغاتی.

۷- ۵۲۳۹ خرده‌فروشی سایر وسایل حمل و نقل این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از خرده‌فروشی قایق‌ها، قایق بادبانی، سایر قایق‌ها و هواپیماهای تفریحی.



### **G ۵۲۴ خرده‌فروشی کالاهای دست دوم**

۱- ۵۲۴۰ خرده‌فروشی عتیقه

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها خرده‌فروشی مبلمان عتیقه و دیگر لوازم خانگی، کتاب‌های خطی و کمیاب و آثار هنری می‌باشد.

### **G ۵۲۵ خرده‌فروشی خارج از فروشگاه‌ها**

P ۵۲۵۲ خرده‌فروشی در دکه‌ها و بازارها

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها خرده‌فروشی در غرفه‌ها، بازارها و دکه‌های کنار خیابان و بزرگراه‌ها می‌باشد.

### **H- هتل‌ها و رستوران‌ها**

#### **۵۵ هتل‌ها و رستوران‌ها**

#### **۵۵۱ هتل‌ها، مکان‌های برپایی اردو و سایر اقامتگاه‌های تجاری**

#### **T ۵۵۱۰ هتل‌ها، مکان‌های برپایی اردو و سایر اقامتگاه‌های تجاری**

۱- ۵۵۱۰ هتل‌ها و متل‌های دارای رستوران

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات اتاق کرایه‌ای برای مدت زمان کوتاه به همراه امکانات رستوران در ازای کرایه واحد برای عموم مردم که شامل هتل‌ها، هتل برای رانندگان (که از اتاق‌ها به محل پارک وسیله نقلیه دسترسی وجود دارد)، متل‌های دارای محوطه برای خودروها، مهمانسراها و هتل‌های فصلی می‌شود.

۲- ۵۵۱۰ هتل‌ها و متل‌های بدون رستوران

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات اتاق کرایه‌ای برای مدت زمان کوتاه بدون امکانات رستوران در ازای کرایه واحد برای عموم مردم که شامل هتل‌ها، هتل برای رانندگان (که از اتاق‌ها به محل پارک وسیله نقلیه

## ۱۰۰ ————— توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

دسترسی وجود دارد)، متل‌های دارای محوطه پارک خودرو، مهمانسراها و هتل‌های فصلی می‌شود.

### ۳- ۵۵۱۰ استراحتگاه‌ها و پناهگاه‌ها

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات کوتاه مدت تخصصی، اغلب برای مسافران جوان، که شامل استراحتگاه‌ها و پناهگاه‌ها در محیط‌های شهری و روستایی است.

### ۴- ۵۵۱۰ مکان‌های برپایی اردو شامل مکان‌های استقرار کاروان

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات اقامت شبانه یا کوتاه مدت برای اردو زدن، چادر زدن، استقرار وسایل نقلیه تفریحی، استقرار تریلرها یا کاروان‌ها.

### ۵- ۵۵۱۰ اقامتگاه‌های تندرستی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فراهم کردن محل اقامت کرایه‌ای کوتاه مدت برای عموم با خدمات ویژه تناسب جسمانی و تندرستی یا تسهیلات چشمه‌های آب معدنی.

استثناها: چنین تسهیلاتی بدون اقامتگاه، تحت پوشش ۱-۹۲۴۱ قرار می‌گیرد.

### ۹- ۵۵۱۰ سایر خدمات تأمین مکان‌های اجاره‌ای طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

این طبقه شامل واحدهایی است که وظیفه آن‌ها فراهم کردن امکانات اقامت کوتاه مدت و خدماتی است که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده‌اند، که شامل خدمات مرتبط با واگن‌های تخت‌خواب‌دار است که خارج از راه‌آهن حرکت می‌کنند، یا فراهم کردن اقامت کوتاه مدت با یا بدون غذا فقط برای اعضا یا مشتریان، از جمله باشگاه‌های اقامتی.

**H ۵۵۲ رستوران‌ها، غذاخوری‌ها و بارها**

**P ۵۵۲۰ رستوران‌ها، غذاخوری‌ها و بارها**

## توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

۱- ۵۵۲۰ بارها و سایر مکان‌های سرو نوشیدنی این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فروش و سرو نوشابه‌های الکلی با یا بدون غذا و تفریحات و سرگرمی برای عموم مردم.

۲- ۵۵۲۰ رستوران با کلیه خدمات این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها فروش و سرو غذای آماده با یا بدون نوشابه‌های الکلی و سرگرمی به عموم مردم که پشت میزها نشسته‌اند می‌باشد.

۳- ۵۵۲۰ رستوران‌های سرو غذاهای سرپایی و کافه تریاها این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فروش غذای آماده به عموم مردم پشت یک پیشخوان بدون خدمات میز.

۴- ۵۵۲۰ مؤسسه‌های تهیه غذا، مسئولان تدارک غذا (کترینگ) این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها سرو غذای آماده با یا بدون نوشابه‌های الکلی در مؤسسه‌ها و سازمان‌ها مانند دانشگاه‌ها، پایگاه‌های نظامی و هواپیماهای تجاری می‌باشد.

۵- ۵۵۲۰ دکه‌های فروش مواد غذایی، دستفروش‌ها، دکه‌های فروش تنقلات این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فروش غذای آماده به عموم مردم در غرفه‌ها و دکه‌های فضای باز ثابت یا متحرک.

۶- ۵۵۲۰ باشگاه‌های شبانه و تئاترهای دارای رستوران این طبقه شامل واحدهایی است که در کنار فعالیت اصلی که سرگرم کردن مشتریان است، غذا یا نوشابه سرو می‌نمایند. (صرف نظر از این که کدام یک از این‌ها منبع اصلی درآمد آن‌ها است.)

## I- حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات

### ۶۰ حمل و نقل زمینی، حمل و نقل از طریق لوله

#### ۶۰۱ حمل و نقل با راه‌آهن

#### P ۶۰۱۰ حمل و نقل با راه‌آهن

۱- ۶۰۱۰ خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن بین شهری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فراهم نمودن کلیه خدمات حمل و نقل مسافری با راه‌آهن، شامل خدمات بین‌المللی و داخلی بین شهرها یا مراکز اصلی و مهم شهری.

استثناها: خدمات مربوط به واگن‌های تختخواب‌دار راه‌آهن که در طبقه ۵۵۱۰ رده‌بندی شده‌اند (هتل‌ها، محل‌های مخصوص برپایی اردو و انواع دیگر محل‌های اقامت کوتاه مدت، نگاه کنید به ۵۵۱۰-۱) و خدمات واگن‌های رستوران قطار که در طبقه ۵۵۲۰ رده‌بندی شده‌اند (رستوران‌ها، بارها و غذاخوری‌ها، نگاه کنید به ۵۵۲۰-۴) در صورتی که توسط واحدهای جداگانه انجام شوند. حمل و نقل توسط خطوط راه‌آهن کلان شهرها در طبقه ۶۰۲۱ قرار گرفته است (سایر خدمات حمل و نقل زمینی مسافر با برنامه زمانی، نگاه کنید به ۶۰۲۱-۳).

۲- ۶۰۱۰ خدمات گشت‌های ویژه با راه‌آهن

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات در قطارهای مسافری که ویژه سفرهای تفریحی و تماشای مناظر طراحی شده‌اند.

#### ۶۰۲ سایر خدمات حمل و نقل زمینی

P ۶۰۲۱ سایر خدمات حمل و نقل زمینی مسافر با برنامه زمانی

۱- ۶۰۲۱ اتوبوس‌های بین شهری با برنامه زمانی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها ارائه خدمات حمل و نقل جاده‌ای با برنامه زمانی به وسیله اتوبوس، برای انتقال مسافران بین شهرها یا بین مراکز شهری عمده می‌باشد.

۲- ۶۰۲۱ اتوبوس‌های گشت‌های راه دور

## توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها ارائه خدمات گشت‌های راه دور توسط اتوبوس می‌باشد که نوعاً شامل سفرهای سیاحتی و بازدید از مناظر زیبا یا بازدید از مناطق وسیع در سراسر کشور می‌شود.

استثناها: اتوبوس‌های کرایه‌ای در بستی محلی، گشت‌های محلی یا سفرهای کوتاه زیر

طبقه

۶۰۲۲-۳، وسایل نقلیه برای گشت‌های محلی قرار می‌گیرند.

۶۰۲۱-۳ خدمات ترانزیت محلی و کلان شهرها با برنامه زمانی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک خدمات مربوط به سفرهای روزانه در داخل کلان شهرها بر پایه یک برنامه زمانی، به وسیله اتوبوس، تراموا، واگن برقی، وسیله نقلیه ریلی سبک، اتوبوس برقی، مترو یا قطار هوایی که به وسیله شهرداری یا شرکت‌های خصوصی اداره می‌شوند.

۶۰۲۱-۴ وسایل نقلیه ویژه با برنامه زمانی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها تدارک خودروهای با برنامه زمانی برای مقاصد خاص مانند فرودگاه‌ها، پایانه‌ها یا خودروهای تجاری مختص مهمان می‌باشد.

## ۶۰۲۲ P سایر خدمات حمل و نقل زمینی مسافر بدون برنامه زمانی

۶۰۲۲-۱ تاکسی‌ها

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تهیه و تدارک خودروهای کرایه‌ای که برای استفاده‌ی اختصاصی یا شراکتی توسط مراکز تلفنی اداره می‌شوند.

۶۰۲۲-۲ وسایل نقلیه با راننده

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک وسیله نقلیه با راننده بر اساس سفر یا مدت زمان مورد استفاده که عموماً برای استفاده اختصاصی شخص کرایه کننده و همراهانش می‌باشد.

۳- ۶۰۲۲ وسایل نقلیه برای گشت‌های محلی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک سفرهایی که توسط وسایل نقلیه‌ای از نوع اتوبوس یا مانند آن انجام می‌گیرد و برای استفاده بازدید کنندگان و گروه‌ها با خرید بلیط امکان‌پذیر است.

۴- ۶۰۲۲ اتوبوس‌های دربستی، سفرهای کوتاه دستجمعی (بازدید یک روزه)

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک اتوبوس یا وسایل شبیه آن، که جهت استفاده گروه‌های بازدیدکننده به صورت دربستی مهیا می‌شود و مبنای محاسبه کارمزد بر اساس ساعات استفاده و یا رفت و برگشت به مقصد خاص می‌باشد.

استثنا: اتوبوس‌های گشت‌های راه دور که به طور معمول در یک مسیر جاده‌ای استاندارد رفت و آمد می‌کنند تحت کد ۲-۶۰۲۱، اتوبوس‌های گشت‌های راه دور دسته‌بندی می‌شوند.

۵- ۶۰۲۲ وسایل نقلیه‌ای که توسط انسان یا حیوان کشیده می‌شوند

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه آن‌ها تدارک خدمات گشت یا تاکسی توسط وسایل نقلیه‌ای است که به وسیله انسان یا حیوان کشیده می‌شود. مانند درشکه‌های ریکشا، سه چرخه‌های پایی و کالسکه‌های اسب‌دار.

## ۶۱ حمل و نقل آبی

### ۶۱۱ حمل و نقل آبی در دریا و آب‌های ساحلی

#### ۶۱۱۰ P حمل و نقل آبی در دریا و آب‌های ساحلی

۱- ۶۱۱۰ کشتی‌های تفریحی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک شناورهایی که مخصوص اقامت تعداد زیادی مسافر برای مقاصد سیاحتی و تفریحی و بازدید از مناظر دیدنی باشد و اولویت در راحتی و لذت بردن مسافر از اقامت در این شناورها است نه در سریع‌تر رسیدن مسافر به مقصد.

۲- ۶۱۱۰ کرایه کشتی با خدمه

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک کشتی‌های کرایه‌ای با خدمه برای استفاده تفریحی صرف نظر از این که کشتی در دریا، آب‌های ساحلی یا داخلی حرکت می‌کند.

استثناها: کرایه کشتی بدون خدمه برای اهداف بازرگانی در طبقه ۷۱۱۲، اجاره تجهیزات حمل و نقل آبی، قرار می‌گیرد. این مورد نوعاً خارج از حوزه توجه گردشگری است. کرایه قایق‌های بدون خدمه برای مقاصد تفریحی در طبقه ۹۲۴۹ و همچنین ۷۱۳۰، کرایه کالاهای خانگی و شخصی قرار گرفته است.

۶۱۲ حمل و نقل در آب‌های داخلی

P ۶۱۲۰ حمل و نقل در آب‌های داخلی

۱- ۶۱۲۰ حمل و نقل مسافر در آب‌های داخلی با امکانات اقامتی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها تدارک سفرهای آبی در آب‌های داخلی، دریاچه‌ها و دریاها به همراه ارائه امکانات اقامتی برای خواب و اقامت مسافر می‌باشد.

۲- ۶۱۲۰ گشت‌های محلی در آب‌های داخلی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها تدارک و ارائه خدمات گشت محلی توسط قایق، داخل و یا اطراف بنادر بزرگ و یا آب‌های محلی می‌باشد.

۳- ۶۱۲۰ تاکسی‌ها و اتوبوس‌های دریایی در آب‌های داخلی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها تدارک خدمات کرایه تاکسی‌های آبی اطراف بنادر و اتوبوس‌های دریایی به منظور خدمات حمل و نقل بین ایستگاه‌ها و پایانه‌های اصلی می‌باشد.

۶۲ حمل و نقل هوایی

۶۲۱ حمل و نقل هوایی با برنامه زمانی

T ۶۲۱۰ حمل و نقل هوایی با برنامه زمانی

## ۱۰۶ ————— توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

۱- ۶۲۱۰ حمل و نقل هوایی مسافر با برنامه زمانی  
این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات حمل و نقل هوایی مسافر با برنامه زمانی در خطوط هوایی ثابت.

### ۶۲۲ حمل و نقل هوایی بدون برنامه زمانی

#### T ۶۲۲۰ حمل و نقل هوایی بدون برنامه زمانی

۱- ۶۲۲۰ حمل و نقل هوایی مسافر بدون برنامه زمانی  
این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات هواپیمای دربستی (چارت) و سایر خدمات حمل و نقل هوایی مسافر بدون برنامه زمانی.  
۲- ۶۲۲۰ کرایه هواپیما با خدمه  
این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات هوایی به کرایه‌کنندگان یا گروه کوچکی از کرایه‌کنندگان.

### ۶۳ فعالیت‌های پشتیبانی و کمکی حمل و نقل

#### ۶۳۰ فعالیت‌های پشتیبانی و کمکی حمل و نقل

##### P ۶۳۰۳ سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل

۱- ۶۳۰۳ سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل زمینی  
این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها تهیه و تدارک وسیله نقلیه، خدمه، تجهیزات و خدمات مسافری در مجموعه پایانه‌های اتوبوس‌رانی و راه‌آهن می‌باشد. همچنین شامل واحدهایی است که ارائه خدمات پارک خودرو و سایر وسایل نقلیه در ازای کارمزد را بر عهده دارند و نیز شامل بناهایی مانند پل‌ها، تونل‌ها و جاده‌های عوارضی می‌شود که مسیری را برای وسایل نقلیه در ازای کارمزد مهیا می‌کنند.

##### ۲- ۶۳۰۳ سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل آبی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تأمین خدمه، تجهیزات و خدمات مسافری در یک مجتمع پایانه‌ای آبی برای کشتی‌ها، لنج‌ها، اتوبوس‌های دریایی یا قایق‌ها، چه توسط شرکت‌های حمل و نقل و چه به صورت خصوصی، جهت پهلو گرفتن، انبار، ناوبری، لنگراندازی و فعالیت‌های سدها و آب‌بندها.



۳- ۶۳۰۳ سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل هوایی  
این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک وسیله نقلیه، خدمه، تجهیزات و خدمات مسافری در یک مجتمع پایانه‌ای برای هواپیماهای وابسته به شرکت‌های حمل و نقل خصوصی، شامل تأمین آشپزخانه هواپیما و خدمات کنترل زمینی. همچنین شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها ارائه خدمات به هواپیماها در رابطه با حریم هوایی آن‌ها در فرود، بلند شدن از باند و راهنمایی در طول مسیر می‌باشد. استثناءها: خدمات خرده‌فروشی و غذا، تأمین سوخت وسیله نقلیه و تعمیر و نگهداری آن در پایانه‌ها توسط فروشندگان که در ۶۳۰۳ آمده است تحت پوشش طبقه‌بندی‌های مناسب خود در رده‌های خرده‌فروشی قرار می‌گیرند.

#### **P ۶۳۰۴ آژانس‌های مسافرتی، برگزارکنندگان گشت و راهنمایان گردشگران**

##### **۱- ۶۳۰۴ آژانس‌های مسافرتی**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات به مسافران و گردشگران، ارائه اطلاعات مسافرتی به گردشگران، مشاوره و برنامه‌ریزی، ترتیب دادن گشت‌ها، خدمات اقامتی و خدمات حمل و نقل که شامل تهیه بلیط می‌شود.

##### **۲- ۶۳۰۴ برگزارکنندگان گشت‌های مسافرتی و عمده‌فروشان گشت‌ها**

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات طراحی گشت‌ها، تدارک و ترتیب دادن سفرها برای فروش به مسافران و گردشگران از طریق آژانس‌های مسافرتی. همچنین شامل ارائه خدمات گشت توسط برگزارکنندگان گشت‌ها به طور مستقیم به مسافران و گردشگران می‌باشد.

##### **۳- ۶۳۰۴ دفاتر فروش بلیط که بخشی از شرکت‌های حمل و نقل نیستند**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک دفاتر فروش بلیط مستقل که خدمات فروش بلیط هواپیما، اتوبوس، کشتی و قطار و تعیین مسیر برای مسافران را بر عهده دارد.

## ۱۰۸ ————— توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

۴- ۶۳۰۴ راهنمایان گردشگران

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات راهنمایی گردشگری به مسافران و گردشگران.

### J. واسطه‌گری‌های مالی

۶۵ واسطه‌گری‌های مالی به جز بیمه یا بازنشستگی

۶۵۱ واسطه‌گری‌های پولی

P ۶۵۱۹ سایر واسطه‌گری‌های پولی

۱- ۶۵۱۹ خدمات تبدیل پول‌های رایج

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها فروش پول‌های بین‌المللی به عموم می‌باشد.

۶۵۹ سایر واسطه‌گری‌های مالی

P ۶۵۹۲ سایر خدمات اعطای اعتبار

۶۶۰ تأمین بودجه بیمه و مستمری

P ۶۶۰۱ بیمه عمر

۱- ۶۶۰۱ بیمه مسافرت

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فروش بیمه مرگ در اثر حادثه در مسافرت‌های دور از خانه به عموم.

P ۶۶۰۳ بیمه‌های غیر عمر

### K فعالیت‌های املاک و مستغلات، اجاره و کرایه و کسب و کار

۷۰ فعالیت‌های املاک و مستغلات

۷۰۱ فعالیت‌های املاک و مستغلات شخصی یا اجاره‌ای

P ۷۰۱۰ خرید و فروش املاک شخصی یا اجاره‌ای

۱- ۷۰۱۰ خرید و فروش املاک شخصی یا اجاره‌ای گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از خرید و فروش مستغلات گردشگری، چه شخصی و چه استیجاری به منظور فعالیت‌های آخر هفته و تفریحی وابسته به گردشگری که شامل املاک مسکونی یا تجاری می‌شود.

#### ۷۰۲ فعالیت‌های املاک و مستغلات بر اساس کارمزد یا قرارداد

۷۰۲۰P اجاره دادن املاک شخصی یا اجاره‌ای

۷۰۲۰-۱ اجاره دادن املاک شخصی یا اجاره‌ای گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از اجاره دادن یا اجاره کردن آپارتمان‌های مبله، اتاق‌ها، خانه‌ها، آپارتمان‌ها، واحدهای اقامتی مشارکت زمانی، اتاق‌ها و کلبه‌ها برای گردشگران.

#### ۷۰۳ آژانس‌های املاک و مستغلات

۷۰۳۰P آژانس‌های املاک و مستغلات

۷۰۳۰-۱ آژانس‌های املاک و مستغلات برای املاک گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از فعالیت‌های آژانس‌های املاک و مستغلات گردشگری که شامل واسطه‌گری در خرید و فروش، قیمت‌گذاری و مدیریت املاک می‌شود.

۷۰۳۰-۲ مدیریت املاک گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها انجام خدمات مدیریت سکونت‌گاه‌های اجاره داده شده به گردشگران از طرف صاحبان آن‌ها می‌باشد.

#### ۷۱ کرایه ماشین‌آلات و تجهیزات بدون متصدی

۷۱۱ کرایه تجهیزات حمل و نقل

۷۱۱۱P کرایه تجهیزات حمل و نقل زمینی

۷۱۱۱-۱ کرایه خودرو

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از کرایه دادن روزانه و کوتاه مدت خودرو، وانت و وسایل نقلیه بیابانی، تماماً بدون راننده.

۷۱۱۱-۲ کرایه موتور سیکلت

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از کرایه روزانه و کوتاه مدت موتور سیکلت، موتور گازی و سایر وسایل حمل و نقل موتوری دارای کمتر از چهار چرخ.

۷۱۱۱-۳ کرایه وسایل نقلیه تفریحی، واگن و کاروان

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از کرایه روزانه و کوتاه مدت اتومبیل‌های تفریحی، کاروان‌ها و واگن‌های یدک بدون راننده. این وسایل نقلیه نوعاً از امکانات رفاهی برای خواب و استراحت برخوردار هستند. واحدهایی که فعالیت اصلی آن‌ها هواپیمای کرایه‌ای است، تحت کد ۱-۷۱۱۳ K طبقه‌بندی شده‌اند. واحدهایی که عمدتاً در زمینه کرایه قایق فعالیت می‌کنند تحت کد ۱-۷۱۳۰ K قرار می‌گیرند. واحدهایی که در زمینه کرایه اتومبیل، کامیون و موتور سیکلت بدون راننده فعالیت می‌کنند در ۱-۷۱۱۱ K و ۲-۷۱۱۱ K طبقه‌بندی شده‌اند.

۷۱۱۳ کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی

۷۱۱۳-۱ کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی برای استفاده شخصی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از کرایه دادن هواپیما، گلابدر (هواپیمای بدون موتور)، بالگرد و دیگر انواع هواپیما به افراد.

۷۱۳ کرایه کالاهای خانگی و شخصی

۷۱۳۰P کرایه کالاهای خانگی و شخصی

۷۱۳۰-۱ کرایه شناور و تجهیزات وابسته

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها اجاره روزانه و کوتاه مدت قایق و تسهیلات لنگرگاهی به عموم می‌باشد.

۷۱۳۰-۲ کرایه اسب‌های سوارکاری

## توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از کرایه یک‌روزه یا کوتاه مدت اسب به منظور سوارکاری به عموم.

۳-۷۱۳۰ کرایه دوچرخه

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی‌شان عبارت است از کرایه دوچرخه به صورت یک‌روزه یا کوتاه مدت به عموم.

۴-۷۱۳۰ کرایه تجهیزات اسکی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از کرایه یک‌روزه یا کوتاه مدت تجهیزات اسکی.

۵-۷۱۳۰ کرایه کالاهای وابسته به گردشگری که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده است  
این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها در زمینه تجهیزات و لوازم تفریحی، وسایل نقلیه و سایر مواردی می‌باشد که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده است.

### ۷۳ K تحقیق و توسعه

۷۳۲ تحقیق و توسعه در علوم اجتماعی

۷۳۲۰P تحقیق و توسعه در علوم اجتماعی

۱-۷۳۲۰ تحقیقات گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تحقیقات اقتصادی، جامعه‌شناسی، فرهنگی، زیست محیطی و جغرافیایی مرتبط با گردشگری. تحقیقات بازار با کد ۱-۷۴۱۳ تحقیقات بازار گردشگری، طبقه‌بندی شده است.

### ۷۴ سایر فعالیت‌های کسب و کار

۷۴۱ مشاوره حقوقی، حسابداری، دفترداری و حسابرسی، مشاوره مالیاتی،

نظرسنجی و تحقیق بازار، مشاوره مدیریتی و کسب و کار

۷۴۱۳P تحقیقات بازار و نظرسنجی

۱-۷۴۱۳ تحقیقات بازار گردشگری

## ۱۱۲ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تحقیقات در مورد بازارهای گردشگری داخلی یا بین‌المللی، با یا بدون نظرسنجی.

### **۷۴۱۴P فعالیت‌های مشاوره کسب و کار و مدیریت**

۷۴۱۴-۱ خدمات مشاوره کسب و کار و مدیریت گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه مشاوره و توصیه‌های کارشناسی و تخصصی در مورد مدیریت امور گردشگری.

### **۷۴۲ معماری، مهندسی و سایر فعالیت‌های فنی**

#### **۷۴۲۱P معماری و مهندسی**

۷۴۲۱-۱ معماری و مهندسی گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از طراحی امکانات و ساختمان‌های گردشگری، مانند اقامتگاه‌های اسکی، زمین گلف، آمفی تئاترها و مجتمع‌های تفریحی.

### **۷۴۳ تبلیغات**

#### **۷۴۳۰P تبلیغات**

۷۴۳۰-۱ تبلیغات گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از تهیه و اجرای تبلیغات به صورت چاپی یا از طریق پخش در رسانه‌های صوتی و تصویری یا به صورت تبلیغات در فضای آزاد برای کسب و کار گردشگری در ازای کارمزد یا بر اساس قرارداد.

### **۷۴۹ فعالیت‌های کسب و کار طبقه‌بندی نشده در جای دیگر**

#### **۷۴۹۴P فعالیت‌های عکاسی**

۷۴۹۴-۱ عکاس‌های گذرنامه

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از عکس‌برداری از عموم برای گذرنامه.

### **P ۷۴۹۹ سایر فعالیت‌های کسب و کار طبقه‌بندی نشده در جای دیگر**

۷۴۹۹-۱ خدمات ترجمه

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از تهیه ترجمه مدارک از یک زبان به زبان دیگر، یا ترجمه شفاهی برای عموم.

L اداره امور عمومی

۷۵ اداره امور عمومی و دفاع؛ تأمین اجتماعی اجباری

۷۵۱ اداره امور ایالتی

P ۷۵۱۱ فعالیت‌های خدمات عمومی کلی

۷۵۱۱-۱ گمرک

این طبقه شامل واحدهای دولتی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها جمع‌آوری و دریافت عوارض گمرکی و جریمه‌های مربوط به کالاهای به همراه آورده یا فرستاده شده به داخل کشور توسط گردشگران می‌باشد.

۷۵۱۱-۲ مالیات، کارمزدها، جریمه‌ها، تعرفه‌ها

این طبقه شامل واحدهای دولتی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از جمع‌آوری مالیات‌ها، جریمه‌ها، کارمزدها از گردشگران یا از واحدهایی که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها ارائه خدمات به گردشگران است، شامل عوارض ورودی و خروجی، هزینه‌های فرودگاهی و مالیات‌ها و کارمزدهای مشابه.

۷۵۱۱-۳ دفاتر اطلاع‌رسانی

این طبقه شامل واحدهای دولتی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تهیه نقشه‌ها، بروشورها، جزوه‌های راهنما و اطلاعات در مورد مسیرها، خدمات، امکانات، فستیوال‌ها و دیگر فعالیت‌های مورد علاقه گردشگران.

P ۷۵۱۲ فعالیت‌های مؤسسه‌های خدماتی

۷۵۱۲-۱ ارائه خدمات مرتبط با حمل و نقل

این طبقه شامل واحدهای دولتی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات حمل و نقل بین شهری و سایر خدمات تأمین حمل و نقل برای گردشگران.

۷۵۱۲-۲ تأمین خدمات فرهنگی، تفریحی

این طبقه شامل واحدهای دولتی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از اداره موزه‌ها، محوطه‌های تاریخی، باغ‌های جانور شناسی، باغ‌های گیاه شناسی، باغ‌های نگهداری از گیاهان خاص، پارک‌ها، جنگل‌ها، پارک‌های حیات وحش و دیگر امکانات فرهنگی تفریحی مورد استفاده عموم.

۷۵۱۳ P مقررات کسب و کار

۷۵۱۳-۱ اداره امور گردشگری

این طبقه شامل واحدهای دولتی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تنظیم مقررات، صدور مجوز و بازرسی از امکانات و تسهیلات گردشگری، با یا بدون ارائه کمک‌های بازاریابی.

۷۵۱۳-۲ مقررات مربوط به فعالیت‌های حمل و نقل خصوصی

این طبقه شامل واحدهای دولتی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از سامان بخشیدن، صدور مجوز و نظارت بر خدمات حمل و نقل بین شهری و امکاناتی از قبیل فرودگاه‌ها، کنترل ترافیک هوایی، حمل و نقل آبی (عمومی و خصوصی) و دیگر روش‌های حمل و نقل که معمولاً مورد استفاده گردشگران قرار می‌گیرد.

۷۵۱۳-۳ مقررات ماهیگیری و شکار

این طبقه شامل واحدهای دولتی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها سامان بخشیدن به فعالیت‌های ماهیگیری و شکار و صدور مجوز و نظارت بر این فعالیت‌ها و تسهیلات مورد استفاده است.

۷۵۱۳-۴ اداره امور توسعه اقتصادی و منطقه‌ای

این طبقه شامل واحدهای دولتی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ترویج و توسعه گردشگری و فعالیت‌هایی که به گردشگری خدمات ارائه می‌کنند.



**۷۵۱۳-۵ تأمین زیر ساخت حمل و نقل**

این طبقه شامل واحدهای دولتی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ساخت و اداره‌ی جاده‌ها، پایانه‌ها، بنادر، بزرگراه‌های دارای عوارض، پل‌ها، لنگرگاه‌ها و دیگر زیر ساخت‌های حمل و نقل.

**۷۵۲ تأمین خدمات اجتماعی**

**P ۷۵۲۱ امور اتباع خارجی**

۱-۷۵۲۱ صدور روادید، امور کنسولی

این طبقه شامل واحدهای دولتی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از صدور روادید و اداره سفارت‌خانه‌ها و دفاتر کنسولی در کشورهای دیگر.

**P ۷۵۲۳ امنیت و نظم عمومی**

۱-۷۵۲۳ پلیس ویژه، مرزبانان، امنیت فرودگاه

این طبقه شامل واحدهای دولتی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از اجرای قانون، ایمنی عبور و مرور، پلیس و دیگر فعالیت‌های مربوط به اعمال قانون و حفظ نظم در مرزها، بنادر و پایانه‌های بین‌المللی حمل و نقل و امکانات و فعالیت‌های گردشگری.

**M آموزش**

**۸۰ آموزش**

**۳ ۸۰ آموزش عالی**

P ۸۰۳۰ آموزش عالی

۱-۸۰۳۰ مدرسه‌های هتلداری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک دوره‌های دانشگاهی و اعطای مدرک در مدیریت و اداره هتل.

۲-۸۰۳۰ برنامه‌های آموزش گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از تدارک دوره‌های دانشگاهی و اعطای مدرک در زمینه گسترش گردشگری و مدیریت سفر، بدون این که تنها به یک بخش از فعالیت گردشگری که مربوط به ارائه خدمات به گردشگران می‌شود اکتفا کند.

۳-۸۰۳۰ مدارس مدیریت پارک‌ها و فضاهای تفریحی

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه دوره‌های دانشگاهی و اعطای مدرک در مدیریت و اداره پارک‌ها و تسهیلات تفریحی، اعم از عمومی یا خصوصی.

۴-۸۰۳۰ آموزش مرتبط با گردشگری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه دوره‌های دانشگاهی و اعطای مدرک در اداره و مدیریت واحدهای خصوصی که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات به گردشگران به استثنای مدارس هتلداری و برنامه‌های آموزشی گردشگری.

۹-۸۰ آموزش بزرگسالان

P-۸۰۹۰ آموزش بزرگسالان

۱-۸۰۹۰ آموزش رانندگی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه آموزش رانندگی با خودرو.

۲-۸۰۹۰ آموزش اسکی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات آموزشی اسکی کوهستانی یا اسکی اسکاندیناویایی (شمال اروپا) در صورتی که این فعالیت‌ها بخشی از یک برنامه دانشگاهی نباشد.

۳-۸۰۹۰ آموزش شنا و غواصی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات آموزش شنا و شیرجه، غواصی و استفاده از لوازم مربوط به آن‌ها، در صورتی که این فعالیت‌ها بخشی از یک برنامه دانشگاهی نباشند.

۴-۸۰۹۰ آموزش پرواز

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت‌های ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه آموزش‌های پرواز با هواپیما، گلايدر (هواسر)، بالگرد و سایر وسایل نقلیه هوایی، در صورتی که این فعالیت‌ها بخشی از یک برنامه دانشگاهی نباشد.

۵-۸۰۹۰ آموزش قایقرانی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات آموزشی دریانوردی، قایق بادبانی، موج سواری، کلک سواری، استفاده از کانو و دیگر شناورها، در صورتی که این فعالیت‌ها بخشی از یک برنامه دانشگاهی نباشد.

۹-۸۰۹۰ آموزش‌های گردشگری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات آموزشی در زمینه فعالیت‌های گردشگری یا استفاده از لوازم مربوط به آن، در صورتی که این فعالیت‌ها بخشی از یک برنامه دانشگاهی نباشد.

N خدمات بهداشتی و اجتماعی

O سایر خدمات جمعی، اجتماعی و شخصی

۹۱ فعالیت‌های سازمان‌های دارای عضو طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

**۹۱۱ فعالیت‌های سازمان‌های کسب و کار، کارفرمایی و سازمان‌های تخصصی**

**P ۹۱۱۱ فعالیت‌های سازمان‌های کسب و کار و کارفرمایی**

۱-۹۱۱۱ دفاتر بازدیدکنندگان و کنگره‌ها

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها ارائه خدمات ترویج بازدید از شهرها یا مناطق خاص برای اعضا، به ویژه کسب و کار است.

**P ۹۱۱۲ فعالیت‌های سازمان‌های تخصصی**

۱-۹۱۱۲ فعالیت‌های سازمان‌های تخصصی مرتبط با گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات به اعضا شامل سازمان‌هایی که توجه و علاقه خاصی به گردشگری دارند، مانند تحقیق، تحلیل و سایر زمینه‌های مورد علاقه.

**۹۱۲ فعالیت‌های اتحادیه‌های صنفی**

**P ۹۱۲۰ فعالیت اتحادیه‌های صنفی**

۱-۹۱۲۰ فعالیت‌های اتحادیه‌های صنفی مرتبط با گردشگری

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه نمایندگی و خدمات به اعضای اتحادیه‌های صنفی در بخش‌های رشته فعالیت‌های مرتبط با فعالیت گردشگری.

**۹۱۹ فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو**

**P ۹۱۹۹ فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو**

۱-۹۱۹۹ باشگاه‌های مسافرتی

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از نمایندگی و ارائه خدمات به انجمن‌های عضو که در رابطه با مسافرت کار می‌کنند و در ضمن خدمات ویژه و مطلوب به اعضا ارائه می‌دهند.

**۹۱۹۹-۲ انجمن‌های امدادی مسافران**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه و اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات به مسافران دور از خانه که به کمک نیاز دارند.

**۹۲ فعالیت‌های تفریحی، فرهنگی و ورزشی**

**۹۲۱ نمایش فیلم، رادیو، تلویزیون و سایر سرگرمی‌ها**

**P ۹۲۱۲ نمایش فیلم**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از نمایش عمومی فیلم. (سینماها، سالن‌های نمایش فیلم، ...).

**P ۹۲۱۳ فعالیت‌های رادیو و تلویزیون**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات پخش رادیو تلویزیونی اخبار، وضعیت آب و هوا، سرگرمی، خدمات اجتماعی و برنامه‌های دیگر.

**P ۹۲۱۴ هنرهای نمایشی، موسیقی و سایر فعالیت‌های هنری**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه هنرهای نمایشی و موسیقی که شامل جشنواره‌های موسیقی، نمایش‌های تابستانی و جشنواره‌های هنری می‌شود.

### **P ۹۲۱۵ فعالیت نمایندگی‌های فروش بلیط**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از آژانس‌هایی که اقدام به فروش بلیط تئاترها، کنسرت‌ها و رویدادهای ورزشی می‌کنند.

### **P ۹۲۱۹ سایر فعالیت‌های سرگرم کننده طبقه‌بندی نشده در جای دیگر**

۹۲۱۹-۱ پارک‌های سرگرم کننده

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه و ایجاد سرگرمی از طریق شهرهای بازی، پارک‌ها، پارک‌های کودکان، ارائه خدمات سواری و سوارکاری، لوازم سرگرمی، نمایش‌ها، غذاها و خدمات مربوطه. همچنین شامل کاروان‌های شادی و نمایش گاوچران‌ها نیز می‌شود.

۹۲۱۹-۲ سایر فعالیت‌های سرگرمی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات سرگرمی از قبیل سالن‌های رقص و دیسکوتک‌ها و سایر خدمات سرگرمی که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده است.

### **P ۹۲۲ کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و سایر فعالیت‌های فرهنگی**

#### **P ۹۲۳۱ فعالیت‌های کتابخانه و آرشیو**

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها فراهم کردن کتابخانه‌ها و خدمات کتابخانه‌های و آرشیوی می‌باشد.

#### **P ۹۲۳۲ فعالیت‌های موزه و حفاظت از محوطه‌ها و بناهای تاریخی**

۹۲۳۲-۱ انواع موزه‌ها با موضوعات گوناگون

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت‌های ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فراهم کردن موزه‌ها و نمایشگاه‌های موزه در تمام زمینه‌ها، چه با دریافت وجه ورودی و چه به طور رایگان برای عموم.

۹۲۳۲-۲ بناها و محوطه‌های تاریخی

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات حفاظت از محوطه‌ها و بناهای تاریخی برای نمایش به عموم، چه با دریافت وجه ورودی و چه به طور رایگان.

مرکز آمار ایران

**P ۹۲۳۳ باغ‌های جانور شناسی و گیاه‌شناسی و فعالیت‌های حفاظت از ذخائر**

**طبیعی**

۹۲۳۳-۱ باغ‌های جانور شناسی و گیاه شناسی

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات نگهداری باغ‌های گیاه شناسی یا جانور شناسی یا پارک‌های عمومی.

۹۲۳۳-۲ حفاظت از طبیعت و حیات وحش

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از حفظ و نگهداری ذخائر حیات وحش و طبیعت برای نمایش عمومی.

**۹۲۴ فعالیت‌های ورزشی و سایر فعالیت‌های تفریحی**

**P ۹۲۴۱ فعالیت‌های ورزشی**

۹۲۴۱-۱ تسهیلات تناسب اندام

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فراهم کردن امکانات برای تمرین‌های جسمانی، نرمش، تمرین‌های مربوط به سلامتی یا آرامش برای استفاده عموم، از قبیل سالن‌های ورزشی، حمام بخار، سونا و چشمه آب معدنی. استثناء: فعالیت‌های معین در رابطه با تناسب اندام با کد ۹۲۴۱ در ISIC مشخص شده‌اند. اگر این فعالیت‌ها همراه با اقامت کوتاه مدت باشد در این نظام زیر کد (۵۵۱۰- هتل‌ها) دسته‌بندی می‌شوند.

۹۲۴۱-۲ اداره تسهیلات ورزشی

این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از برگزاری نمایش‌های عمومی از رویدادهای ورزشی از قبیل میداين ورزشی، ورزش‌های گروهی پر بیننده و مسیرهای انواع مسابقات.

۹۲۴۱-۳ فعالیت‌های مرتبط با شکار تفریحی

مرکز آمار ایران



این طبقه شامل واحدهایی می‌شود که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از فراهم کردن خدمات تیراندازی که بدون امکانات اقامتگاه است. استثناء: خدمات ارائه شده با اقامت، تحت رده متناسب خود در سری‌های مربوط به ۵۵۱۰ طبقه‌بندی شده است.

۹۲۴۱-۴ سایر فعالیت‌های ورزشی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات به عموم مردم در دیگر زمینه‌های ورزشی که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده است. استثناء: فعالیت‌های شکار با هدف ورزش یا تفریح در طبقه ۹۲۴۱ در ISIC قرار گرفته‌اند. در حالتی که این فعالیت‌ها به همراه اقامت باشند، تحت (۵۵۱۰- هتل‌ها) در این نظام نشان داده می‌شوند.

#### **۹۲۴۹ P سایر فعالیت‌های تفریحی**

۹۲۴۹-۱ اداره پارک‌های تفریحی و ساحل‌ها این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات برای نگهداری پارک‌های تفریحی و ساحل‌های عمومی و خصوصی، برای استفاده مردم چه با پرداخت وجه برای ورود و چه به صورت رایگان. کرایه رختکن، قفسه‌های قفل‌دار، صندلی و ... به استثنای خدماتی که توسط صاحبان امتیاز ارائه می‌شوند نیز در این طبقه قرار می‌گیرد.

۹۲۴۹-۲ فعالیت‌های مرتبط با ماهیگیری تفریحی این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات ماهیگیری تفریحی بدون ارائه امکانات اقامتی.

۹۲۴۹-۳ خدمات شرط‌بندی و قمار، کازینوها این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها تدارک و برگزاری قمار یا فعالیت‌های کازینو برای شرط‌بندی و قمار است. استثناء: خدماتی که به همراه اقامت ارائه می‌شوند تحت طبقه‌بندی مناسب خودشان در سری‌های مرتبط با ۵۵۱۰ طبقه‌بندی می‌شوند.

۹۲۴۹-۴ خدمات نمایشگاه‌ها و نمایش‌های تفریحی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از برگزاری نمایشگاه‌های عمومی، نمایش‌ها و رویدادهایی که عمدتاً برای مقاصد تفریحی انجام می‌شوند.

۹۲۴۹-۵ خدمات بالابره‌های میدین اسکی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت اصلی یا ویژه آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات به اسکی‌بازان و کسانی که می‌خواهند به محل‌های اسکی بروند، صرف‌نظر از نوع تجهیزات به کار گرفته شده.

۹۳ سایر فعالیت‌های خدماتی

۹۳۰ سایر فعالیت‌های خدماتی

۹۳۰۹ سایر فعالیت‌های خدماتی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

۹۳۰۹-۱ باربران، ارائه‌دهندگان خدمات پارکینگ، دربان‌های هتل‌ها

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی‌شان عبارت است از ارائه خدمات به مسافران در خصوص بار و خودرو و دیگر موارد شامل باربران، ارائه‌کنندگان خدمات پارک کردن خودرو و دربان‌ها که به صورت مستقل عمل می‌کنند.

P خانوارهای معمولی دارای مستخدم

Q سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی

۹۹ سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی

P ۹۹۰۰ هیئت‌های گردشگری بین‌المللی

۹۹۰۰-۱ هیئت‌های گردشگری بین‌المللی

این طبقه شامل واحدهایی است که فعالیت ویژه یا اصلی آن‌ها عبارت است از ارائه خدمات مرتبط با رشته فعالیت گردشگری و گردشگران که عموماً به کشورهای عضو این خدمات ارائه می‌شوند.

پیوست ۱- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (با ستون‌های ۷ و ۸)  
تشریح رده‌های طبقه‌بندی

ستون ۱ بخش (Division) - رده و بخش در جدول ISIC

ستون ۲ گروه (Group) - گروه در ISIC

ستون ۳ طبقه (Class) - طبقه در ISIC

ستون ۴ طبقه فرعی (Subclass) - طبقه تعریف شده برای SICTA

ستون ۵ P/T - "T" برای طبقه‌های فرعی مختص گردشگری در SICTA؛ "P" برای ارتباط محدود با گردشگری

ستون ۷: درصد سهم گردشگری در فروش - نشان‌دهنده درصد تخمینی دریافتی‌های رشته فعالیت‌ها مشخصاً از گردشگری که به صورت "H" برای زیاد، "M" برای متوسط و "L" برای کم نمایش داده می‌شود.

ستون ۸: سهم خریدهای گردشگری - نشان‌دهنده درصد تخمینی از کل هزینه‌های گردشگری است که با حروف "H" برای زیاد، "M" برای متوسط و "L" برای کم نمایش داده می‌شود.

#### ملاحظات:

\* رده‌هایی که به وسیله ستاره مشخص شده‌اند آن‌هایی هستند که عمدتاً به صورت مستقیم به رشته فعالیت گردشگری و یا به صورت غیر مستقیم به نمایندگان آن‌ها خدمات ارائه می‌کنند. بنابراین این رده‌ها نشان‌دهنده کارگاه‌هایی هستند که گردشگران یا نمایندگان آن‌ها به ندرت رابطه و معامله مستقیم مالی با آن‌ها پیدا می‌کنند.

۱- رده‌های موجود در ستون ۷، تقریباً با درصد بندی‌های زیر منطبق هستند:

زیاد	_____	بیش از ۶۰ درصد فروش
متوسط	_____	بین ۲۰ تا ۶۰ درصد فروش
کم	_____	کمتر از ۲۰ درصد فروش

۲- تعیین محدوده‌ای برای ستون ۸ مشکل‌تر است. از کدهای نمایش داده شده این نتیجه حاصل می‌شود که اگر یک آستانه ۵ درصدی برای اختلاف بین کم و متوسط وجود داشته

باشد، آستانه بین متوسط و زیاد ۲۰ درصد خواهد بود. متأسفانه این حالت تمام طبقاتی را که در رده "زیاد" قرار می‌گیرند پوشش نمی‌دهد. پایین آوردن آستانه متوسط/ زیاد تا حد مثلاً ۱۰ درصد می‌تواند دقت بیش‌تری در درصدبندی ایجاد کند.

۳- تمایل تمام طبقات برای قرار گرفتن در رده "کم" فقط به خاطر ضعف آماری نیست. اساساً این مسئله محصول گوناگونی وسیع و تخصصی بودن فعالیت‌های گردشگری نیز هست. قیمت لوازم اسکی یا غواصی سهم مهمی از هزینه‌های این فعالیت را دارا است، ولی از آنجایی که این فعالیت‌ها در مجموع فعالیت‌های گردشگری سهم کوچکی دارند، این هزینه نسبت به هزینه‌های کل کشور مبلغ ناچیزی می‌شود. حتی کرایه‌های هوایی که هزینه قابل توجهی از کل هزینه‌های مسافرانی که بوسیله هواپیما سفر می‌کنند را تشکیل می‌دهند، تقریباً مربوط به یک سوم کل مسافران می‌شود.

۴- یک برنامه تقسیم‌بندی مناسب که به حل این مسئله کمک می‌کند تعیین هزینه‌های عمده برای انواع خاصی از رده‌های تعریف شده مسافرت است، منظور از هزینه عمده، هزینه‌ای است که بیش از ۲۰ درصد کل هزینه‌های یک مسافرت را تشکیل می‌دهد که این مسافرت خود بیش از ۵ درصد مسافرت‌های گردشگری را تشکیل می‌دهد.

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA) ستون‌های ۱ تا ۸

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	طبقه فرعی- اصلی	P/T	نام	درصد	فروش به	خریدهای گردشگری
A				کشاورزی			
B				ماهگیری			
C				استخراج معادن			
D				صنعت			
E				آب، گاز و برق			
F				ساختمان			
				ساختمان			
				خدمات بازرگانی- هتل‌ها، بازسازی و تعمیر مکان‌های خرده‌فروشی و ...	L <sup>۲</sup>	H <sup>۱</sup>	
				خدمات تفریحی - میادین اسکی، زمین‌های گلف	L	H	
				کارهای عمرانی - خدمات حمل و نقل، پایانه‌ها، سدها	L	M <sup>۳</sup>	
				اقامتگاه‌های تفریحی- خانه‌های دوم- خانه‌های مخصوص تعطیلات	H	H	

<sup>۱</sup> High زیاد

<sup>۲</sup> Low کم

<sup>۳</sup> Medium متوسط

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی -	P/T	نام			
	اصلی						
G				عمده‌فروشی و خرده‌فروشی			درصد
۵۰				فروش و نگهداری وسایل نقلیه			فروش به
				موتوری و سوخت آن‌ها			خریده‌های
	۵۰۱	۵۰۱۰	P	فروش وسایل نقلیه موتوری	M	M	گردشگری
	۵۰۲	۵۰۲۰	P	تعمیر و نگهداری وسایل نقلیه	M	M	
				موتوری			
	۵۰۳	۵۰۳۰	P	فروش قطعات و لوازم وسایل نقلیه	M	M	
				موتوری			
	۵۰۴	۵۰۴۰	P	فروش، تعمیر و نگهداری موتور	L	L	
				سیکلت‌ها			
	۵۰۵	۵۰۵۰	P	خرده‌فروشی سوخت وسایل	L	M	
				نقلیه موتوری			
	۵۲۱			معاملات خرده‌فروشی غیر			
				تخصصی			
		۵۲۱۱	P	خرده‌فروشی مواد غذایی	L	L	
		۵۲۱۹	P	سایر معاملات خرده‌فروشی غیر	L	L	
				تخصصی			
	۵۲۲			خرده‌فروشی تخصصی مواد	L	L	
				غذایی			
		۵۲۲۰	P	خرده‌فروشی مواد غذایی	L	L	
	۵۲۳			سایر خرده‌فروشی‌های تخصصی			
		۵۲۳۱	P	خرده‌فروشی مواد دارویی	L	L	

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)

ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی -	P/T	نام	درصد	فروش به	سهم
	اصلی				گردشگری	گردشگری	گردشگری
	۵۲۳۲		P	خرده‌فروشی منسوجات، پوشاک، انواع پاپوش و کالاهای چرمی	L	L	L
	۵۲۳۲-۱		P	خرده‌فروشی ملزومات سفر، منسوجات	L	L	L
	۵۲۳۲-۲		P	خرده‌فروشی ملزومات سفر، پوشاک	L	L	L
	۵۲۳۲-۳		P	خرده‌فروشی ملزومات سفر، پاپوش و کالاهای چرمی	L	M	L
	۵۲۳۲-۴		T	خرده‌فروشی ملزومات سفر، چمدان	L	H	L
	۵۲۳۲-۵		T	سایر خرده‌فروشی‌های ملزومات سفر در فروشگاه‌های تخصصی	L	H	L
	۵۲۳۹		P	سایر فروشگاه‌های تخصصی خرده‌فروشی	L	M	L
	۵۲۳۹-۱		T	خرده‌فروشی لوازم غواصی و غواصی با ماسک اکسیژن	L	H	L
	۵۲۳۹-۲		T	خرده‌فروشی لوازم اسکی	L	H	L
	۵۲۳۹-۳		T	خرده‌فروشی لوازم برپا کردن اردو و پیاده‌روی	L	H	L
	۵۲۳۹-۴		P	خرده‌فروشی لوازم شکار و ماهیگیری	L	H	L
	۵۲۳۹-۵		P	فروش لوازم و خدمات عکاسی	L	M	L



## جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)

ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی- اصلی	P/T	نام		فروش به	درصد
						گردشگری	سهم
			T	خرده‌فروشی هدیه و سوغات		H	L
			P	خرده‌فروشی سایر وسائل حمل و نقل		H	L
	۵۲۴	۵۲۴۰	P	خرده‌فروشی کالاهای دست‌دوم			
			P	خرده‌فروشی عتیقه		L	L
	۵۲۵			خرده‌فروشی خارج از فروشگاه‌ها			
			P	خرده‌فروشی در دکه‌ها و بازارها		L	L
				هتل‌ها و رستوران‌ها			
				هتل‌ها و رستوران‌ها			
	۵۵۱	۵۵۱۰	T	هتل‌ها، مکان‌های برپایی اردو و سایر اقامتگاه‌های تجاری			
			T	هتل‌ها و متل‌های دارای رستوران		H	M
			T	هتل‌ها و متل‌های بدون رستوران		H	M
			T	استراحتگاه‌ها و پناهگاه‌ها		H	L
			T	مکان‌های برپایی اردو شامل مکان‌های استقرار کاروان		H	L
			T	اقامتگاه‌های تندرستی		H	L
			T	سایر خدمات تأمین مکان‌های اجاره‌ای طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		M	L

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)

ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	طبقه						
بخش	گروه	فرعی- اصلی	P/T	نام		فروش به	درصد سهم
						گردشگری	گردشگری
	۵۵۲	۵۵۲۰	P	رستوران‌ها، غذاخوری‌ها و بارها		M	M
		۵۵۲۰-۱	P	بارها و سایر مکان‌های سرو نوشیدنی		M	M
		۵۵۲۰-۲	P	رستوران با کلیه خدمات		M	M
		۵۵۲۰-۳	P	رستوران‌های سرو غذاهای سرپایی و کافه تریاها		M	M
		۵۵۲۰-۴	P	مؤسسه‌های تهیه غذا، مسئولان تدارک غذا (کترینگ)		M	M
		۵۵۲۰-۵	P	دکه‌های فروش مواد غذایی، دست‌فروش‌ها، دکه‌های فروش تنقلات		M	M
		۵۵۲۰-۶	P	باشگاه‌های شبانه و تئاترهای دارای رستوران		M	M
				حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات			
				حمل و نقل زمینی، حمل و نقل از طریق لوله			
		۶۰۱	P	حمل و نقل با راه‌آهن		L	H
		۶۰۱۰-۱	T	خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن بین شهری		L	H
		۶۰۱۰-۲	T	خدمات گشت‌های ویژه با راه‌آهن		L	H
		۶۰۲		سایر خدمات حمل و نقل زمینی		L	L
		۶۰۲۱	P	سایر خدمات حمل و نقل		L	L

I  
۶۰

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
 ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی -	P/T	نام		فروش به	درصد
	اصلی					گردشگری	سهم
				زمینی مسافر با برنامه زمانی			
		۶۰۲۱-۱	T	اتوبوس‌های بین شهری با برنامه زمانی	H	L	
		۶۰۲۱-۲	T	اتوبوس‌های گشت‌های راه دور	H	L	
		۶۰۲۱-۳	P	خدمات ترانزیت محلی و کلان	L	L	
		۶۰۲۱-۴	P	وسایل نقلیه ویژه با برنامه زمانی	M	L	
		۶۰۲۲	P	سایر خدمات حمل و نقل	M	L	
		۶۰۲۲-۱	P	تاکسی‌ها	M	L	
		۶۰۲۲-۲	P	وسایل نقلیه با راننده	L	L	
		۶۰۲۲-۳	T	وسایل نقلیه برای گشت‌های محلی	H	L	
		۶۰۲۲-۴	P	اتوبوس‌های درستی، سفرهای کوتاه دسته‌جمعی (بازدید یک‌روزه)	M	L	
		۶۰۲۲-۵	P	وسایل نقلیه‌ای که توسط انسان یا حیوان کشیده می‌شوند	L	L	
		۶۱۱	P	حمل و نقل آبی			
		۶۱۱۰	P	حمل و نقل آبی در دریا و آب‌های ساحلی			

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	طبقه						درصد
بخش	گروه	فرعی-	P/T	نام		فروش به	سهم
		اصلی				گردشگری	گردشگری
	۶۱۲	۶۱۱۰-۱	T	کشتی‌های تفریحی		H	L
		۶۱۱۰-۲	T	کرایه کشتی با خدمه		H	L
	۶۱۲	۶۱۲۰	P	حمل و نقل در آب‌های داخلی			
		۶۱۲۰-۱	T	حمل و نقل مسافر در آب‌های داخلی با امکانات اقامتی		H	L
		۶۱۲۰-۲	T	گشت‌های محلی در آب‌های داخلی		H	L
		۶۱۲۰-۳	P	تاکسی‌ها و اتوبوس‌های دریایی در آب‌های داخلی		L	L
۶۲				حمل و نقل هوایی			
	۶۲۱	۶۲۱۰	T	حمل و نقل هوایی با برنامه زمانی			
		۶۲۱۰-۱	T	حمل و نقل هوایی مسافر با برنامه زمانی		H	M
	۶۲۲	۶۲۲۰	T	حمل و نقل هوایی بدون برنامه زمانی			
		۶۲۲۰-۱	T	حمل و نقل هوایی مسافر بدون برنامه زمانی		H	L
		۶۲۲۰-۲	T	کرایه هواپیما با خدمه		L	L
۶۳				فعالیت‌های پشتیبانی و کمکی			
				حمل و نقل			
		۶۳۰۳	P	سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل		M	L
		۶۳۰۳-۱	T	سایر فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل		H	L



جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی- اصلی	P/T	نام		فروش به	درصد
						گردشگری	سهم
	۶۶۰	۶۵۹۲	P	سایر خدمات اعطای اعتبار تأمین بودجه بیمه و مستمري		L	L
		۶۶۰۱	P	بیمه عمر		L	L
		۶۶۰۱-۱	T	بیمه مسافرت		L	H
		۶۶۰۳	P	بیمه‌های غیر عمر		L	L
<b>K</b>				فعالیت‌های املاک و مستغلات، اجاره و کرایه و کسب و کار			
۷۰				فعالیت‌های املاک و مستغلات			
	۷۰۱			فعالیت‌های املاک و مستغلات ملکی یا اجاره‌ای			
		۷۰۱۰	P	خرید یا فروش املاک ملکی یا اجاره‌ای			
		۷۰۱۰-۱	T	خرید یا فروش املاک ملکی یا اجاره‌ای گردشگری		L	L
	۷۰۲			فعالیت‌های املاک و مستغلات بر اساس کارمزد یا قرارداد			
		۷۰۲۰	P	اجاره‌دادن املاک ملکی یا اجاره‌ای			
		۷۰۲۰-۱	T	اجاره‌دادن املاک ملکی یا اجاره‌ای گردشگری		L	H
	۷۰۳			آژانس‌های املاک و مستغلات			
		۷۰۳۰	P	آژانس‌های املاک و مستغلات			
		۷۰۳۰-۱	T	آژانس‌های املاک و مستغلات		L	H

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی -	P/T	نام		فروش به	درصد
	اصلی					گردشگری	سهم
			T	۷۰۳۰-۲		H	L
					برای املاک گردشگری مدیریت املاک گردشگری		
۷۱					کرایه ماشین‌آلات و تجهیزات بدون متصدی		
	۷۱۱				کرایه تجهیزات حمل و نقل		
			P	۷۱۱۱	کرایه تجهیزات حمل و نقل زمینی	M	L
			T	۷۱۱۱-۱	کرایه خودرو	H	L
			T	۷۱۱۱-۲	کرایه موتور سیکلت	H	L
			T	۷۱۱۱-۳	کرایه وسایل نقلیه تفریحی، واگن و کاروان	H	L
			P	۷۱۱۳	کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی	L	L
			T	۷۱۱۳-۱	کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی برای استفاده شخصی	H	L
	۷۱۳		P	۷۱۳۰	کرایه کالاهای خانگی و شخصی	L	L
			T	۷۱۳۰-۱	کرایه شناور و تجهیزات وابسته	H	L
			P	۷۱۳۰-۲	کرایه اسب‌های سوارکاری	M	L
			T	۷۱۳۰-۳	کرایه دوچرخه	H	L
			T	۷۱۳۰-۴	کرایه تجهیزات اسکی	H	L
			T	۷۱۳۰-۵	کرایه کالاهای وابسته به گردشگری که در جای دیگر طبقه‌بندی نشده است	H	L

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)

ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی- اصلی	P/T	نام		فروش به	درصد
						گردشگری	سهم
۷۳	۷۳۲	۷۳۲۰	P	تحقیق و توسعه		L	L
				تحقیق و توسعه در علوم اجتماعی		L	H
۷۴	۷۴۱	۷۳۲۰-۱	T	تحقیقات گردشگری		L	L
				سایر فعالیت‌های کسب و کار		L	L
				فعالیت‌های حقوقی، حسابداری، دفترداری و حسابرسی، مشاوره مالیاتی، نظرسنجی و تحقیق بازار، مشاوره مدیریتی و کسب و کار		L	H
				تحقیقات بازار و نظرسنجی		L	L
				تحقیقات بازار گردشگری		L	H
				فعالیت‌های مشاوره کسب و کار و مدیریت		L	L
				خدمات مشاوره کسب و کار و مدیریت گردشگری		L	H
	۷۴۲			معماری، مهندسی و سایر فعالیت‌های فنی		L	L
				معماری و مهندسی		L	H
				معماری و مهندسی گردشگری		L	L
				تبلیغات		L	H
				تبلیغات گردشگری		L	L
	۷۴۹			فعالیت‌های کسب و کار طبقه‌بندی		L	H



جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
 ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی- اصلی	P/T	نام		درصد فروش به گردشگری	درصد خریدهای گردشگری
				نشده در جای دیگر			
			P	فعالیت‌های عکاسی		L	L
			T	عکاس‌های گذرنامه		L	H
			P	سایر فعالیت‌های کسب و کار		L	L
			P	طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		L	H
				خدمات ترجمه			
				اداره امور عمومی			
				اداره امور عمومی و دفاع: تأمین			
				اجتماعی اجباری			
				اداره امور ایالتی			
		۷۵۱					
			P	فعالیت‌های خدمات عمومی		L	L
				کلی			
			P	گمرک		L	M
			P	مالیات‌ها، کارمزدها، جریمه‌ها،		L	L
				تعرفه‌ها			
			T	دفاتر اطلاع‌رسانی		L	H
			P	فعالیت‌های مؤسسه‌های خدماتی		L	M
			P	ارائه خدمات مرتبط با حمل و		L	M
				نقل			
			P	تأمین خدمات فرهنگی،		L	M
				تفریحی			
			P	مقررات کسب و کار		L	L

۱۴۰. توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)

ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	طبقه					درصد	سهم
بخش	گروه	فرعی-	P/T	نام		فروش به	خریدهای
		اصلی				گردشگری	گردشگری
		۷۵۱۳-۱	T	اداره امور گردشگری		H	L
		۷۵۱۳-۲	T	مقررات مربوط به فعالیت‌های حمل و نقل خصوصی		H	L
		۷۵۱۳-۳	P	مقررات ماهیگیری و شکار		M	L
		۷۵۱۳-۴	P	اداره امور توسعه اقتصادی و منطقه‌ای		L	L
		۷۵۱۳-۵	P	تأمین زیر ساخت حمل و نقل		M	L
	۷۵۲			تأمین خدمات اجتماعی			
		۷۵۲۱	P	امور اتباع خارجی		L	L
		۷۵۲۱-۱	T	صدور روادید، امور کنسولی		H	L
		۷۵۲۳	P	امنیت و نظم عمومی		L	L
		۷۵۲۳-۱	T	پلیس ویژه، مرزبانان، امنیت فرودگاه		H	L
				آموزش			
				آموزش			
		۸۰۳		آموزش عالی		L	L
		۸۰۳۰	P				
		۸۰۳۰-۱	T	مدرسه‌های هتل‌داری		H	L
		۸۰۳۰-۲	T	برنامه‌های آموزش گردشگری		H	L
		۸۰۳۰-۳	T	مدارس مدیریت پارک‌ها و فضاهای تفریحی		M	L
		۸۰۳۰-۴	T	آموزش مرتبط با گردشگری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		H	L

M

۸۰

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
 ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	طبقه						
بخش	گروه	فرعی- اصلی	P/T	نام		فروش به	درصد
						گردشگری	سهم
	۸۰۹	۸۰۹۰	P	آموزش بزرگسالان		L	L
		۸۰۹۰-۱	P	آموزش رانندگی		L	L
		۸۰۹۰-۲	T	آموزش اسکی		L	H
		۸۰۹۰-۳	P	آموزش شنا و غواصی		L	H
		۸۰۹۰-۴	P	آموزش پرواز		L	L
		۸۰۹۰-۵	P	آموزش قایقرانی		L	M
		۸۰۹۰-۹	T	آموزش‌های گردشگری		L	M
				طبقه‌بندی نشده در جای دیگر			
				خدمات بهداشتی و اجتماعی			
				سایر خدمات جمعی، اجتماعی و شخصی			
				فعالیت‌های سازمان‌های دارای			
				عضویت طبقه‌بندی نشده در جای دیگر			
				فعالیت سازمان‌های کسب و کار			
				و			
				کارفرمایی و سازمان‌های تخصصی			
			P	فعالیت‌های سازمان‌های کسب و کار و کارفرمایی		L	L
			T	دفاتر بازدیدکننده و کنگره‌ها		L	H
			P	فعالیت‌های سازمان‌های تخصصی		L	L
			T	فعالیت‌های سازمان‌های تخصصی مرتبط با گردشگری		L	H
			P	فعالیت‌های اتحادیه‌های صنفی		L	L

N  
O

۹۱

۹۱۱

۹۱۱۱

۹۱۱۱-۱

۹۱۱۲

۹۱۱۲-۱

۹۱۲۰

۹۱۲

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)

ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
							درصد سهم
بخش	گروه	فرعی- اصلی	P/T	نام		فروش به	خریده‌های گردشگری
						گردشگری	گردشگری
						H	L
			T	فعالیت‌های اتحادیه‌های صنفی مرتبط با گردشگری			
	۹۱۹			فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو			
			P	فعالیت‌های سایر سازمان‌های دارای عضو		L	L
			T	باشگاه‌های مسافرتی		H	L
			T	انجمن‌های امدادی مسافران		H	L
				فعالیت‌های تفریحی، فرهنگی و ورزشی			
۹۲				نمایش فیلم، رادیو، تلویزیون و سایر سرگرمی‌ها			
	۹۲۱			نمایش فیلم		L	L
			P	فعالیت‌های رادیو و تلویزیون		L	L
			P	هنرهای نمایشی، موسیقی و سایر فعالیت‌های هنری		M	L
			P	فعالیت نمایندگی‌های فروش بلیط		M	L
			P	سایر فعالیت‌های سرگرم کننده طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		M	L
			P	پارک‌های سرگرم کننده		H	L
			P	سایر فعالیت‌های سرگرمی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		M	L

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
 ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
بخش	گروه	فرعی -	P/T	نام		درصد	سهیم
	اصلی					فروش به	خریده‌های
						گردشگری	گردشگری
	۹۲۳						
			P	کتابخانه‌ها، آرشیوها، موزه‌ها و سایر فعالیت‌های فرهنگی		L	L
			P	فعالیت‌های کتابخانه و آرشیو		L	M
			P	فعالیت‌های موزه و حفاظت از محوطه‌ها و بناهای تاریخی		L	M
			P	انواع موزه‌ها با موضوعات گوناگون		L	M
			P	بناها و محوطه‌های تاریخی		L	M
			P	باغ‌های جانور شناسی، گیاه شناسی و فعالیت‌های حفاظت از ذخائر طبیعی		L	L
			P	باغ‌های جانور شناسی و گیاه شناسی		L	L
			P	حفاظت از طبیعت و حیات وحش		L	M
	۹۲۴		P	فعالیت‌های ورزشی و سایر فعالیت‌های تفریحی			
			P	فعالیت‌های ورزشی		L	L
			P	تسهیلات تناسب اندام		L	L
			P	اداره تسهیلات ورزشی		L	M
			P	فعالیت‌های مرتبط با شکار تفریحی		L	L
			P	سایر فعالیت‌های ورزشی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		L	L

جدول ۲- طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های گردشگری (SICTA)  
ستون‌های ۱ تا ۸- ادامه

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	طبقه						
بخش	گروه	فرعی -	P/T	نام		فروش به	درصد
		اصلی				گردشگری	سهم
			P	سایر فعالیت‌های تفریحی		L	L
			P	اداره پارک‌های تفریحی و ساحل‌ها		L	L
			P	فعالیت‌های مرتبط باماهیگیری		L	M
			P	تفریحی			
			P	خدمات شرط‌بندی و قمار،		L	M
			P	کازینوها			
			P	خدمات نمایشگاه‌ها و		L	M
			P	نمایش‌های تفریحی			
			P	خدمات بالابرهای میداین اسکی		L	L
		۹۳۰		سایر فعالیت‌های خدماتی			
۹۳			P	سایر فعالیت‌های خدماتی		L	L
			P	طبقه‌بندی نشده در جای دیگر			
			P	باربران، ارائه‌دهندگان خدمات		L	M
				پارکینگ، دربان‌های هتل‌ها			
				خانوارهای معمولی دارای			
				مستخدم			
				سازمان‌ها و هیئت‌های برون			
				مرزی			
			P	سازمان‌ها و هیئت‌های برون			
		۹۹۰		مرزی			
۹۹			T	هیئت‌های گردشگری		L	H
				بین‌المللی			
				۹۹۰۱-۱			

**بخش سوم**

**فهرست محصولات ویژه گردشگری  
(TSP)  
(مربوط به مصرف بازدیدکنندگان)**

مرکز آمار ایران

**بخش سوم - فهرست محصولات ویژه گردشگری (TSP)**  
(مربوط به مصرف بازدیدکنندگان)

۱- به کار گرفتن توصیه‌های نظام حساب‌های ملی ۱۹۹۳ درباره گردشگری با توجه به تفاوت میان محصولات مشخصه و وابسته<sup>۱</sup> می‌بایست از معیارهای عملی زیر پیروی کند:  
**محصولات مشخصه گردشگری** محصولاتی هستند که در بیش‌تر کشورها در غیاب بازدیدکنندگان از مقدار آن‌ها به طرز معنی‌داری کاسته می‌شود یا سطح مصرف آن‌ها به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش خواهد یافت و به نظر می‌رسد به دست آوردن اطلاعات آماری درباره آن‌ها امکان پذیر باشد.

**محصولات وابسته گردشگری** محصولاتی هستند که توسط بازدیدکنندگان به میزانی مصرف می‌شوند که برای بازدیدکننده و عرضه‌کننده محصولات مهم است اما در فهرست محصولات مشخصه گردشگری جای نمی‌گیرند.

**محصولات ویژه گردشگری** مجموعه‌ای از دو گروه محصولات مشخصه و محصولات وابسته گردشگری هستند که بنابراین، **ویژه بودن** بستگی به یک تنظیم خاص دارد.

۲- در مجموعه محصولات ویژه مرتبط با گردشگری، فهرست کنونی صرفاً آن دسته از کالاها و خدمات مصرفی را که مستقیماً توسط بازدیدکنندگان دریافت می‌شوند، مورد توجه قرار می‌دهد. بنابراین، کالاهای سرمایه‌ای گردشگری و خدمات غیر بازاری جمعی گردشگری در این فهرست جای نمی‌گیرند. این فهرست هم چنین محصولات ویژه گردشگری مانند خدمات تهیه غذا برای بنگاه‌های حمل و نقل مسافر و خدمات مشاوره‌ای برای توسعه گردشگری و ... را که کالاها و خدمات مصرفی بازدیدکنندگان نیستند، از جنبه عرضه آن‌ها مستثنی می‌کند.  
۳- با توجه به این فهرست مشاهده می‌شود فهرست مذکور در حال حاضر هیچ کالایی را در برنمی‌گیرد. دو دلیل اصلی منجر به این تصمیم‌گیری شده است:

<sup>۱</sup> نظام حساب‌های ملی ۱۹۹۳، بندهای ۶۱-۲۱، ۶۲-۲۱ و ۶۶-۲۱.

<sup>۲</sup> محصولات ویژه گردشگری، بند ۱۴-۳.



- ♦ اهمیت تفاوت‌های موجود (هم در سطح و هم در ساختار) بین انواع کالاهایی که متناسب با کشور و محل بازدید توسط بازدیدکنندگان دریافت می‌شوند.
- ♦ محدودیت‌های منابع اطلاعات آماری در دسترس.

۴- با وجود این، از آن‌جا که خدمات خرده‌فروشی (تخصصی و غیر تخصصی) وابسته به فروش کالاها به بازدیدکنندگان در فهرست منظور شده‌اند، کالاها به طور کلی از تجزیه و تحلیل نادیده گرفته نشده‌اند. این به خاطر این واقعیت است که فعالیت تولیدی وابسته، فعالیتی مرتبط با بازدیدکننده است و بدین ترتیب، در شرایط معینی می‌تواند به عنوان یک فعالیت گردشگری در نظر گرفته شود.

۵- در حال حاضر به سبب نبود تجربه در استفاده از فهرست‌های تفصیلی محصولات برای کمی کردن تأثیرات اقتصادی گردشگری، معیارهایی که برای تعیین کالاهای مشخصه یا وابسته گردشگری به کار برده می‌شوند، بر پایه معیارهای عملی هستند. به همین دلیل، فهرست کنونی، فهرستی اولیه است که با گذشت زمان هنگامی که تجربه بیشتری در حساب‌های اقماری در زمینه‌های دیگر مانند بهداشت یا آموزش به طور عملی فراهم شود، این فهرست نیاز به گسترش و اصلاح خواهد داشت.

۶- هدف اصلی فهرست محصولات ویژه گردشگری فراهم کردن مقایسه پذیری تجزیه و تحلیل اقتصادی گردشگری در سطح بین‌المللی است و به ویژه این فهرست به عنوان یک جزء اصلی باید در گسترش حساب اقماری گردشگری به کار گرفته شود. علاوه بر آن، کشورهایی که بخواهند فهرست محصولات ویژه گردشگری خود (که در برگیرنده محصولات مشخصه و وابسته است) را ایجاد کنند، باید از این فهرست به عنوان مرجع استفاده کنند.

۷- از آن‌جا که این فهرست با هدف کاربرد در سطح جهانی تهیه شده است، برخی محصولات که در یک کشور فرضی به عنوان محصولات ویژه در نظر گرفته می‌شوند، ممکن است در این فهرست نباشند یا بر عکس برخی محصولات که در فهرست محصولات ویژه گردشگری جای دارند، ممکن است در حالت خاصی در آن کشور محصول ویژه نباشند. همه کشورها با پیروی از معیارهایی که این فهرست بر پایه آن‌ها ساخته شده و برحسب واقعیت‌های محلی

می‌توانند تعیین کنند کدام یک از محصولات این فهرست در زمره محصول وابسته و کدام یک محصول مشخصه گردشگری هستند.

۸- فهرست محصولات ویژه گردشگری برگرفته از ویرایش نخست طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) سازمان ملل است اما متناسب با نیازها و تجزیه و تحلیل گردشگری گسترش یافته است. طبقه‌بندی‌های دیگری نیز مانند طبقه‌بندی مصرف فردی بر حسب هدف (COICOP)، طبقه‌بندی آماری محصولات بر حسب فعالیت (CPA) مربوط به اتحادیه اروپا، طبقه‌بندی پیشنهادی سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) و همچنین برخی فهرست‌های تهیه شده از سوی مؤسسه‌های ملی برای تجزیه و تحلیل گردشگری مورد نظر قرار گرفته‌اند.

۹- در کد گذاری اقلام مختلف، کدهای شش رقمی با یک ممیز بین ارقام پنجم و ششم به کار رفته است. پنج رقم نخست، با کدهای طبقه‌بندی محوری محصولات (ویرایش نخست) مطابقت دارد و ششمین رقم منحصرأ برای فهرست محصولات ویژه گردشگری به کار می‌رود.

۱۰- اگر ششمین رقم صفر باشد، به معنای آن است که این قلم، همان محصولی است که در ویرایش نخست طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) ارائه شده و از آن گرفته شده است. اما اگر رقم ششم صفر نباشد، قلم مورد نظر تنها تا اندازه‌ای با کد ویرایش نخست طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) مطابقت دارد. برای نمونه کد ۶۳۱۱۰/۰ "خدمات اقامت در هتل و متل" معادل کد ۶۳۱۱۰ طبقه‌بندی محوری محصولات است در حالی که کد ۶۳۱۹۹/۱ "واگن خواب و....." تنها تا حدودی با کد ۶۳۱۹۹ طبقه‌بندی محوری محصولات مطابقت دارد.

۱۱- در پایان به منظور شناخت دقیق‌تر مضمون ویژه هر یک از اقلام موجود در فهرست، توضیحاتی اضافه شده است.

## فهرست محصولات ویژه گردشگری (TSP) اقلام

عنوان	کد CPC
خدمات هتل و متل	۶۳۱۱۰/۰
خدمات مراکز و خانه‌های تفریحی	۶۳۱۹۱/۰
خدمات اجاره اقامتگاه مبله	۶۳۱۹۲/۰
خدمات اقامتگاه‌های جوانان	۶۳۱۹۳/۰
خدمات اردوهای آموزشی و تفریحی کودکان	۶۳۱۹۴/۰
خدمات محوطه‌های برپا کردن اردو و یا استقرار کاروان	۶۳۱۹۵/۰
خدمات واگن‌های تختخواب‌دار قطارها و خدمات مشابه در سایر وسایل حمل و نقل؛ خوابگاه‌های دانشجویی	۶۳۱۹۹/۱
خدمات سرو غذا همراه با کلیه خدمات رستوران	۶۳۲۱۰/۰
خدمات سرو غذا در تسهیلات سلف سرویس	۶۳۲۲۰/۰
سایر خدمات سرو غذا	۶۳۲۹۰/۰
خدمات سرو نوشیدنی برای مصرف در همان مکان	۶۳۳۰۰/۰
خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن با برنامه زمانی	۶۴۱۱۱/۱
خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن بدون برنامه زمانی	۶۴۱۱۱/۲
خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن شهری و حومه	۶۴۱۱۲/۰
خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای شهری و حومه با برنامه زمانی	۶۴۲۱۱/۰
خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای شهری و حومه با برنامه زمانی و با هدف ویژه	۶۴۲۱۲/۰
خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای بین شهری با برنامه زمانی	۶۴۲۱۳/۰
خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای بین شهری با برنامه زمانی و با هدف ویژه	۶۴۲۱۴/۰
خدمات پیست‌های اسکی با برنامه زمانی	۶۴۲۱۹/۱
خدمات تله کابین‌ها و قطارهای کابلی	۶۴۲۱۹/۲
خدمات تاکسی	۶۴۲۲۱/۰
خدمات کرایه خودروهای مسافری با راننده	۶۴۲۲۲/۰

عنوان	کد CPC
خدمات کرایه انواع اتوبوس معمولی و اتوبوس گردشگری با راننده	۶۴۲۲۳/۰
خدمات حمل و نقل جاده‌ای مسافر با وسایل نقلیه‌ای که به وسیله انسان یا حیوان کشیده می‌شوند.	۶۴۲۲۴/۰
خدمات حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس توسط اتوبوس دریایی	۶۵۱۱۱/۰
سایر خدمات حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس با برنامه زمانی	۶۵۱۱۹/۱
سایر خدمات حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس بدون برنامه زمانی	۶۵۱۱۹/۲
خدمات کشتی تفریحی	۶۵۱۱۹/۳
خدمات حمل مسافر با شناورهای باری	۶۵۱۱۹/۴
خدمات کرایه شناورهای مسافری با متصدی برای حمل و نقل آبی در آب‌های ساحلی و اقیانوس	۶۵۱۳۰/۱
خدمات یدک کشی و پیش‌رانی در آب‌های ساحلی و اقیانوس	۶۵۱۴۰/۰
خدمات حمل و نقل مسافر در آب‌های داخلی با اتوبوس‌های دریایی	۶۵۲۱۱/۰
خدمات حمل و نقل مسافر در آب‌های داخلی با برنامه زمانی	۶۵۲۱۹/۱
خدمات گشت‌های سیاحتی	۶۵۲۱۹/۲
خدمات کشتی‌های تفریحی	۶۵۲۱۹/۳
خدمات کرایه شناورهای مسافری با متصدی در آب‌های داخلی	۶۵۲۳۰/۰
خدمات یدک کشی و پیش‌رانی در آب‌های داخلی	۶۵۲۴۰/۰
خدمات حمل و نقل هوایی مسافر با برنامه زمانی	۶۶۱۱۰/۰
خدمات حمل و نقل هوایی مسافر بدون برنامه زمانی	۶۶۱۲۰/۱
خدمات گشت و گذار با هواپیما یا بالگرد	۶۶۱۲۰/۲
خدمات کرایه هواپیما با متصدی	۶۶۴۰۰/۰
خدمات امدادی جهت‌یابی	۶۷۳۰۰/۰
خدمات پشتیبانی حمل و نقل با راه‌آهن	۶۷۴۰۰/۰
خدمات مربوط به ایستگاه‌های اتوبوس	۶۷۵۱۰/۰

عنوان	کد CPC
خدمات اداره بزرگراه‌ها	۶۷۵۲۰/۱
خدمات اداره پل‌ها و تونل‌ها	۶۷۵۲۰/۲
خدمات پارک مربوط به پایانه‌های حمل و نقل مسافر	۶۷۵۳۰/۱
سایر خدمات پشتیبانی حمل و نقل جاده‌ای	۶۷۵۹۰/۰
خدمات اداره امور بندری و آبراه‌ها (به جز جایابی بار)	۶۷۶۱۰/۰
خدمات نجات شناورها و شناورسازی دوباره وسایل حمل و نقل آبی	۶۷۶۳۰/۰
خدمات سوخت رسانی به شناورها	۶۷۶۹۰/۱
خدمات تعمیر و نگهداری وسایل تفریحی خصوصی مسافری	۶۷۶۹۰/۲
خدمات اداره فرودگاه (بجز جایابی بار)	۶۷۷۱۰/۰
سایر خدمات پشتیبانی حمل و نقل هوایی یا فضایی	۶۷۷۹۰/۰
خدمات آژانس‌های مسافرتی	۶۷۸۱۱/۰
خدمات برگزارکنندگان گشت‌ها	۶۷۸۱۲/۰
خدمات اطلاع رسانی به گردشگران	۶۷۸۱۳/۰
خدمات راهنمایان گردشگران	۶۷۸۲۰/۰
خدمات کارت مسافرتی	۷۱۱۰۰/۱
خدمات وام مسافرتی	۷۱۱۰۰/۲
خدمات وام وسیله نقلیه	۷۱۱۰۰/۳
خدمات بیمه عمر در مسافرت	۷۱۳۱۱/۱
خدمات بیمه حوادث در مسافرت	۷۱۳۲۰/۱
خدمات بیمه تندرستی در مسافرت	۷۱۳۲۰/۲
خدمات بیمه وسیله نقلیه موتوری شخصی	۷۱۳۳۱/۱
خدمات بیمه هواپیمای مسافری برای استفاده شخصی	۷۱۳۳۴/۱
خدمات بیمه شناورهای مسافری برای استفاده شخصی	۷۱۳۳۴/۲
خدمات بیمه مسافرت	۷۱۳۳۹/۱
خدمات تبدیل ارز	۷۱۵۵۲/۰
خدمات پشتیبانی از فعالیت‌های اقامتگاه‌های مشارکتی	۷۲۲۱۱/۱
خدمات اجاره یا کرایه خودرو و وانت‌های سبک بدون راننده	۷۳۱۱۱/۰

۱۵۰ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

عنوان	کد CPC
خدمات اجاره یا کرایه اتاق‌های سیار موتوری بدون راننده	۷۳۱۱۴/۱
خدمات اجاره یا کرایه شناورهای مسافری بدون متصدی	۷۳۱۱۵/۱
خدمات اجاره یا کرایه هواپیماهای مسافری بدون متصدی	۷۳۱۱۶/۱
خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات حمل و نقل زمینی غیر موتوری	۷۳۲۴۰/۱
خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات ورزش‌های زمستانی	۷۳۲۴۰/۲
خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی بدون موتور	۷۳۲۴۰/۳
خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات ساحلی و ورزش‌های آبی	۷۳۲۴۰/۴
خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات برپایی اردو	۷۳۲۴۰/۵
خدمات اجاره یا کرایه اسب سواری	۷۳۲۴۰/۶
خدمات کرایه دوربین عکاسی	۷۳۲۹۰/۱
خدمات عکاسی برای گذرنامه یا روآید	۸۳۸۱۱/۱
خدمات ظهور و چاپ عکس	۸۳۸۲۰/۰
خدمات ترجمه کتبی و شفاهی	۸۳۹۱۰/۰
خدمات کتابخانه‌ها	۸۴۵۱۰/۰
خدمات آرشیوها	۸۴۵۲۰/۰
خدمات سازمان‌های برگزارکننده نمایشگاه‌های بازرگانی	۸۵۹۷۰/۰
خدمات تعمیر و نگهداری وسایل نقلیه موتوری	۸۷۱۴۱/۰
خدمات تعمیر و نگهداری موتور سیکلت و ماشین‌های برف پیما	۸۷۱۴۲/۰
خدمات تعمیر و نگهداری تریلرها، نیم تریلرها و سایر وسایل نقلیه موتوری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۸۷۱۴۳/۰
خدمات تعمیر و نگهداری شناورهای تفریحی برای استفاده شخصی	۸۷۱۴۹/۱
خدمات تعمیر و نگهداری هواپیماهای تفریحی برای استفاده شخصی	۸۷۱۴۹/۲
خدمات تعمیر و نگهداری سایر کالاهای طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۸۷۲۹۰/۱
خدمات صدور پروانه ماهیگیری	۹۱۱۳۱/۱
خدمات صدور پروانه شکار	۹۱۱۳۱/۲
خدمات صدور گذرنامه	۹۱۲۱۰/۱
خدمات صدور روآید	۹۱۲۱۰/۲

عنوان	کد CPC
خدمات آموزش زبان	۹۲۹۰۰/۱
خدمات آموزشی گواهی‌نامه هدایت وسایل نقلیه	۹۲۹۰۰/۲
خدمات نمایش فیلم سینمایی	۹۶۱۵۱/۰
خدمات اداره تسهیلات اجرای هنرهای نمایشی	۹۶۲۳۰/۰
خدمات هنرمندان هنرهای نمایشی	۹۶۳۱۰/۰
خدمات موزه‌ها به جز محوطه‌ها و بناهای تاریخی	۹۶۴۱۱/۰
خدمات حفاظت از محوطه‌ها و بناهای تاریخی	۹۶۴۱۲/۰
خدمات باغ‌های گیاه‌شناسی و جانورشناسی	۹۶۴۲۱/۰
خدمات حفظ و نگهداری از ذخایر طبیعت شامل خدمات حفاظت از حیات وحش	۹۶۴۲۲/۰
خدمات سازماندهی و ترویج رویدادهای ورزشی و تفریحی	۹۶۵۱۰/۰
خدمات زمین‌های گلف	۹۶۵۲۰/۱
اسکی	۹۶۵۲۰/۲
مسیرهای مسابقه	۹۶۵۲۰/۳
خدمات مدرسه‌های سوارکاری	۹۶۵۲۰/۴
خدمات پارک‌های تفریحی و تفرجگاه‌های ساحلی	۹۶۵۲۰/۵
ورزش‌های پرمخاطره و ماجراجویانه	۹۶۵۹۰/۱
خدمات مدرسه‌های ورزشی	۹۶۶۲۰/۱
خدمات راهنمایان (کوه‌نوردی، شکار و ماهیگیری)	۹۶۶۲۰/۲
خدمات پارک‌های تفریحی تخصیصی (یک منظوره)	۹۶۹۱۰/۱
خدمات شهرهای بازی	۹۶۹۱۰/۲
خدمات نمایشگاه و کارناوال	۹۶۹۱۰/۳
خدمات کازینو	۹۶۹۲۰/۱
خدمات ماشین‌های سکه‌ای	۹۶۹۲۰/۲
خدمات مراکز بدن‌سازی	۹۷۲۳۰/۱
خدمات سونا/حمام بخار	۹۷۲۳۰/۲
خدمات ماساژ	۹۷۲۳۰/۳

عنوان	کد CPC
خدمات استفاده از چشمه‌های آب معدنی	۹۷۲۳۰/۴
خدمات اسکورت	۹۷۹۱۰/۰
خدمات سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی	۹۹۰۰۰/۰
خدمات خرده‌فروشی میوه و سبزیجات در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۲۱/۱
خدمات خرده‌فروشی فرآورده‌های لبنی، تخم‌مرغ، روغن‌ها و چربی‌های خوراکی در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۲۲/۱
خدمات خرده‌فروشی گوشت، گوشت پرندگان و گوشت شکار در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۲۳/۱
خدمات خرده‌فروشی ماهی و سایر غذاهای دریایی در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۲۴/۱
خدمات خرده‌فروشی محصولات شیرینی پزی و نانویی در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۲۵/۱
خدمات خرده‌فروشی آشامیدنی‌ها در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۲۶/۱
خدمات خرده‌فروشی محصولات دخانی در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۲۸/۱
خدمات خرده‌فروشی انواع چادرهای اقامتی و کالاهای مورد نیاز برپاسازی اردو در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۳۲/۱
خدمات خرده‌فروشی پوشاک، خز و ملزومات پوشاک در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۳۳/۱
خدمات خرده‌فروشی انواع پاپوش در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۳۴/۱
خدمات خرده‌فروشی تجهیزات رادیو و تلویزیون، آلات موسیقی و موسیقی ضبط شده، انواع کتابچه‌های نت و نوارهای موسیقی در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۴۲/۱
خدمات خرده‌فروشی کتاب، روزنامه، مجله و نوشت‌افزار در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۵۱/۱
خدمات خرده‌فروشی تجهیزات عکاسی، اپتیک و ابزار دقیق در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۵۲/۱
خدمات خرده‌فروشی ساعت مچی و دیواری و رومیزی و جواهرات در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۵۴/۱



عنوان	کد CPC
خدمات خرده‌فروشی کالاهای ورزشی (شامل دوچرخه) در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۵۵/۱
خدمات خرده‌فروشی کالاهای چرمی و ملزومات سفر در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۵۶/۱
خدمات خرده‌فروشی سوغات در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۵۹/۱
خدمات خرده‌فروشی عطریات، لوازم آرایشی و صابون‌های دستشویی و آرایشی در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۷۵/۱
خدمات خرده‌فروشی وسایل نقلیه موتوری، موتورسیکلت، ماشین‌های برف‌پیما و قطعات و لوازم یدکی مربوطه در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۸۱/۱
خدمات خرده‌فروشی سایر تجهیزات حمل و نقل بجز دوچرخه در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۸۲/۱
خدمات خرده‌فروشی رایانه و بسته‌های نرم‌افزار در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۸۴/۱
خدمات خرده‌فروشی مواد سوختی جامد، مایع و گازی و محصولات وابسته در فروشگاه‌های غیر تخصصی	۶۲۱۹۱/۱
خدمات خرده‌فروشی میوه و سبزیجات در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۲۱/۱
خدمات خرده‌فروشی فرآورده‌های لبنی، تخم مرغ، روغن‌ها و چربی‌های خوراکی در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۲۲/۱
خدمات خرده‌فروشی گوشت، گوشت پرنده‌گان و گوشت شکار در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۲۳/۱
خدمات خرده‌فروشی ماهی و سایر محصولات غذایی دریایی در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۲۴/۱
خدمات خرده‌فروشی محصولات شیری پزی و نانوايي در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۲۵/۱
خدمات خرده‌فروشی آشامیدنی‌ها در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۲۶/۱
خدمات خرده‌فروشی محصولات دخانی در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۲۸/۱
خدمات خرده‌فروشی پوشاک، خز و ملزومات پوشاک در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۳۳/۱

عنوان	کد CPC
خدمات خرده‌فروشی انواع پاپوش در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۳۴/۱
خدمات خرده‌فروشی تجهیزات رادیو و تلویزیون، آلات موسیقی و موسیقی ضبط شده، انواع کتابچه‌های نت و نوارهای موسیقی در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۴۲/۱
خدمات خرده‌فروشی کتاب، روزنامه، مجله و نوشت‌افزار در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۵۱/۱
خدمات خرده‌فروشی تجهیزات عکاسی، اپتیک و ابزار دقیق در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۵۲/۱
خدمات خرده‌فروشی ساعت مچی و دیواری و رومیزی و جواهرات در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۵۴/۱
خدمات خرده‌فروشی کالاهای ورزشی (شامل دوچرخه) در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۵۵/۱
خدمات خرده‌فروشی کالاهای چرمی و ملزومات سفر در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۵۶/۱
خدمات خرده‌فروشی سوغات در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۵۹/۱
خدمات خرده‌فروشی عطریات، لوازم آرایش و صابون‌های دستشویی و آرایشی در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۷۵/۱
خدمات خرده‌فروشی وسایل نقلیه موتوری، موتورسیکلت، ماشین‌های برف‌پایا و قطعات و لوازم یدکی مربوطه در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۸۱/۱
خدمات خرده‌فروشی سایر تجهیزات حمل و نقل بجز دوچرخه در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۸۲/۱
خدمات خرده‌فروشی رایانه و بسته‌های نرم‌افزار در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۸۴/۱
خدمات خرده‌فروشی مواد سوختی جامد، مایع و گازی و محصولات وابسته در فروشگاه‌های تخصصی	۶۲۲۹۱/۱

## فهرست محصولات مشخصه گردشگری (TSP)

توضیحات<sup>۱</sup>

## ۶۳۱۱۰/۰- خدمات هتل و متل

این زیر طبقه خدمات زیر را دربر می‌گیرد:

- خدمات اقامت و خدمات وابسته که توسط هتل‌ها، متل‌ها، مهمانسراها و مکان‌های اقامتی مشابه فراهم می‌شود.

## ۶۳۱۹۱/۰- خدمات مراکز و خانه‌های تفریحی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اقامت و خدمات وابسته که توسط اردوگاه‌های بزرگسالان یا خانواده در تعطیلات، ویلاهای زمان مرخصی و اقامتگاه‌های تفریحی مشابه فراهم می‌شود. هر گونه خدمات دیگری در ارتباط با تأمین محل اقامت نیز در این زیر طبقه جای می‌گیرد.

## ۶۳۱۹۲/۰- خدمات اجاره اقامتگاه مبله

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اقامت و خدمات وابسته که توسط اطاق‌های هتل آپارتمان‌ها، خانه‌های شبانه‌روزی، آپارتمان‌ها و خانه‌های شخصی، خانه‌های روستایی و تسهیلات اقامتی مشابه فراهم می‌شوند.

<sup>۱</sup> در کدگذاری اقلام مختلف فهرست فوق، از یک کد ششم رقمی استفاده شده است. بین رقم‌های پنجم و ششم کد، ممیزی قرار گرفته است بدین صورت که پنج رقم اول مطابق بانظام کدگذاری CPC است و رقم ششم به طور ویژه برای TSP کاربرد دارد. در صورتی که رقم ششم صفر باشد، قلم مورد نظر با قلم ارایه شده در CPC مطابقت داشته و از آن استخراج شده است، اما در صورتی که رقم ششم صفر نباشد، قلم مذکور، تنها تا حدودی با CPC مطابقت دارد.

به همین دلیل، توضیحات مرتبط با اقلامی که رقم آخر آن‌ها صفر است، عملاً همان توضیحات ویرایش اول CPC است. با این حال، در مواردی که این تطابق وجود ندارد، پس از آخرین رقم یک ستاره (\*) قرار گرفته است. این حالت عمدتاً در مورد محصولاتی پیش آمده است که: الف) وابسته به گردشگری تلقی نمی‌شوند و برای آن‌ها عبارت «محصولات غیر وابسته به گردشگری» نوشته شده است. ب) بر عکس مورد قبلی، وابسته به گردشگری محسوب می‌شوند و از قبل، به منظور حفظ تطابق بین CPC و TSP، در یکی از اقلام ویژه طبقه‌بندی منظور شده‌اند. در نهایت، هر گاه که آخرین رقم صفر نباشد، توضیحات ذکر شده با توضیحات ویرایش اول CPC تفاوت داشته و مختص TSP است.

## ۱۵۶ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

بیش تر این واحدها فقط خدمات اقامت ارائه می‌کنند، اگر چه بعضی از آن‌ها خدمات تهیه غذا را نیز انجام می‌دهند.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات اقامت در هتل که در کد ۶۳۱۱۰/۰ طبقه‌بندی شده است.

- خدمات اقامتگاه‌های مبله برای اقامت طولانی که در کد ۷۲۱۱۱ «محصولات غیر وابسته به گردشگری»<sup>۱</sup> طبقه‌بندی شده است.

### ۶۳۱۹۳/۰- خدمات اقامتگاه‌های جوانان

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اقامت و خدمات وابسته که توسط خوابگاه‌های جوانان و تسهیلات مشابه آن فراهم می‌شوند. این خدمات به سبب محدودیت خدمات ارائه شده، از خدمات کامل هتل متمایز می‌شوند.

- خدمات پناهگاه کوهستانی

### ۶۳۱۹۴/۰- خدمات اردوهای آموزشی و تفریحی کودکان

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اقامت و خدمات وابسته که توسط اردوهای تفریحی برای کودکان و جوانان فراهم می‌شود. هرگونه خدمات دیگری در ارتباط با تأمین محل اقامت نیز در این زیر طبقه جای می‌گیرند.

### ۶۳۱۹۵/۰- خدمات محوطه‌های بر پا کردن اردو یا استقرار کاراوان

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اقامت و خدمات وابسته که توسط محوطه‌های ویژه پارک کردن تریلر و وسیله نقلیه تفریحی، اردوگاه‌ها و تسهیلات مشابه فراهم می‌شوند. چنین خدماتی می‌تواند تنها محوطه‌هایی را که محل نصب چادر یا توقف تریلر است را در برگیرد.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات اجاره محوطه‌های استقرار خانه‌های سیار برای مدت طولانی که در کد ۷۲۱۱۱ طبقه‌بندی شده است.
- خدمات اجاره کاراوان‌ها و تریلرها برای استفاده در بیرون از محوطه‌های ویژه آن‌ها که در کد ۷۲۱۱۱ طبقه‌بندی شده است.

#### ۶۳۱۹۹/۱- خدمات واگن‌های تختخواب‌دار قطارها و خدمات مشابه در سایر وسایل

##### حمل و نقل؛ خوابگاه‌های دانشجویی

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات واگن تختخواب‌دار قطار و خدمات مشابه در سایر وسایل حمل و نقل مانند محل مخصوص خواب در کشتی‌ها.
- خوابگاه‌های دانشجویی و اقامتگاه‌های خصوصی دانشجویی.

#### ۶۳۲۱۰/۰- خدمات سرو غذا همراه با کلیه خدمات رستوران

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات تهیه غذا و آشامیدنی‌های مربوط توسط رستوران‌ها، کافه‌ها و غذاخوری‌های مشابه که با خدمات کامل شامل پیشخدمت برای پذیرایی از مشتریان سر میز (از جمله پیشخوان‌ها یا غرفه‌ها) با یا بدون برنامه‌های سرگرم کننده ارائه می‌شود.
- خدمات تهیه غذا و خدمات وابسته که در هتل‌ها یا سایر مکان‌های اقامتی یا در تسهیلات حمل و نقل مانند قطارها و کشتی‌ها انجام می‌شود. این خدمات به طور معمول در برگیرنده خدمات پیشخدمت برای پذیرایی از مشتریان سر میز (از جمله پیشخوان‌ها و غرفه‌ها) است.
- خدمات واگن‌های غذاخوری.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات ارائه آشامیدنی‌ها بدون غذا که در کد ۶۳۳۰۰/۰ طبقه‌بندی شده است.

#### ۶۳۲۲۰/۰- خدمات سرو غذا در تسهیلات سلف سرویس

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تهیه غذا در کارگاه‌های سلف سرویس. این تسهیلات محل مخصوص نشستن را در اختیار مشتری قرار می‌دهد، اما خدمات پیشخدمت ندارد. این خدمات شامل تهیه غذا و سرو غذا و آشامیدنی بدون پیشخدمت توسط غذاخوری‌هاست که غذاهای از پیش طبخ شده و غذاهای گوناگون دیگری را عرضه می‌کنند.

- خدمات غذاخوری‌ها. خدمات سرو غذا و نوشیدنی که معمولاً با قیمت‌های کمتر برای گروه‌های مشخص و تعریف شده‌ای از افراد بر اساس پیوندهای حرفه‌ای صورت می‌گیرد مانند غذاخوری‌های سالن‌های ورزش، کارخانه یا اداره، غذاخوری‌ها و آشپزخانه‌های مدارس، سالن‌های غذاخوری دانشگاه‌ها، غذاخوری‌ها و واحدهای صرف غذا برای اعضای نیروهای نظامی و غیره.

این زیر طبقه خدمات زیر را در برنمی‌گیرد:

- تهیه غذا بدون خدمات پیشخدمت و معمولاً بدون فراهم کردن جای نشستن که در کد ۶۳۲۹۰/۰ طبقه‌بندی شده است.

- خدمات سرو انواع نوشیدنی بدون غذاهای آماده که در کد ۶۳۳۰۰/۰ طبقه‌بندی شده است.

#### ۶۳۲۹۰/۰- سایر خدمات سرو غذا

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- سایر خدمات تهیه غذا و نوشیدنی‌های مربوط که توسط دکه‌های غذاهای سرپایی و تنقلات، دکه‌های ماهی و سیب‌زمینی سرخ شده، فروشگاه‌های غذاهای آماده بدون جای نشستن و محل‌های تهیه غذای «بخر و ببر» فراهم می‌شوند. این امکانات معمولاً جا برای نشستن فراهم نمی‌کنند.

- خدمات مکان‌های صرف بستنی و کیک.

- خدمات تهیه غذاهای آماده و خوراکی‌های سبک که از ماشین‌های سکه‌ای گرفته می‌شوند و در همان محل به مصرف می‌رسند.

- خدمات سیار تأمین غذا، خدمات تهیه غذا و نوشیدنی برای مصرف فوری توسط وسایل نقلیه موتوری یا وسایل نقلیه غیر موتوری.

این زیر طبقه خدمات زیر را در برنمی‌گیرد:

- خدمات تهیه غذاهای آماده و خوراکی‌های سبک که از ماشین‌های سکه‌ای تحویل گرفته می‌شوند ولی در همان محل به مصرف نمی‌رسند که در کد ۶۲۴۲ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

#### ۶۳۳۰۰/۰- خدمات سرو نوشیدنی برای مصرف در همان مکان

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات سرو آشامیدنی، به طور عمده نوشابه‌های الکلی که در بارها، محل‌های صرف آبجو، باشگاه‌های شبانه، سالن‌های رقص و تسهیلات مشابه با یا بدون برنامه‌های سرگرم کننده ارائه می‌شوند. خدمات مشابهی که توسط بارهای مربوط به هتل‌ها یا سایر محل‌های اقامت و یا در تسهیلات حمل و نقل مانند قطارها یا کشتی‌ها ارائه می‌شوند نیز در این قسمت جای می‌گیرند.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات تهیه غذاهای آماده و خوراکی‌های سبک که از ماشین‌های سکه‌ای تحویل گرفته می‌شوند ولی در همان محل به مصرف نمی‌رسند که در کد ۶۲۴۲ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

- خدمات سرو خوراک و آشامیدنی‌های مربوط که در کد ۶۳۲ طبقه‌بندی شده است.

#### ۶۴۱۱۱/۱- خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن با برنامه زمانی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل بین شهری مسافر که توسط راه‌آهن با برنامه زمانی انجام می‌شود، صرف نظر از فاصله پیموده شده و درجه خدمات.

- حمل وسایل همراه مسافر، حیوانات و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی حمل کرد.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات واگن‌های تختخواب‌دار قطار که در کد ۶۳۱۹۹/۱ طبقه‌بندی شده است.

- خدمات واگن‌های غذاخوری که در کد ۶۳۲۱۰/۰ طبقه‌بندی شده است.

## ۱۶۰ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

### ۶۴۱۱۱/۲- خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن بدون برنامه زمانی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- حمل و نقل بین شهری مسافر که توسط راه‌آهن بدون برنامه زمانی انجام می‌شود، صرف‌نظر از فاصله پیموده شده و درجه خدمات.  
- حمل وسایل همراه مسافر، حیوانات و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی حمل کرد.

### ۶۴۱۱۲/۰- خدمات حمل و نقل مسافر با راه‌آهن شهری و حومه

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- حمل و نقل مسافر با راه‌آهن شهری و حومه  
- رفت و آمد شهری به عنوان رفت و آمدی تعریف می‌شود که مبدأ و مقصد آن درون محدوده همان واحد شهری قرار دارد و رفت و آمد در حومه شهر رفت و آمدی است که درون منطقه کلان شهر بزرگتری شامل شهرهای مجاور یکدیگر صورت می‌گیرد.  
- خدمات فراهم شده توسط خطوط پر رفت و آمد راه‌آهن شهری (راه‌آهن زیر زمینی یا هوایی).  
- حمل بار همراه مسافر، حیوانات و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

### ۶۴۲۱۱/۰- خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای شهری و حومه با برنامه زمانی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات حمل و نقل مسافر در مسیرهای از پیش تعیین شده بر پایه برنامه زمانی از پیش تعیین شده و آزاد برای همه استفاده‌کنندگان توسط اتوبوس، تراموا، اتوبوس برقی و مانند آن که در محدوده یک شهر مستقل یا گروهی از شهرهای مجاور یکدیگر ارائه می‌شود.  
- حمل بار همراه مسافر، حیوانات و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات حمل و نقل شهری و حومه مسافر با راه‌آهن که در کد ۶۴۱۱۲/۰ طبقه‌بندی شده است.



۶۴۲۱۲/۰- خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای شهری و حومه با برنامه زمانی و با

هدف ویژه

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

خدمات حمل و نقل مسافر در مسیرهای از پیش تعیین شده با برنامه زمانی از پیش تعیین شده برای گروه‌های ویژه‌ای از استفاده‌کنندگان مانند مدارس، دانشکده‌ها یا بنگاه‌ها.

- حمل و نقل با برنامه زمانی بین یک مرکز شهری و فرودگاه‌ها یا ایستگاه‌ها در این مرکز شهری یا مکان‌هایی در حومه آن توسط اتوبوس معمولی و لیموزین‌های فرودگاهی با راننده که چند مسیر را طی می‌کنند.

- حمل بار همراه مسافر، حیوانات و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات تاکسی‌ها که در کد ۶۴۲۲۱/۰ طبقه‌بندی شده است.

- خدمات کرایه اتومبیل‌های مسافری با راننده که در کد ۶۴۲۲۲/۰ طبقه‌بندی شده است.

- خدمات تاکسی‌های خطی فرودگاه بدون برنامه زمانی که در کد ۶۴۲۲۱/۰ طبقه‌بندی شده است.

۶۴۲۱۳/۰- خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای بین شهری با برنامه زمانی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات حمل و نقل جاده‌ای بین شهری مسافر در مسیرهای از پیش تعیین شده بر پایه برنامه زمانی از پیش تعیین شده و آزاد برای همه استفاده‌کنندگان توسط اتوبوس معمولی، تراموا، اتوبوس برقی و مانند آن.

- حمل بار همراه مسافر، حیوانات و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

## ۱۶۲ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

### ۶۴۲۱۴/۰- خدمات حمل و نقل مسافر جاده‌ای بین شهری با برنامه زمانی و با هدف

#### ویژه

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات حمل و نقل مسافر در مسیرهای از پیش تعیین شده بر پایه برنامه زمانی از پیش تعیین شده برای گروه‌های ویژه از استفاده‌کنندگان توسط اتوبوس معمولی، تراموا، اتوبوس برقی و مانند آن.

- حمل و نقل از یک مرکز شهری به مرکزی دیگر.

- حمل و نقل بین یک مرکز شهری و فرودگاه‌ها یا ایستگاه‌های واقع در مرکز شهری دیگر توسط اتوبوس معمولی و لیموزین‌های فرودگاهی با راننده که چند مسیر را طی می‌کنند.

### ۶۴۲۱۹/۱- خدمات پیست‌های اسکی با برنامه زمانی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل مسافر با وسایل نقلیه کابلی مانند خدمات ارائه شده در پیست‌های اسکی و خدمات مشابه بر پایه برنامه زمانی.

### ۶۴۲۱۹/۲- خدمات تله‌کابین‌ها و قطارهای کابلی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل مسافر با وسایل نقلیه کابلی مانند خدمات وسایل نقلیه دارای طناب سیمی و خدمات مشابه بر پایه برنامه زمانی.

### ۶۴۲۲۱/۰- خدمات تاکسی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تاکسی‌های موتوری شامل تاکسی‌های شهری، حومه شهری و بین شهری. این خدمات به طور کلی بر پایه مسافت طی شده برای یک مدت زمان محدود و مقصد مشخص ارائه می‌شوند. این خدمات شامل خدمات مرتبط با رزرو تاکسی هم می‌شوند.

- خدمات تاکسی‌های خطی فرودگاه بدون برنامه زمانی.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

مرکز آمار ایران

- خدمات تاکسی‌هایی که با نیروی انسان یا حیوان کشیده می‌شوند که در کد ۶۴۲۲۴/۰ طبقه‌بندی شده است.
- خدمات آمبولانس که در کد ۹۳۱۹۲ طبقه‌بندی شده است.

#### ۶۴۲۲۲/۰- خدمات کرایه خودروهای مسافری با راننده

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- خدمات کرایه اتومبیل دارای راننده در هرکجا که ارائه شود بجز خدمات تاکسی.
- این خدمات به طور کلی بر پایه زمان برای تعداد محدودی مسافر ارائه می‌شود و معمولاً شامل حمل و نقل به بیش از یک مقصد می‌شود.

#### ۶۴۲۲۳/۰- خدمات کرایه انواع اتوبوس معمولی و اتوبوس گردشگری با راننده

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- خدمات کرایه انواع اتوبوس و اتوبوس‌های گردشگری دارای راننده که به طور کلی بر پایه زمان و مسافت انجام می‌شوند. این خدمات معمولاً شامل حمل و نقل به بیش از یک مقصد می‌شوند.
- خدمات اتوبوس‌های گشت و گذار شامل گشت‌های شهری. خدمات جنبی که هزینه جداگانه‌ای برای آن دریافت نمی‌شود (راهنماهای گشت، تهیه غذا و غیره)، در این جا منظور می‌شوند.

#### ۶۴۲۲۴/۰- خدمات حمل و نقل جاده‌ای مسافر با وسایل نقلیه‌ای که به وسیله انسان یا حیوان کشیده می‌شوند

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- حمل و نقل مسافر توسط وسایل نقلیه‌ای که بوسیله انسان یا حیوان کشیده می‌شوند یا وسایل نقلیه‌ای چون درشگه‌های ریکشا و حیوانات باربر به شرط آن که خدمات یک فرد متصدی همراه وسیله نقلیه یا حیوانات هم ارائه شود.

## ۱۶۴ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

### ۶۵۱۱۱/۰- خدمات حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس توسط

#### اتوبوس دریایی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل مسافر توسط اتوبوس‌های دریایی شامل انواع هیدروفویل و هاورکرفت با یا بدون برنامه زمانی.

- حمل بار همراه مسافر، حیوانات و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

### ۶۵۱۱۹/۱- سایر خدمات حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس با

#### برنامه زمانی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس با برنامه زمانی صرف‌نظر از درجه کیفی خدمات.

- حمل و نقل مسافران از بندر به بندر.

### ۶۵۱۱۹/۲- سایر خدمات حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس بدون

#### برنامه زمانی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس بدون برنامه زمانی صرف‌نظر از درجه کیفی خدمات.

- حمل و نقل مسافران از بندر به بندر.

### ۶۵۱۱۹/۳- خدمات کشتی تفریحی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- گشت‌های دریایی که در آن‌ها برای حمل و نقل، اقامت، تهیه غذا و خدمات جنبی هزینه جداگانه‌ای دریافت نمی‌شود.

مرکز آمار ایران

**۶۵۱۱۹/۴- خدمات حمل مسافر با شناورهای باری**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل آبی مسافر در آب‌های ساحلی و اقیانوس با یا بدون برنامه زمانی صرف‌نظر از درجه کیفی خدمات توسط شناورهایی که اساساً برای خدمات حمل بار ساخته شده‌اند و در خدمات آن‌ها برای حمل و نقل، اقامت، تهیه غذا و خدمات جنبی هزینه جداگانه‌ای دریافت نمی‌شود.

**۶۵۱۳۰/۱- خدمات کرایه شناورهای مسافری با متصدی برای حمل و نقل آبی در**

**آب‌های ساحلی و اقیانوس**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اجاره یا کرایه شناورهای مسافری شخصی تفریحی با خدمه برای حمل و نقل آبی در آب‌های ساحلی و اقیانوس.

**۶۵۱۴۰/۰- خدمات یدک کشی و پیش رانی در آب‌های ساحلی و اقیانوس**

**۶۵۲۱۱/۰- خدمات حمل و نقل مسافر در آب‌های داخلی با اتوبوس‌های دریایی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل مسافر در رودخانه‌ها، کانال‌ها و آبراه‌های داخلی دیگر توسط اتوبوس‌های دریایی شامل هیدروفویل و هاورکرافت با یا بدون برنامه زمانی.  
- خدمات حمل و نقل وسایل نقلیه همراه، بار همراه مسافر و سایر اقلامی که می‌توان آن‌ها را بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

**۶۵۲۱۹/۱- خدمات حمل و نقل مسافر در آب‌های داخلی با برنامه زمانی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- حمل و نقل مسافر در رودخانه‌ها، کانال‌ها و آبراه‌های داخلی دیگر توسط هرگونه شناور دارای برنامه زمانی.

**۶۵۲۱۹/۲- خدمات گشت‌های سیاحتی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات قایق‌های گشت و سیاحت در رودخانه‌ها، کانال‌ها و آبراه‌های داخلی دیگر.

**۶۵۲۱۹/۳- خدمات کشتی‌های تفریحی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- گشت‌های آبی در رودخانه‌ها، کانال‌ها و آبراه‌های داخلی دیگر که در آن‌ها برای حمل و نقل، اقامت، تهیه غذا و خدمات جنبی هزینه جداگانه‌ای دریافت نمی‌شود.

**۶۵۲۳۰/۰- خدمات کرایه شناورهای مسافری با متصدی در آب‌های داخلی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اجاره و کرایه هرگونه کشتی خود فرمان در آب‌های داخلی با خدمه مانند شناورهای مسافری (بجز قایق‌های تفریحی)، نفتکش‌ها، شناورهای حمل بار فله و خشک، شناورهای باری، شناورهای یدک کش و شناورهای ماهی‌گیری.  
این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:  
- خدمات اجاره یا کرایه شناورهای مسافری بدون خدمه که در کد ۷۳۱۱۵/۱ طبقه‌بندی شده است.  
- خدمات اجاره یا کرایه قایق‌های تفریحی در آب‌های داخلی که در کد ۷۳۲۴۰/۵ طبقه‌بندی شده است.

**۶۵۲۴۰/۰- خدمات یدک‌کشی و پیش‌رانی در آب‌های داخلی**

**۶۶۱۱۰/۰- خدمات حمل و نقل هوایی مسافر با برنامه زمانی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- حمل و نقل هوایی مسافر در مسیرهای منظم و با برنامه زمانی منظم. این خدمات توسط هر گونه هواپیما (شامل بالگردها) ارائه می‌شود.  
- حمل و نقل بار همراه مسافر و اقلام دیگری که می‌توان بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

**۶۶۱۲۰/۱- خدمات حمل و نقل هوایی مسافر بدون برنامه زمانی**

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- حمل و نقل هوایی مسافر بدون برنامه زمانی که توسط هر گونه هواپیما (شامل بالگردها) ارائه می‌شود.
  - حمل و نقل بار همراه مسافر و اقلام دیگری که می‌توان بدون هزینه اضافی جابجا کرد.

**۶۶۱۲۰/۲- خدمات گشت و گذار با هواپیما یا بالگرد**

- این زیر طبقه خدمات زیر را در بر می‌گیرد:
- خدمات گشت و گذار و خدمات تاکسی هوایی توسط هواپیما یا بالگردها.

**۶۶۴۰۰/۰- خدمات کرایه هواپیما با متصدی**

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- کرایه یا اجاره هر گونه هواپیمای باری یا مسافری (شامل بالگردها) برای هر منظور همراه با خدمه. این خدمات به طور کلی بر یک پایه زمانی ارائه می‌شوند و معمولاً چند مقصد گوناگون را در برمی‌گیرد.
  - این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:
  - خدمات اجاره یا کرایه هواپیمای مسافری بدون خدمه که در کد ۷۳۱۱۶/۱ طبقه‌بندی شده است.

**۶۷۳۰۰/۰- خدمات امدادی جهت یابی**

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- خدمات امدادی جهت یابی رادیویی برای مکان یابی مانند نظام مکان یابی جهانی (GPS).
  - خدمات ارائه شده توسط فانوس‌های دریایی، کشتی‌های فانوس‌دار، کشتی‌های راهنما، راهنمای شناور، نشانه‌گذارهای کانال‌ها و خدمات جهت یابی مشابه.

**۶۷۴۰۰/۰ - خدمات پشتیبانی حمل و نقل با راه‌آهن**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات پایانه‌های مسافری راه‌آهن (فروش بلیط، نگهداری جا، دفتر تحویل وسایل مسافران، دفتر وسایل جامانده مسافران).  
- سایر خدمات پشتیبانی برای حمل و نقل با راه‌آهن که در جای دیگری طبقه‌بندی نشده‌اند.  
این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:  
- خدمات جابجایی بار با راه‌آهن که برای بار کانتینری در کد ۶۷۱۱۰ طبقه‌بندی شده است و برای بار غیر کانتینری یا بار همراه مسافران در کد ۶۷۱۹۰ طبقه‌بندی شده است.

**۶۷۵۱۰/۰ - خدمات مربوط به ایستگاه‌های اتوبوس**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات پایانه مسافری در ارتباط با حمل مسافر شهری، حومه شهری و بین شهری با اتوبوس (فروش بلیط، نگهداری بلیط، دفتر تحویل وسایل مسافران، دفتر وسایل جامانده مسافران).

**۶۷۵۲۰/۱ - خدمات اداره بزرگراه‌ها**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات عملیات بزرگراه‌ها، جاده‌ها، خیابان‌ها و گذرگاه‌ها

**۶۷۵۲۰/۲ - خدمات اداره پل‌ها و تونل‌ها**

**۶۷۵۳۰/۱ - خدمات پارک مربوط به پایانه‌های حمل و نقل مسافر**

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:  
- خدمات اجاره ماهانه یا سالانه توقفگاه‌ها یا ساختمان‌های توقفگاه‌های ویژه وسایل نقلیه که در کد ۷۲۱۱۲ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.



۶۷۵۹۰/۰- سایر خدمات پشتیبانی حمل و نقل جاده‌ای

۶۷۶۱۰/۰- خدمات اداره امور بندری و آبراه‌ها (به جز جابجایی بار)

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات عملیات بندری مانند امور باراندازها، لنگرگاه‌ها، موج شکن‌ها، اسکله‌ها و خدمات دیگر وابسته به تسهیلات پایانه دریایی شامل خدمات پایانه مسافری وابسته به حمل و نقل دریایی.
- خدمات عملیات و نگهداری کانال‌های عبور قایق، لنج و کشتی، رودخانه‌های دارای کانال و آبراه‌های داخلی ساخته شده دیگر.
- خدمات سدهای دارای دریچه، قایق بالابرها، سدهای جابجا کننده کشتی، آبگیرهای دریچه‌دار.
- خدمات یدک‌کشی در کانال‌ها بجز آن‌چه توسط کشتی‌های یدک‌کش انجام می‌شود مانند یدک‌کشی توسط تراکتورها و لوکوموتیوها در مسیر یدک‌کشی.

۶۷۶۳۰/۰- خدمات نجات شناورها و شناورسازی دوباره وسایل حمل و نقل آبی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات نجات شناور، خواه در اقیانوس یا آب‌های ساحلی یا آب‌های داخلی ارائه شود.
- چنین خدماتی در برگیرنده خدمات بازیابی کشتی‌های آسیب دیده و غرق شده و بار آن‌هاست مانند بالا کشیدن شناورهای غرق شده، بر پا داشتن شناورهای واژگون شده و شناورسازی دوباره کشتی‌های به گل نشسته.

۶۷۶۹۰/۱- خدمات سوخت رسانی به شناورها

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر می‌گیرد:

- سوخت‌رسانی به شناورها صرف‌نظر از نوع سوخت آن‌ها.

۶۷۶۹۰/۲- خدمات تعمیر و نگهداری وسایل تفریحی خصوصی مسافری

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تعمیر و نگهداری محدود شناورهای مسافری خصوصی (بجز تعمیرات اساسی).

۶۷۷۱۰/۰- خدمات اداره فرودگاه (به‌جز جابجایی بار)

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات پایانه هوایی مسافری و خدمات زمینی در محوطه فرودگاه‌ها شامل خدمات عملیات باند پرواز.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات پایانه‌های هوایی مربوط به جابجایی محموله‌های هوایی که در کد ۶۷۱۱۰ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

۶۷۷۹۰/۰- سایر خدمات پشتیبانی حمل و نقل هوایی یا فضایی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات آتش نشانی و جلوگیری از آتش سوزی هواپیما.

- خدمات نگهداری و آماده نگهداشتن هواپیما (بجز تعمیرات).

- خدمات آشیانه هواپیما.

- یدک‌کشی هواپیما.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات نظافت هواپیما که در کد ۸۵۳ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

- خدمات ضد عفونی یا سم‌پاشی که در کد ۸۵۳۱۰ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

- خدمات نجات در هوا و دریا که در کد ۹۱۲۹۰ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

- خدمات مدارس عمومی پرواز که در کد ۹۲۹ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

- خدمات پاکیزه کردن و برف‌روبی باند پرواز که در کد ۹۴۳۱۰ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

۶۷۸۱۱/۰- خدمات آژانس‌های مسافرتی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- فروش بلیط‌های مسافرت، اقامت و برنامه‌های گشت بر اساس حق‌الزحمه یا قرارداد.

۶۷۸۱۲/۰- خدمات برگزارکنندگان گشت‌ها

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات سازماندهی و ترتیب دادن برنامه‌های گشت (گشت‌های در برگیرنده همه تسهیلات). چنین گشت‌هایی معمولاً در برگیرنده حمل و نقل مسافر و بار همراه مسافر، اقامت، گشت و گذار و خدمات مشابه ارائه‌شده در طول مدت گشت‌های دسته‌جمعی می‌شود.

۶۷۸۱۳/۰- خدمات اطلاع‌رسانی به گردشگران

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- اطلاعات مسافرت، خدمات مشاوره و برنامه‌ریزی. این خدمات معمولاً توسط دفاتر گردشگری یا مؤسسه‌های مشابه فراهم می‌شوند.  
- خدمات رزرو محل اقامت.  
- خدمات رزرو جا در خطوط هوایی، قطار، اتوبوس و سایر خدمات رزرو که با سفر مرتبط باشد.

۶۷۸۲۰/۰- خدمات راهنمایان گردشگران

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات راهنمایان گردشگر توسط نمایندگی‌های راهنمای گردشگر و راهنمایان گردشگر به حساب خود.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:  
- خدمات مترجمان که در کد ۸۳۹۱۰/۰ طبقه‌بندی شده است.  
- خدمات راهنمایان شکار به حساب خود که در کد ۹۶۶۲۰/۲ طبقه‌بندی شده است.

**۷۱۱۰۰/۱- خدمات کارت مسافرتی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات واگذاری اعتبار از طریق استفاده از کارت اعتباری.

**۷۱۱۰۰/۲- خدمات وام مسافرتی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات واگذاری اعتبار به منظور تمدید زمان پرداخت هزینه‌های مسافرت.

**۷۱۱۰۰/۳- خدمات وام وسیله نقلیه**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات واگذاری اعتبار به منظور تمدید زمان پرداخت هزینه خرید وسیله نقلیه.

**۷۱۳۱۱/۱- خدمات بیمه عمر در مسافرت**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات تعهد شده توسط بیمه که برای پرداخت مبلغ تعیین شده به افراد ذینفع در صورت فوت فرد بیمه شده در شرایط مسافرت ارائه می‌شود.

**۷۱۳۲۰/۱- خدمات بیمه حوادث در مسافرت**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات تعهد شده توسط بیمه که برای پوشش هزینه‌های بیمارستان و پزشکی و معمولاً هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی مانند داروهای تجویز شده، وسایل پزشکی، آمبولانس، پرستار خصوصی و ... در طی مسافرت فراهم می‌شود.

**۷۱۳۲۰/۲- خدمات بیمه تندرستی در مسافرت**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات تعهد شده توسط بیمه که برای پوشش هزینه‌های بیمارستان و پزشکی که زیر پوشش برنامه‌های دولت نیست و معمولاً برای سایر مراقبت‌های پزشکی مانند داروهای تجویز

شده، وسایل پزشکی، آمبولانس و پرستار خصوصی پرداخت می‌شود که هنگام مسافرت بیرون از یک محدوده مشخص جغرافیایی انجام می‌شود.

#### ۷۱۳۳۱/۱ - خدمات بیمه وسیله نقلیه موتوری شخصی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تعهد شده توسط بیمه که خطرات مرتبط با استفاده از وسایل نقلیه موتوری شامل پرداخت به مسافران وسیله حمل و نقل را پوشش می‌دهد. تعهدات و زیان‌های ناشی از خسارت به وسیله نقلیه نیز در پوشش خطرات بیمه قرار می‌گیرد.

#### ۷۱۳۳۴/۱ - خدمات بیمه هواپیمای مسافری برای استفاده شخصی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تعهد شده توسط بیمه که خسارت‌ها یا زیان‌های هواپیمای در مالکیت افراد را پوشش می‌دهد. خطرات پوشش داده شده می‌تواند شامل آتش‌سوزی، دزدی، انفجار، طوفان، تگرگ، یخبندان، بلایای طبیعی، انرژی هسته‌ای و فرونشینی زمین باشد.

#### ۷۱۳۳۴/۲ - خدمات بیمه شناورهای مسافری برای استفاده شخصی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تعهد شده توسط بیمه که خسارت یا زیان شناور در مالکیت افراد را پوشش می‌دهد. خطرات پوشش داده شده می‌تواند شامل آتش‌سوزی، دزدی، انفجار، طوفان، تگرگ، یخبندان، بلایای طبیعی، انرژی هسته‌ای و فرونشینی زمین باشد.

#### ۷۱۳۳۹/۱ خدمات بیمه مسافرت

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- بیمه لغو مسافرت یا پوشش خسارت‌های دیگر مربوط به تغییر برنامه‌های مسافرت. بیمه مسافرت می‌تواند هزینه‌های پزشکی را به عنوان بخشی از کل بیمه مسافرت پوشش دهد.

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات بیمه‌ای که تنها هزینه‌های پزشکی در زمان مسافرت را پوشش می‌دهد که در کد ۷۱۳۲۰ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

**۷۱۵۵۲/۰ - خدمات تبدیل ارز**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات تبدیل پول خارجی که توسط اداره ارزی و ... فراهم می‌شود.

**۷۲۲۱۱/۱ - خدمات پشتیبانی از فعالیت‌های اقامتگاه‌های مشارکتی**

**۷۳۱۱۱/۰ - خدمات اجاره یا کرایه خودرو و وانت های سبک بدون راننده**

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:  
خدمات اجاره یا کرایه خودروی شخصی با راننده که در کد ۶۴۲۲۲/۰ طبقه‌بندی شده است.

**۷۳۱۱۴/۱ - خدمات اجاره یا کرایه اتاق‌های سیار موتوری بدون راننده**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اجاره یا کرایه موتورسیکلت، کاراوان و اتاق‌های سیار بدون راننده.

**۷۳۱۱۵/۱ - خدمات اجاره یا کرایه شناورهای مسافری بدون متصدی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اجاره یا کرایه قایق، کشتی و هاورکرفت بدون متصدی که اساساً برای جابجایی مسافر طراحی شده است.  
این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:  
- خدمات اجاره یا کرایه شناورهای کوچک تفریحی که در کد ۷۳۲۴۰/۵ طبقه‌بندی شده است.

**۷۳۱۱۶/۱ - خدمات اجاره یا کرایه هواپیماهای مسافری بدون متصدی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اجاره یا کرایه هواپیما (مانند بالگرد، هواپیما) بدون متصدی به منظور حمل مسافر.

**۷۳۲۴۰/۱- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات حمل و نقل زمینی غیر موتوری**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات تفریحی و اوقات فراغت مانند دوچرخه و تجهیزات نقلیه زمینی مشابه.

**۷۳۲۴۰/۲- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات ورزش‌های زمستانی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات تفریحی و اوقات فراغت مانند وسایل اسکی روی برف، اسکیت روی برف، اسکیت روی یخ و تجهیزات ورزشی مشابه.

**۷۳۲۴۰/۳- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات حمل و نقل هوایی بدون موتور**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات تفریحی و اوقات فراغت مانند گلایدرها، گلایدرهای متصل به وسایل نقلیه دیگر، بالون‌ها و تجهیزات حمل و نقل هوایی مشابه.

**۷۳۲۴۰/۴- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات ساحلی و ورزش‌های آبی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات تفریحی و اوقات فراغت مانند شناورهای تفریحی و تجهیزات ورزشی آبی دیگر.

**۷۳۲۴۰/۵- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات برپایی اردو**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات تفریحی و اوقات فراغت مانند تجهیزات برپایی اردو و تجهیزات همراه آن.

**۷۳۲۴۰/۶- خدمات اجاره یا کرایه اسب سوارکاری**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اجاره یا کرایه تجهیزات تفریحی و اوقات فراغت مانند اسب‌های سواری و تجهیزات همراه آن.

**۷۳۲۹۰/۱- خدمات کرایه دوربین عکاسی**

**۸۳۸۱۱/۱- خدمات عکاسی برای گذرنامه یا روآدید**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات عکسبرداری از اشخاص برای الصاق به گذرنامه یا روآدید.

**۸۳۸۲۰/۰- خدمات ظهور و چاپ عکاسی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- انجام خدماتی که اساساً شامل ظهور فیلم‌های عکاسی و چاپ عکس برای دیگران می‌شود، طبق درخواست مشتریان:

- بزرگ کردن فیلم‌های عکاسی یا اسلاید

- ظهور و چاپ عکس‌های سیاه و سفید

- چاپ عکس‌های رنگی

- تکثیر اسلاید و فیلم عکاسی، چاپ عکس مجدد

- انجام خدمات ظهور فیلم‌های تصویر متحرک برای عکاسان غیرحرفه‌ای و مشتریان حرفه‌ای

- خدمات آماده‌سازی اسلایدهای عکاسی

- خدمات کپی فیلم‌ها

- خدمات کپی رسانه‌های شنیداری- دیداری

**۸۳۹۱۰/۰- خدمات ترجمه کتبی و شفاهی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات ترجمه که به طور کلی به بازنویسی متون از یک زبان به زبان دیگر مربوط شود.

- خدمات ترجمه شفاهی که به طور کلی بیان شفاهی مطالب از یک زبان به زبان دیگر است.



۸۴۵۱۰/۰ - خدمات کتابخانه‌ها

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- خدمات گردآوری، فهرست کردن، نگهداری و بازاریابی کتاب‌ها و مانند آن.
  - خدمات امانت‌دهی کتاب‌ها و اسناد.

۸۴۵۲۰/۰ - خدمات آرشیوها

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- خدمات اداره آرشیوهای عمومی (گردآوری، فهرست کردن، نگهداری و بازاریابی).
  - خدمات اداره بایگانی‌های تاریخی.

۸۵۹۷۰/۰ - خدمات سازمان‌های برگزار کننده نمایشگاه‌های بازرگانی

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- سازمان‌دهی رویدادهای اقتصادی (نمایشگاه‌های بازرگانی در دوره‌های منظم یا غیر منظم).
  - سازمان‌دهی همایش‌ها و گردهمایی‌های علمی یا فرهنگی.
  - فراهم کردن و تنظیم تجهیزات نمایشگاهی مربوط به سازمان‌دهی نمایشگاه‌ها.

۸۷۱۴۱/۰ - خدمات تعمیر و نگهداری وسایل نقلیه موتوری

- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- خدمات تعمیر و نگهداری خودروهای موتوری. چنین خدماتی می‌تواند امور زیر را در برگیرد: معاینه موتور، تنظیم موتور، تعمیر و تنظیم کاربراتور، تعمیر و تنظیم دنده فرمان، تعمیر دستگاه فنر، تعمیر و تنظیم ترم، تعمیر و تنظیم تجهیزات انتقال نیرو و سایر خدمات نگهداری و تعمیر.
  - خدمات پنچرگیری.
  - تعمیر بدنه و خدمات مشابه برای خودروهای موتوری.
- این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:
- بازسازی و روکش کردن لاستیک‌ها که در کد ۳۶۱۲۰ «محصولات غیر وابسته به گردشگری» طبقه‌بندی شده است.

۸۷۱۴۲/۰ - خدمات تعمیر و نگهداری موتور سیکلت و ماشین‌های برف پیما

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تعمیر و نگهداری موتور سیکلت و خدمات تعمیر بدنه آن.
- خدمات تخصصی پیاده کردن موتور سیکلت‌ها.

۸۷۱۴۳/۰ - خدمات تعمیر و نگهداری تریلرها، نیم تریلرها و سایر وسایل نقلیه

موتوری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تعمیر و نگهداری تریلرها، نیم تریلرها و سایر وسایل نقلیه موتوری طبقه‌بندی نشده در جای دیگر.

۸۷۱۴۹/۱ - خدمات تعمیر و نگهداری شناورهای تفریحی برای استفاده شخصی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات نگهداری و تعمیر قایق‌های تفریحی و ورزشی.

۸۷۱۴۹/۲ - خدمات تعمیر و نگهداری هواپیماهای تفریحی برای استفاده شخصی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات نگهداری و تعمیر هواپیما و موتورهای هواپیما.

۸۷۲۹۰/۱ - خدمات تعمیر و نگهداری سایر کالاهای طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات تعمیر دوچرخه.
- خدمات تعمیر اجزای تجهیزات ورزشی و اردوگاهی، خدمات تعمیر دوربین عکاسی و تجهیزات عکاسی.

۹۱۱۳۱/۱ - خدمات صدور پروانه ماهیگیری

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات اداری دولتی مرتبط با صدور پروانه ماهیگیری.

**۹۱۱۳۱/۲- خدمات صدور پروانه شکار**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اداری دولتی مرتبط با صدور پروانه شکار.

**۹۱۲۱۰/۱- خدمات صدور گذرنامه**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اداری و اجرایی دولتی مرتبط با صدور گذرنامه ویژه وزارت امور خارجه و هیأت‌های سیاسی و کنسولی مستقر در خارج از کشور.

**۹۱۲۱۰/۲- خدمات صدور روادید**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اداری و اجرایی مرتبط با صدور گذرنامه ویژه وزارت امور خارجه و هیأت‌های سیاسی و کنسولی مستقر در خارج از کشور (روادید ورود یا خروج).

**۹۲۹۰۰/۱- خدمات آموزش زبان**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات آموزشی مرتبط با یادگیری زبان‌ها ویژه بزرگسالانی که در نظام آموزش رسمی تحصیل نمی‌کنند. چنین خدماتی می‌تواند در کلاس‌های روزانه یا شبانه توسط مدرسه‌ها یا مؤسسه‌های ویژه فراهم شوند.

**۹۲۹۰۰/۲- خدمات آموزشی گواهی‌نامه هدایت وسایل نقلیه**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات آموزشی مرتبط با گواهی‌نامه‌های ویژه رانندگی خودرو و موتورسیکلت، گواهی پرواز و جواز هدایت کشتی ویژه بزرگسالانی که در نظام آموزش رسمی تحصیل نمی‌کنند. چنین خدماتی می‌تواند در کلاس‌های روزانه یا شبانه توسط مدرسه‌ها یا مؤسسه‌های ویژه فراهم شوند.

**۹۶۱۵۱/۰ - خدمات نمایش فیلم سینمایی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات نمایش فیلم در سینماها، فضای باز یا باشگاه‌های سینمایی، اتاق‌های خصوصی نمایش فیلم یا سایر تسهیلات نمایش فیلم.

**۹۶۲۳۰/۰ - خدمات اداره تسهیلات اجرای هنرهای نمایشی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات اداره سالن‌های کنسرت، تئاترها، تالارهای اپرا، سالن‌های موسیقی شامل خدمات فروش بلیط.  
- خدمات اداره مراکز چند منظوره و تسهیلات مشابه با ویژگی غالب فرهنگی.

**۹۶۳۱۰/۰ - خدمات هنرمندان هنرهای نمایشی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات هنرپیشگان، گویندگان، خوانندگان، نوازندگان، رقصندگان و بدل‌کاران.

**۹۶۴۱۱/۰ - خدمات موزه‌ها به جز محوطه‌ها و بناهای تاریخی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات به نمایش گذاشتن انواع مجموعه‌ها (هنری، علمی، فناوری و تاریخی).  
- خدمات مدیریت و نگهداری مجموعه‌ها.

**۹۶۴۱۲/۰ - خدمات حفاظت از محوطه‌ها و بناهای تاریخی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات مربوط به بازدید از محوطه‌ها، آثار و بناهای تاریخی.  
- خدمات حفاظت از محوطه‌ها، آثار و بناهای تاریخی.

**۹۶۴۲۱/۰ - خدمات باغ‌های گیاه شناسی و جانور شناسی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات مربوط به بازدید از باغ‌های گیاه شناسی و جانور شناسی.

- خدمات محافظت و نگهداری باغ‌های گیاه شناسی و جانور شناسی.

۹۶۴۲۲/۰- خدمات حفظ و نگهداری از ذخایر طبیعت شامل خدمات حفاظت از

#### حیات وحش

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات نظارت بر پارک‌های ملی و ذخایر طبیعت.

- خدمات محافظت و نگهداری از پارک‌های ملی و ذخایر طبیعت.

۹۶۵۱۰/۰- خدمات سازماندهی و ترویج رویدادهای ورزشی و تفریحی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات سازماندهی ورزش‌ها مانند مشت‌زنی.

- خدمات سازماندهی و مدیریت رویدادهای ورزشی که از سوی باشگاه‌های ورزشی فراهم

کننده امکانات ورزشی مانند باشگاه‌های فوتبال، باشگاه‌های بولینگ و غیره صورت می‌گیرد.

۹۶۵۲۰/۱- خدمات زمین‌های گلف

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات فراهم ساختن دسترسی به زمین‌های گلف.

۹۶۵۲۰/۲- اسکی

این زیر طبقه خدمات زیر را در بر نمی‌گیرد:

- خدمات پیست‌های اسکی با برنامه زمانی که در کد ۶۴۲۱۹/۱ طبقه‌بندی شده است.

۹۶۵۲۰/۳- مسیرهای مسابقه

۹۶۵۲۰/۴- خدمات مدرسه‌های سوارکاری

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات فراهم ساختن دسترسی به مدرسه‌های سوارکاری.

۹۶۵۲۰/۵- خدمات پارک‌های تفریحی و تفرجگاه‌های ساحلی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات فراهم ساختن دسترسی به ساحل و پارک تفریحی.

۹۶۵۹۰/۱- ورزش‌های پر مخاطره و ماجراجویانه

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات سقوط آزاد..

- خدمات چتربازی.

- خدمات کایت سواری.

- سایر ورزش‌های مخاطره آمیز.

۹۶۶۲۰/۱- خدمات مدرسه‌های ورزشی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات فراهم شده از سوی مدرسه‌های ورزشی و بازی.

۹۶۶۲۰/۲- خدمات راهنمایان (کوه نوردی، شکار و ماهیگیری)

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات راهنماهای کوه‌نوردی، شکار و ماهیگیری.

۹۶۹۱۰/۱- خدمات پارک‌های تفریحی تخصصی (یک منظوره)

۹۶۹۱۰/۲- خدمات شهرهای بازی

۹۶۹۱۰/۳- خدمات نمایشگاه و کارناوال

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات نمایشگاه‌های تفریحی و جاذبه‌های منطقه‌ای.

**۹۶۹۲۰/۱- خدمات کازینو**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات کازینو و قمارخانه.

**۹۶۹۲۰/۲- خدمات ماشین‌های سکه‌ای**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات ماشین‌های سکه‌ای شرط‌بندی.

**۹۷۲۳۰/۱- خدمات مراکز بدن‌سازی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات متناسب‌سازی اندام مانند خدماتی که از سوی مراکز بدن‌سازی، باشگاه‌های ورزشی و مانند آن ارائه می‌شود.

**۹۷۲۳۰/۲- خدمات سونا/ حمام بخار**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات متناسب‌سازی اندام مانند خدماتی که از سوی حمام‌های ترکی، سونا و حمام‌های بخار، حمام‌های آفتاب و مانند آن ارائه می‌شود.

**۹۷۲۳۰/۳- خدمات ماساژ**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- خدمات ماساژ (بجز ماساژ مرتبط با درمان) و مانند آن.

**۹۷۲۳۰/۴- خدمات استفاده از چشمه‌های آب معدنی**

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:  
- چشمه‌های آب معدنی، سالن‌های کاهش وزن و لاغری و مانند آن.

۹۷۹۱۰/۰ - خدمات اسکورت

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات روسپی‌ها.

۹۹۰۰۰/۰ - خدمات سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی

این زیر طبقه خدمات زیر را در برمی‌گیرد:

- خدمات فراهم شده توسط سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های سایر کشورها.

- خدمات فراهم شده توسط سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان ملل متحد و نمایندگی‌های

تخصصی یا دفاتر منطقه‌ای آن و ...، سازمان کشورهای آمریکایی، اتحادیه اروپا، سازمان

همکاری اقتصادی و توسعه، سازمان جهانی گردشگری، سازمان وحدت آفریقا و سایر

دستگاه‌های بین‌المللی یا واحدهای برون مرزی.



- ۶۲۱۲۱/۱- خدمات خرده‌فروشی میوه و سبزیجات در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۲۲/۱- خدمات خرده‌فروشی فرآورده‌های لبنی، تخم مرغ، روغن‌ها و چربی‌های خوراکی در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۲۳/۱- خدمات خرده‌فروشی گوشت، گوشت پرندگان و گوشت شکار در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۲۴/۱- خدمات خرده‌فروشی ماهی و سایر غذاهای دریایی در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۲۵/۱- خدمات خرده‌فروشی محصولات شیرینی‌پزی و نانوبی در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۲۶/۱- خدمات خرده‌فروشی آشامیدنی‌ها در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۲۸/۱- خدمات خرده‌فروشی محصولات دخانی در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۳۲/۱- خدمات خرده‌فروشی انواع چادرهای اقامتی و کالاهای مورد نیاز برپاسازی اردو در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۳۳/۱- خدمات خرده‌فروشی پوشاک، خز و ملزومات پوشاک در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۳۴/۱- خدمات خرده‌فروشی انواع پاپوش در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۴۲/۱- خدمات خرده‌فروشی تجهیزات رادیو و تلویزیون، آلات موسیقی و موسیقی ضبط شده، انواع کتابچه نت و نوارهای موسیقی در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۵۱/۱- خدمات خرده‌فروشی کتاب، روزنامه، مجله و نوشت افزار در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۵۲/۱- خدمات خرده‌فروشی تجهیزات عکاسی، اپتیک و ابزار دقیق در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۵۴/۱- خدمات خرده‌فروشی ساعت مچی و دیواری و رومیزی و جواهرات در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۵۵/۱- خدمات خرده‌فروشی کالاهای ورزشی (شامل دوچرخه) در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۵۶/۱- خدمات خرده‌فروشی کالاهای چرمی و ملزومات سفر در فروشگاه‌های غیر تخصصی
- ۶۲۱۵۹/۱- خدمات خرده‌فروشی سوغات در فروشگاه‌های غیر تخصصی

## ۱۸۶ \_\_\_\_\_ توصیه‌هایی درباره آمارهای گردشگری

۶۲۱۷۵/۱- خدمات خرده‌فروشی عطریات، لوازم آرایشی و صابون‌های دستشویی و آرایشی در فروشگاه‌های غیر تخصصی

۶۲۱۸۱/۱- خدمات خرده‌فروشی وسایل نقلیه موتوری، موتور سیکلت، ماشین‌های برف پیما و قطعات و لوازم یدکی مربوطه در فروشگاه‌های غیر تخصصی

۶۲۱۸۲/۱- خدمات خرده‌فروشی سایر تجهیزات حمل و نقل بجز دوچرخه در فروشگاه‌های غیر تخصصی

۶۲۱۸۴/۱- خدمات خرده‌فروشی رایانه و بسته‌های نرم‌افزار در فروشگاه‌های غیر تخصصی

۶۲۱۹۱/۱- خدمات خرده‌فروشی مواد سوختی جامد، مایع و گازی و محصولات وابسته در فروشگاه‌های غیر تخصصی

۶۲۲۲۱/۱- خدمات خرده‌فروشی میوه و سبزیجات در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۲۲/۱- خدمات خرده‌فروشی فرآورده‌های لبنی، تخم مرغ، روغن‌ها و چربی‌های خوراکی در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۲۳/۱- خدمات خرده‌فروشی گوشت، گوشت پرندگان و گوشت شکار در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۲۴/۱- خدمات خرده‌فروشی ماهی و سایر محصولات غذایی دریایی در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۲۵/۱- خدمات خرده‌فروشی محصولات شیرینی‌پزی و نانوبی در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۲۶/۱- خدمات خرده‌فروشی آشامیدنی‌ها در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۲۸/۱- خدمات خرده‌فروشی محصولات دخانی در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۳۲/۱- خدمات خرده‌فروشی چادرهای اقامتی و کالاهای مورد نیاز برپایی اردو در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۳۳/۱- خدمات خرده‌فروشی پوشاک، خز و ملزومات پوشاک در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۳۴/۱- خدمات خرده‌فروشی انواع پاپوش در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۴۲/۱- خدمات خرده‌فروشی تجهیزات رادیو و تلویزیون، آلات موسیقی و موسیقی ضبط شده، انواع کتابچه‌های نت و نوارهای موسیقی در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۵۱/۱- خدمات خرده‌فروشی کتاب، روزنامه، مجله و نوشت‌افزار در فروشگاه‌های تخصصی

۶۲۲۵۲/۱- خدمات خرده‌فروشی تجهیزات عکاسی، اپتیک و ابزار دقیق در فروشگاه‌های تخصصی

- ۶۲۲۵۴/۱- خدمات خرده‌فروشی ساعت مچی و دیواری و رومیزی و جواهرات در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۵۵/۱- خدمات خرده‌فروشی کالاهای ورزشی (شامل دوچرخه) در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۵۶/۱- خدمات خرده‌فروشی کالاهای چرمی و ملزومات سفر در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۵۹/۱- خدمات خرده‌فروشی سوغات در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۷۵/۱- خدمات خرده‌فروشی عطریات، لوازم آرایش و صابون‌های دستشویی و آرایشی در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۸۱/۱- خدمات خرده‌فروشی وسایل نقلیه موتوری، موتور سیکلت، ماشین‌های برف پیما و قطعات و لوازم یدکی مربوطه در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۸۲/۱- خدمات خرده‌فروشی سایر تجهیزات حمل و نقل بجز دوچرخه در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۸۴/۱- خدمات خرده‌فروشی رایانه و بسته‌های نرم افزار در فروشگاه‌های تخصصی
- ۶۲۲۹۱/۱- خدمات خرده‌فروشی مواد سوختی جامد، مایع و گازی و محصولات وابسته در فروشگاه‌های تخصصی